

WAARDERING 'HELDEN VOOR DE KLAS' EN DE WAARDERING VOOR HET LERARENBEROEP

RESULTATEN VAN DE DERDE METING (APRIL, 2019) TEN OPZICHTE VAN EEN 0-METING (JANUARI, 2017), EEN 1-METING (JUNI, 2017) EN EEN 2-METING (APRIL, 2018)

- WAARDERING VAN DE 'HELDEN VOOR DE KLAS'-CAMPAGNE
- WAARDERING TEST-OP-MAAT
- IMAGO-ONDERZOEK: STATUS VAN HET LERARENBEROEP

Mirjam Bahlmann
Boris Eustatia
Dorothy Pillen-Warmerdam
Juli 2019

Qompas B.V.

Delftse Jaagpad 1e
2324 AA Leiden
071-5815581

©2019 Qompas B.V. Leiden in opdracht van Voion en Arbeidsmarktplatform PO. Alle rechten voorbehouden. Het is niet toegestaan gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder bronvermelding. Voor vragen, stuur een e-mail naar research@qompas.nl t.a.v. Dorothy Pillen-Warmerdam.

DEARDAN&Friends: concept en creatie campagnemateriaal Helden voor de klas.

Voorwoord

Momenteel zijn er grote tekorten in het onderwijs, in zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs. De tekorten worden voornamelijk veroorzaakt door de uitstroom van pensioengerechtigde leraren en de gedaalde instroom in de lerarenopleidingen. In 2015 is het dieptepunt wat betreft de instroom bereikt en langzamerhand neemt de instroom weer toe, maar de instroom is nog niet op hetzelfde niveau als voor 2015.

Het imago van het lerarenberoep speelt een rol in het keuzeproces van jongeren om wel of niet voor het lerarenberoep te kiezen. Uit eerder onderzoek bleek al dat het lerarenberoep vaak geassocieerd wordt met weinig carrièreperspectief en gezien wordt als vrouwenberoep (Van Casteren, Vrielink, Braam en Van der Hoek, 2012). Om het imago te verbeteren is de 'Helden voor de klas'-campagne ingezet. Hierin bieden jonge leraren én studenten aan een lerarenopleiding een fris perspectief op het lerarenberoep en kunnen ze met een zelftest ontdekken of het lerarenberoep iets voor hen is. Het doel is om het imago van het lerarenberoep te verbeteren.

Het idee is dat jongeren met een passend profiel voor het lerarenberoep sneller voor het lerarenberoep gaan kiezen, jongeren met latente interesse in het lerarenberoep leraar worden in overweging nemen en jongeren zonder passend profiel voor het lerarenberoep een minder negatief beeld hebben van het lerarenberoep. In het keuzeproces van jongeren speelt wat andere jongeren denken een grote rol: vandaar dat de campagne ook ingezet is onder jongeren zonder passend profiel voor het lerarenberoep. Wanneer zij immers een positiever beeld krijgen van het lerarenberoep, zal dit de keuze van leeftijdsgenoten met een passend profiel voor het lerarenberoep vergemakkelijken. In dit rapport kijken we in een 0-meting en drie vervolgmetingen naar het imago van het lerarenberoep, de waardering van de campagne en de waardering van de zelftest.

We bedanken de begeleidingsgroep van de besturen van Voion en Arbeidsmarktplatform PO voor hun waardevolle input en feedback op het onderzoek en de zelftest.

Namens het team van Qompas,

Mirjam Bahlmann - Marktonderzoeker

Boris Eustatia - Onderzoeksdirecteur

Dorothy Pillen-Warmerdam – Communicatie

Leiden, 23 juli 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Managementsamenvatting	5
1 Inleiding	19
1.1 Aanleiding en doel	19
1.2 Vertrekpunt huidig onderzoek	20
1.3 Vraagstelling	21
1.4 Onderzoeksofzet	22
1.5 Interpretatie van de resultaten	22
2 Methode	23
2.1 Materialen	23
2.2 Procedure	24
2.3 Analyse	24
2.4 Respondenten	25
3 Deel 1: Waardering campagne	28
3.1 Resultaten scholieren	29
3.1.1 Bekendheid.....	29
3.1.2 Overwegingsintentie op basis van bekendheid	31
3.1.3 Waardering campagnemateriaal.....	32
3.1.4 Kanalen.....	35
3.2 Resultaten studenten	37
3.2.1 Bekendheid	37
3.2.2 Waardering campagnemateriaal.....	39
3.2.3 Kanalen.....	42
3.3 Conclusie waardering campagne	43
4 Deel 2: Waardering test-op-maat	44
4.1 Waardering.....	44
4.2 Conclusie test-op-maat.....	47
5 Deel 3: Beeld van het lerarenberoep	48
5.1 Resultaten scholieren	48
5.1.1 Waardering lerarenberoep	48
5.1.2 Imago lerarenberoep.....	49
5.1.3 Baankenmerken.....	51
5.1.4 Profiel van de ideale leraar	52
5.1.5 Overwegingsintentie.....	53
5.2 Resultaten studenten	57
5.2.1 Waardering lerarenberoep	57
5.2.2 Imago lerarenberoep	58
5.2.3 Baankenmerken.....	60
5.2.4 Profiel van de ideale leraar	61
5.2.5 Overwegingsintentie.....	62
5.3 Conclusie imago-onderzoek	66
6 Bronvermelding	69

7	Bijlage.....	70
7.1	Vragenlijst.....	70
7.2	Overzicht tabellen en figuren.....	75
7.3	Risicoprofiel	77
7.4	Baankenmerken.....	79
7.5	Profiel van de ideale leraar	80
7.6	Overwegingsintentie.....	81
7.7	Redenen weerhouding leraarschap	82
7.8	Responsberekening naar achtergrondkenmerken	83
7.9	Kleurtablet imago-stellingen	84
	Colofon	86

Managementsamenvatting

Aanleiding

In het primair onderwijs en in het voortgezet onderwijs worden flinke lerarentekorten geraamd. In 2020 bedraagt het voorspelde tekort in het primair onderwijs 4.000 fte. Bij ongewijzigd beleid loopt dit tekort op tot 10.000 fte in 2025. In het voortgezet onderwijs wordt er een tekort geraamd van 800 fte in 2020, oplopend tot 1.200 in 2025. Op basis van deze geraamde tekorten zijn in de Kamerbrief plan van aanpak lerarentekort (Ministerie OCW, 2017) plannen geformuleerd die de in- en doorstroom in lerarenopleidingen moeten bevorderen. Een van de actiepunten in dit plan van aanpak vormt de imagocampagne 'Helden voor de klas' die geïnitieerd is door het Arbeidsmarktplatform PO en het Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Voortgezet Onderwijs (Voion). Deze campagne heeft als doel het motiveren van scholieren en studenten om voor een lerarenopleiding in het primair of voortgezet onderwijs te kiezen. Een belangrijke vraag die hieraan voorafgaat, is hoe jongeren aankijken tegen het beroep van leraar en de lerarenopleidingen.

Achtergrond

Uit eerder onderzoek blijkt dat jongeren denken dat leraren in het po weinig carrièremogelijkheden hebben, een laag salaris hebben, dat het beroep weinig afwisselend is, een lage status heeft en dat het een vrouwenberoep is. Ze willen vooral voor de klas staan om de talenten van kinderen te ontwikkelen, kennis over te dragen en om interessante vakken te geven. Ook de hoge baankans en de mogelijkheid tot zelfontplooiing zijn motieven om leraar te worden (Van Eck & Heemkerk, 2009).

Een groot aandachtspunt is de in verhouding lage instroom van jongens ten opzichte van meisjes. Uit onderzoek van Van Casteren, Vrieling, Braam en Van der Hoek (2012) blijkt eveneens dat jongens op de havo niet kiezen voor een lerarenopleiding po door een laag salaris, weinig afwisseling, een lage status van het lerarenberoep, doordat zij het beroep van leraar zien als vrouwenberoep en doordat er weinig carrièremogelijkheden zijn. Motieven om wel te kiezen voor het lerarenberoep po zijn het lesgeven, kennisoverdracht, interessante vakken, mogelijkheid om jezelf te ontplooiën en het kunnen ontwikkelen van talenten bij kinderen. Voor meisjes is het belangrijkste motief dat zij de talenten van kinderen willen ontwikkelen, gevolgd door werken met jonge kinderen (4-7 jaar), kennisoverdracht, zelfstandig kunnen werken als leraar en lesgeven.

Uit onderzoek van Brink, Kurver en Van den Broek (2015) blijkt dat studenten met de ambitie om leraar te worden vooral worden aangetrokken tot het lerarenberoep door de uitdaging die het beroep geeft. Ook zouden ze trots zijn om aan mensen te vertellen leraar te zijn en denken ze dat goede training, opleiding en ondersteuning noodzakelijk zijn om goed te presteren als leraar. Het gebrek aan carrièreperspectief en professionele ontwikkeling en de financiële beloning zijn barrières die studenten met de ambitie om leraar te worden, weerhouden om leraar te worden.

Doelen van Helden voor de klas

Met de 'Helden voor de klas'-campagne willen het Arbeidsmarktplatform PO en Voion meer aandacht genereren voor het lerarenberoep in zowel het primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs. Met deze campagne wordt gestreefd naar het wegnemen van vooroordelen over het vak en de opleiding door een fris perspectief te bieden op het vak van leraar. Dat gebeurt enerzijds door in te spelen op verschillende drijfveren om voor het vak te kiezen en heersende beelden van het vak te veranderen. Anderzijds worden de vijf rollen van leraren (gastheer, presentator, regisseur, pedagoog en didacticus) gebruikt om de diversiteit van het vak te laten zien. Hiervoor worden jonge leraren en studenten van de lerarenopleiding ingezet als ambassadeur. Een ander doel is ook om aandacht te geven aan de baanzekerheid voor de komende jaren (Ministerie OCW, 2017). Met een zelftest (onderdeel van de campagne) op heldenvoordeklas.nu kunnen scholieren en studenten testen of het lerarenberoep bij hen past. De campagne wordt online – via heldenvoordeklas.nu, social media en Scholieren.com gevoerd, aangevuld met de kanalen van Qompas – met opvallende video's en prikkelende illustraties en teksten. In het schooljaar 2018-2019 is er ook voor gekozen om de campagne offline onder de aandacht te brengen door te adverteren op waterkoelers op middelbare scholen.

Onderzoeks- en campagneopzet

Om de invloed van de 'Helden voor de klas'-campagne te meten, is besloten om voorafgaand aan de campagne in januari 2017 het initiële imago van het lerarenberoep onder scholieren en studenten in kaart te brengen. Vervolgens is de campagne gestart en worden een 1-, 2- en een 3-meting uitgevoerd om mogelijke veranderingen in het keuzegedrag van scholieren (havo/vwo) en studenten (hbo/wo) in kaart te brengen. De 0-meting heeft plaatsgevonden in december 2016-januari 2017. Aansluitend op de 0-meting is gestart met de campagne. De eerste effectmeting vond plaats in het voorjaar van 2017. Na een volledig campagnejaar is in het voorjaar van 2018 de 2-meting uitgevoerd. De resultaten van de 3-meting zijn verzameld in het voorjaar van 2019.

0-meting	December 2016 – Januari 2017
Campagneronde 1	Januari-2017 – Februari 2017
Campagneronde 2	Februari 2017 – Maart 2017
Campagneronde 3	Maart 2017 – April 2017
1-meting	Mei 2017 – April 2017
Campagneronde 1	Oktober 2017 – November 2017
Campagneronde 2	Januari 2018 – Februari 2018
Campagneronde 3	Maart 2018 – April 2018
2-meting	April 2018 – Mei 2018
Campagneronde 1	Oktober 2018 – November 2018
Campagneronde 2	Januari 2019 – Februari 2019
Campagneronde 3	Maart 2019 – April 2019
3-meting	April 2019 – Mei 2019

In de 0-meting zijn 1.002 scholieren en studenten meegenomen. In de 1-meting bedraagt het aantal respondenten (scholieren en studenten) 1.773. De 2-meting bevat 1.203 respondenten en de 3-meting 2.462. Respondenten zijn verdeeld in drie groepen, respectievelijk respondenten met passend profiel voor het leraarschap (groen), respondenten die mogelijk geschikt zijn voor het leraarschap (oranje) en respondenten zonder passend profiel voor het leraarschap (rood). Reden hiervoor is dat deze indeling de mogelijkheid biedt om binnen de groepen na te gaan of er verschuivingen plaatsvinden in het beeld dat respondenten hebben van het leraarschap. Respondenten uit heel Nederland hebben hun mening over het leraarschap gegeven door een enquête in te vullen. De provincies Groningen en Friesland zijn ietwat ondervertegenwoordigd in de database van Qompas, waarbij we overigens niet verwachten dat respondenten in deze provincies een heel ander beeld hebben van het lerarenberoep. De imagocampagne is echter niet de enige factor die invloed heeft op het imago van het leraarschap. Zo spelen ook het nieuws en de eigen ervaringen van respondenten een rol in het beeld dat zij ontwikkelen van leraren. Dit heeft tot gevolg in dat er geen directe causale verbanden gelegd kunnen worden tussen de 'Helden voor de klas'-campagne en de resultaten.

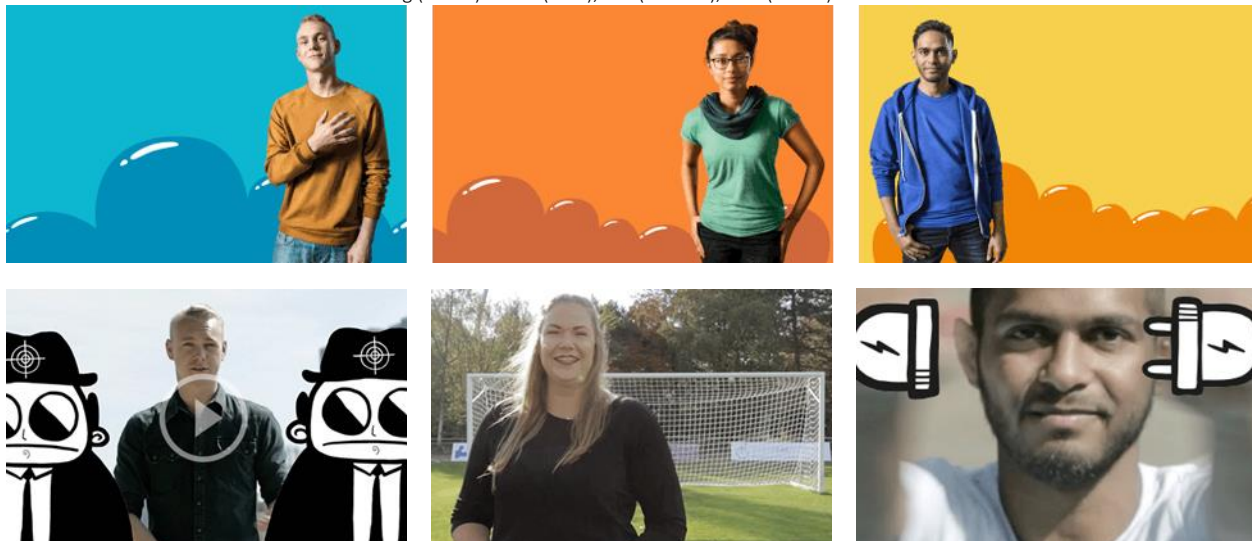
In het eerste deel van de managementsamenvatting doen we verslag van de waardering van de 'Helden voor de klas'-campagne na drie volledige campagnejaren. Als onderdeel van de 'Helden voor de klas'-campagne is een zelftest ontwikkeld, die scholieren en studenten de mogelijkheid geeft om te toetsen in hoeverre het lerarenberoep bij hen past. De waardering van de test-op-maat wordt in het tweede deel uitgelicht. In het derde deel worden de resultaten van 3-meting vergeleken met de 0-, 1- en 2-meting.

DEEL 1: WAARDERING 'HELDEN VOOR DE KLAS'-CAMPAGNE

In het eerste deelonderzoek staan de bekendheid van en de waardering voor de 'Helden voor de klas'-campagne centraal. In dit deel is aan respondenten gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met de campagne. Aan respondenten die bekend waren met de campagne is gevraagd naar de waardering van het campagnemateriaal, Figuur 1.

Figuur 1 Ambassadeurs voor het leraarschap 1- en 2-meting (boven): Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts), zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen. 3-meting (onder): Dario (links), Eva (midden), Ravi (rechts).

(1) Hoe bekend zijn scholieren en studenten met de 'Helden voor de klas'-campagne?

- 33% van de *scholieren* heeft (wel eens) iets **gezien** van de 'Helden voor de klas'-campagne. Dit is 3 procentpunt meer dan in de 2-meting. Voor *studenten* ligt dit percentage op 32% na drie campagnejaren. Ten opzichte van de 2-meting is dit een **stijging** (+9 procentpunt). Een exacte verklaring voor deze stijging hebben we niet, maar mogelijk hebben deze *studenten* als scholier ook al iets meegereggen van de campagne.
- De naam van de campagne wordt als **aansprekend** en **wervend** gezien door de helft van de *scholieren* en *studenten*. Dit verschilt niet per meting.
- In de 2-meting wordt het campagnemateriaal van Dario door het hoogste percentage *scholieren* herkend (23%), gevolgd door Manita (17%). Het materiaal van Ravi wordt het minst vaak herkend (13%). In de 3-meting wordt **Ravi** door de meeste *scholieren* herkend: 1 op de 5. 14% herkent Dario en Eva. Dit is voor Dario een lager percentage dan in de 2-meting. Ook *studenten* herkennen **Ravi het vaakst** (15%). Dario en Eva worden door 1 op de 10 *studenten* herkend. Voor Ravi is dit een groei ten opzichte van vorig jaar. Mogelijk verklaard door *scholieren* die inmiddels student zijn en in het verleden in **aanraking** zijn gekomen met campagnemateriaal van Ravi.

(2) Hoe wordt de 'Helden voor de klas'-campagne gewaardeerd door scholieren en studenten?

- Het **beeldmateriaal** van Ravi spreekt de *scholieren* en *studenten* het meest aan in de 3-meting. In de 1- en 2-meting deed het beeldmateriaal van Dario het beter. Mogelijk wordt dit verklaard doordat het materiaal in het derde campagnejaar een iets andere uitstraling had dan in de eerdere campagnejaren.
- In de 3-meting is 33% van de *scholieren* **positiever** gaan denken over het beroep van leraar. Dit is hetzelfde als in de eerdere metingen. Voor *studenten* ligt dit percentage in de 3-meting op 22%, dit is lager dan in de 1- en 2-meting (29%).

(3) Via welke kanalen komen scholieren en studenten in aanraking met 'Helden voor de klas'?

- 39% van de *scholieren* is in aanraking gekomen met de campagne via **Qompas**, 43% via **Instagram** en 42% via **YouTube**. Instagram stijgt flink ten opzichte van de 2-meting. Bij *studenten* ligt het gebruik van **Facebook** hoger; zij komen dan ook vaker in aanraking met de campagne door middel van Facebook: 41%. 34% kent 'Helden voor de klas' door **nieuwsbrieven** of de **carrièrekeuzewebsite** van Qompas. 1 op de 5 kent de campagne via Instagram. Instagram is een **goed medium** aan het worden om *studenten* te bereiken.

DEEL 2: WAARDERING TEST-OP-MAAT

Het tweede deelonderzoek bevat enkele vragen over de test die scholieren en studenten kunnen maken om te onderzoeken in hoeverre het lerarenberoep bij hen past. Deze vragen gaan over de bekendheid van de test-op-maat en de waardering voor deze test.

(4) Hoe bekend is de 'test-op-maat' onder scholieren en studenten?

- In de 3-meting geeft 10% van de *scholieren* en 7% van de *studenten* aan de test-op-maat **geheel ingevuld** te hebben. Voor *studenten* is dat een stijging van 2 procentpunt ten opzichte van de 2-meting. Voor *scholieren* is er geen verschil.

(5) Hoe wordt de 'test-op-maat' gewaardeerd door scholieren en studenten?

- Door 88% van de *scholieren* en 89% van de *studenten* wordt in de 3-meting gezegd dat de behaalde score past bij de **verwachting** die vooraf bestond over de geschiktheid voor het lerarenberoep. Deze cijfers komen overeen met eerdere metingen.
- Weinig *scholieren* en *studenten* geven aan te gaan **twijfelen** over het doen van een lerarenopleiding als gevolg van deze score. De aantallen zijn klein, resultaten geven alleen een richting aan. Overigens weten we ook niet of twijfelen negatief of positief geïnterpreteerd moet worden.

DEEL 3: BEELD VAN HET LERARENBEROEP

In het derde deel is het imago van het lerarenberoep onderzocht en is gekeken of er verschuivingen zijn opgetreden in het beeld dat scholieren en studenten hebben het lerarenberoep. Voor de verschillende groepen scholieren en studenten zijn vershilscores berekend die de verschuiving in de 1-, 2- en 3-meting ten opzichte van de 0-meting weergeven. De conclusies zijn per deelvraag samengevat.

(6) Zijn er zichtbare veranderingen in het beeld dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep?

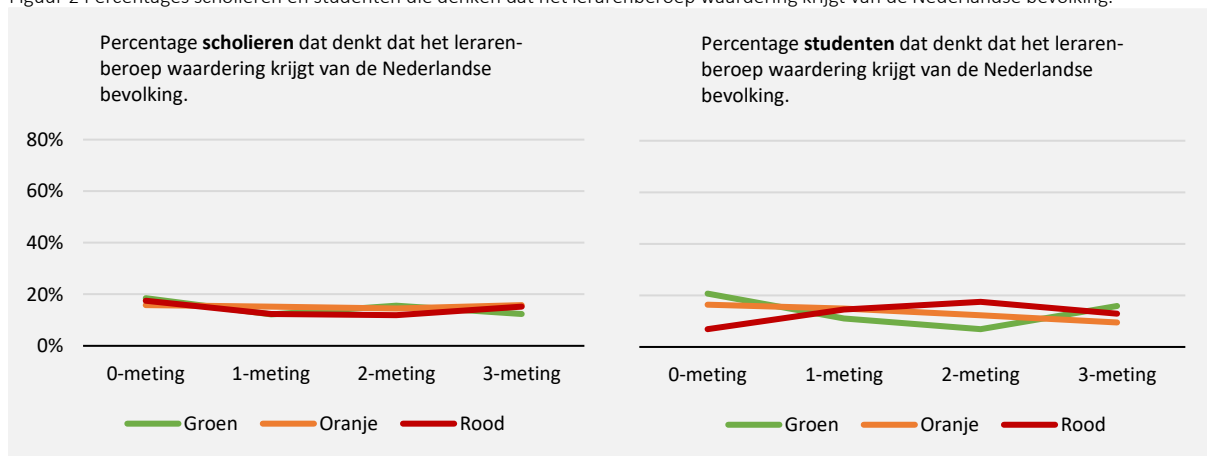
De resultaten van het imago-onderzoek presenteren we binnen enkele actuele thema's. Dit zijn: waardering, 'helden', status, uitdaging, carrière-perspectieven, salaris en werkdruk en administratie. De meest opvallende verschuivingen tussen metingen of verschillen tussen groepen lichten we hierin uit, maar ook de waarden die door de metingen heen constant blijven en waarop bijvoorbeeld media of de campagne weinig invloed blijken te hebben.

Waardering

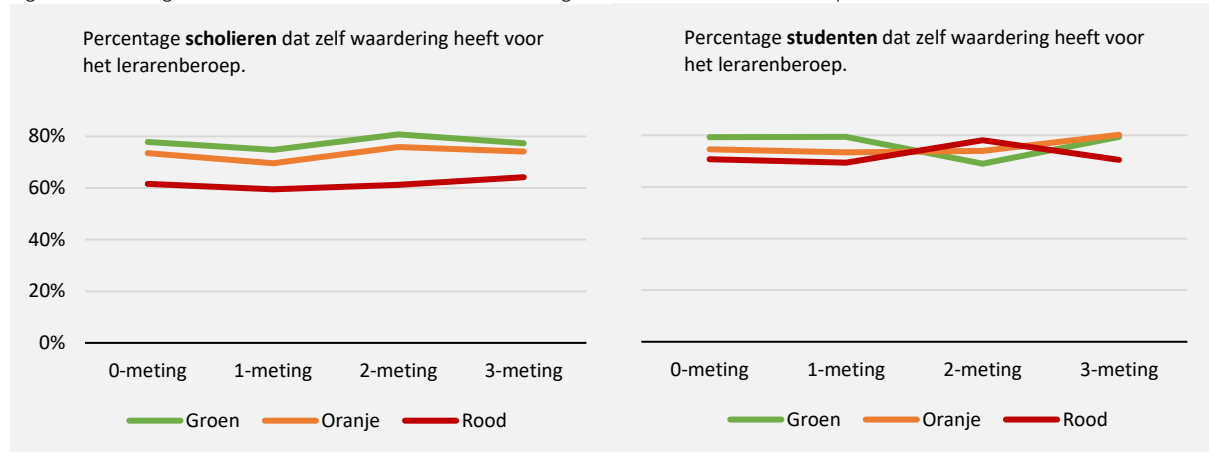
Minder dan 1 op de 5 *scholieren* denkt dat het lerarenberoep van de Nederlandse bevolking waardering krijgt, Figuur 2. Voor *studenten* ligt dit nog lager: slechts 1 op de 10 *studenten* denkt dat de Nederlandse bevolking het lerarenberoep waardeert. Als we kijken naar de mate waarin *scholieren* en *studenten* het lerarenberoep zelf waarderen, zien we een heel ander beeld dat ook nog eens verschilt tussen groepen die wel of geen passend profiel hebben bij het leraarschap.

Van de *scholieren* met een passend profiel (groen) bij het leraarschap heeft drie kwart waardering voor het lerarenberoep, ongeacht de meting, Figuur 3. Voor *scholieren* met latente interesse (oranje) in het lerarenberoep is dit 7 op de 10. *Scholieren* zonder passend profiel (rood) hebben de minste waardering voor het lerarenberoep: 6 op de 10 *scholieren* waarderen het lerarenberoep en dit verschilt niet per meting. *Studenten* zijn positiever dan *scholieren* wat betreft hun waardering voor het lerarenberoep. 8 van de 10 *studenten* met een passend profiel bij het leraarschap waarderen het lerarenberoep.

Figuur 2 Percentages scholieren en studenten die denken dat het lerarenberoep waardering krijgt van de Nederlandse bevolking.

Figuur 3 Percentages scholieren en studenten die zelf waardering hebben voor het lerarenberoep.

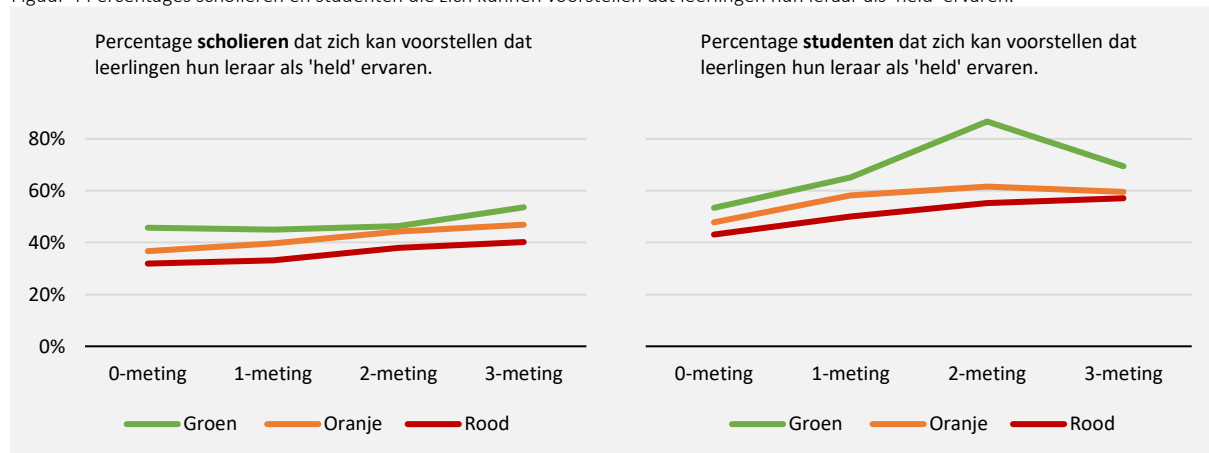

Helden

In de 'helden voor de klas'-campagne worden jonge leraren gepresenteerd als helden, Figuur 4. In hoeverre kunnen *scholieren* en *studenten* zich voorstellen dat leerlingen hun leraar als held ervaren? In de 0-meting zegt 45% van de *scholieren* met een passend profiel bij het lerarenberoep (groen) dat zij zich kunnen voorstellen dat leerlingen hun leraar als held ervaren. In de 3-meting loopt dit percentage op tot 54% (ns). In de oranje en rode groepen denken *scholieren* in de 3-meting significant vaker dat leerlingen hun leraar als held kunnen ervaren: 47% in de oranje groep denkt dit en 40% in de rode groep (3-meting).

53% van de *studenten* met een passend profiel kan zich voorstellen dat leerlingen hun leraar als held ervaren (0-meting). In de 2-meting stijgt dit percentage significant naar 87%, om in de 3-meting weer te dalen naar 69% (ns t.o.v. 0-meting). *Studenten* in de oranje en rode groep kunnen zich iets minder vaak voorstellen dat leerlingen hun leraar als held ervaren: in de 0-meting kan 48% van de oranje groep zich dit voorstellen en 43% van de rode groep. Deze waarden stijgen wel in de effectmetingen maar de stijgingen zijn niet significant.

Figuur 4 Percentages scholieren en studenten die zich kunnen voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren.

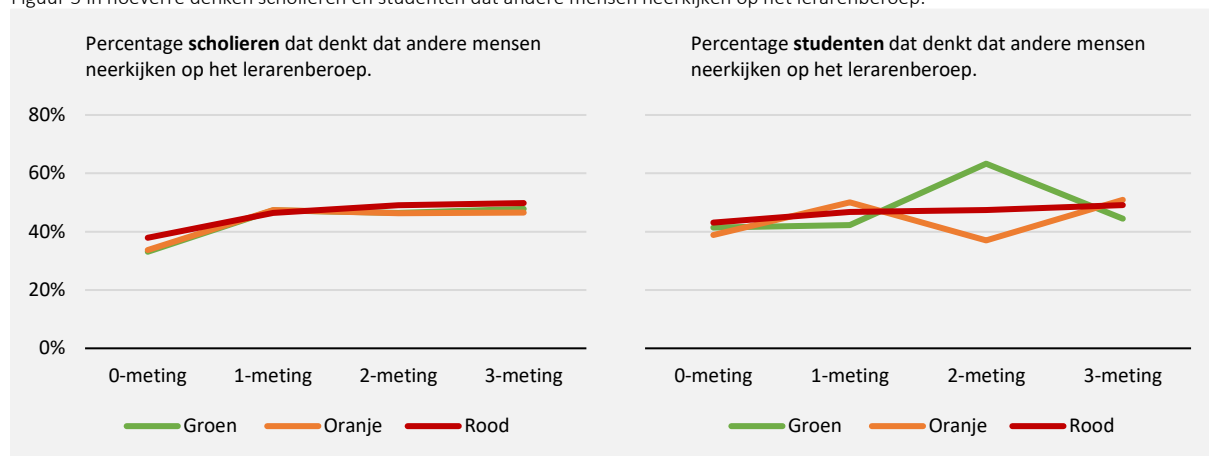

Status

De status van het lerarenberoep draagt bij aan het beeld dat *scholieren* en *studenten* hebben van het lerarenberoep. Veel jongeren nemen in hun overweging mee hoe andere mensen aankijken tegen een beroep en hoe zij zelf later gezien willen worden. Hoe denken zij dat andere mensen denken over het lerarenberoep, hoe trots zouden ze zijn om te vertellen dat ze leraar zijn en hoe trots zou hun familie zijn?

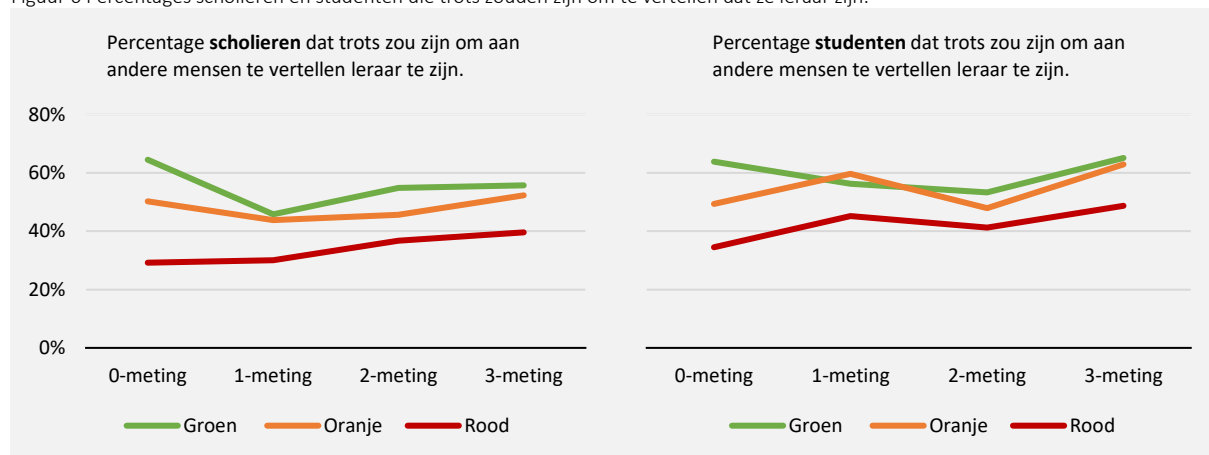
De resultaten laten zien dat in de 0-meting, voordat de 'Helden voor de klas'-campagne ingezet is, 1 op de 3 *scholieren* denkt dat **andere mensen neerkijken** op het lerarenberoep, Figuur 5. In de effectmetingen zijn *scholieren* negatiever geworden: bijna de helft denkt nu dat andere mensen neer kijken op het lerarenberoep. Bij *studenten* zien we geen verschillen tussen de metingen: in de 0-meting denkt bijna de helft dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep en dit beeld blijft bestaan. Bij zowel *scholieren* als *studenten* zien we dat slechts 1 op de 10 denkt dat andere mensen leraren als **succesvolle mensen** zien. Dit beeld verandert niet door de jaren heen.

Figuur 5 In hoeverre denken scholieren en studenten dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep.

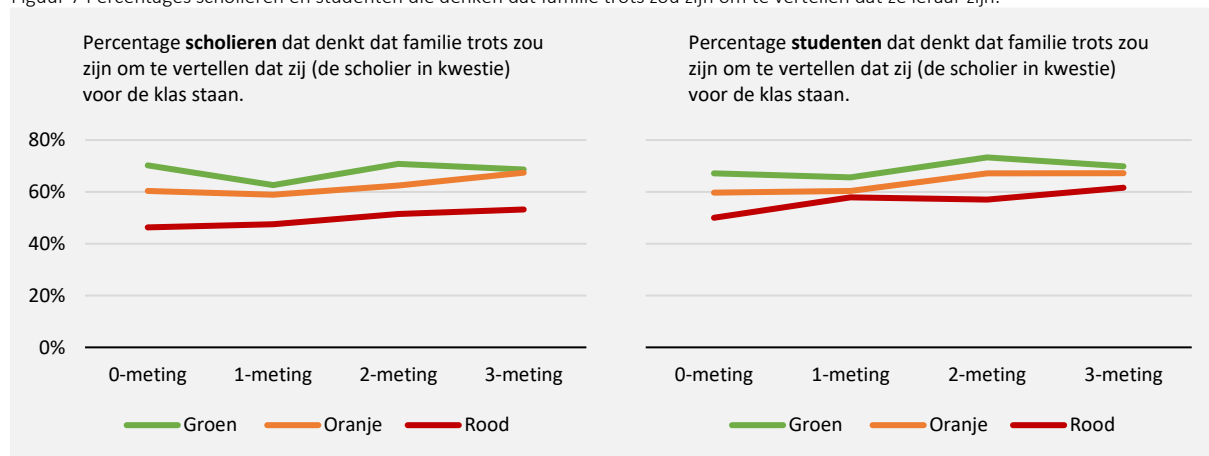
In de 0-meting zou 65% van de *scholieren* met passend profiel voor het leraarschap trots zijn om aan andere mensen te vertellen leraar te zijn, Figuur 6. Door de metingen heen zien we een significante daling: in de 3-meting is het percentage 56%. In de oranje *scholierengroep* blijft het beeld constant: ongeveer de helft zou **trots zijn om aan andere mensen** te vertellen voor de klas te staan. In de rode groep zijn *scholieren* juist positiever geworden: het percentage dat trots zou zijn stijgt van 29% in de 0-meting naar 40% in de 3-meting. De verschillen tussen de interesse-groepen zijn daarmee kleiner geworden. Bij *studenten* met een passend profiel (groen) zou 64% trots zijn om te vertellen leraar te zijn. Dit percentage stijgt of daalt niet significant. In de 0-meting is 49% van de *studenten* in de oranje groep het eens met de stelling en 35% van de *studenten* in de rode groep. Deze percentages stijgen wel in de effectmetingen, maar niet significant.

Figuur 6 Percentages scholieren en studenten die trots zouden zijn om te vertellen dat ze leraar zijn.

In de 3-meting zien we dat 7 op de 10 *scholieren* in de groene en oranje groep zegt dat **familie trots** zou zijn, in de rode groep is dit de helft, Figuur 7. In de oranje en rode groepen stijgen deze percentages significant ten opzichte van de 0-meting. Bij *studenten* in de groene en oranje groep zegt ook 7 op de 10 dat de familie trots zou zijn om te vertellen dat zij leraar zijn. In de rode *studentengroep* ligt het percentage hoger dan in de rode *scholierengroep*: 6 op de 10 zegt dat familie trots zou zijn. De percentages in de *studentengroepen* zijn niet significant hoger dan in de 0-meting.

Figuur 7 Percentages scholieren en studenten die denken dat familie trots zou zijn om te vertellen dat ze leraar zijn.

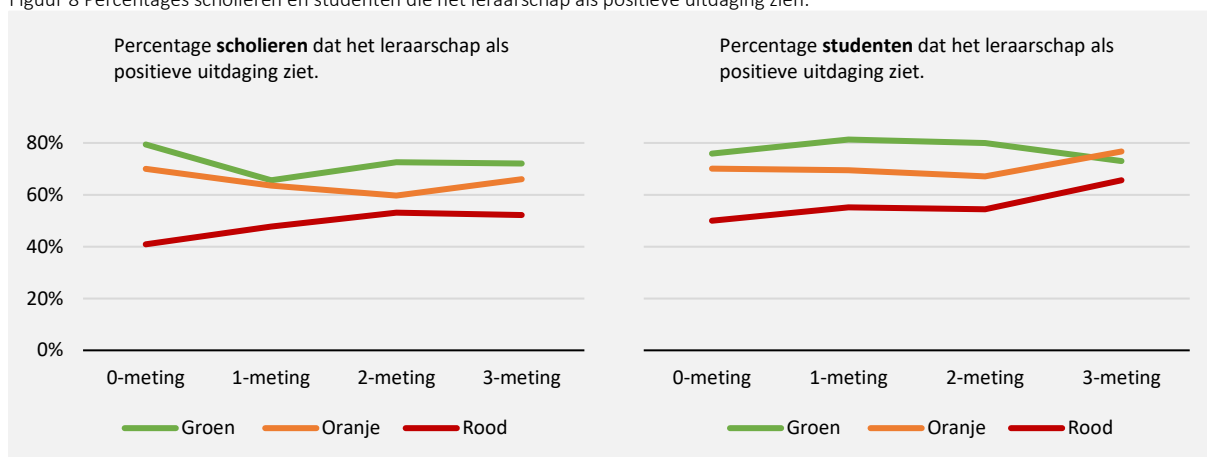
Hieruit kunnen we afleiden dat *scholieren* en *studenten* **zelf redelijk trots** zouden zijn om leraar te zijn, en dat ook familie trots op ze zou zijn als ze leraar zouden worden, maar dat vooral de mening van andere mensen (vrienden, bekenden, maar ook groter: de maatschappij) als negatief ervaren wordt (in hoeverre mensen neerkijken op het lerarenberoep en in hoeverre mensen denken dat je als leraar succesvol bent). Dit zien we ook terug in het feit dat *scholieren* en *studenten* denken dat het lerarenberoep van de Nederlandse bevolking weinig waardering krijgt.

Uitdaging

In hoeverre vinden *scholieren* en *studenten* dat leraren **intellectueel** uitgedaagd worden en in hoeverre vormt het leraarschap een **positieve uitdaging**? En is **kennisoverdracht** een uitdaging?

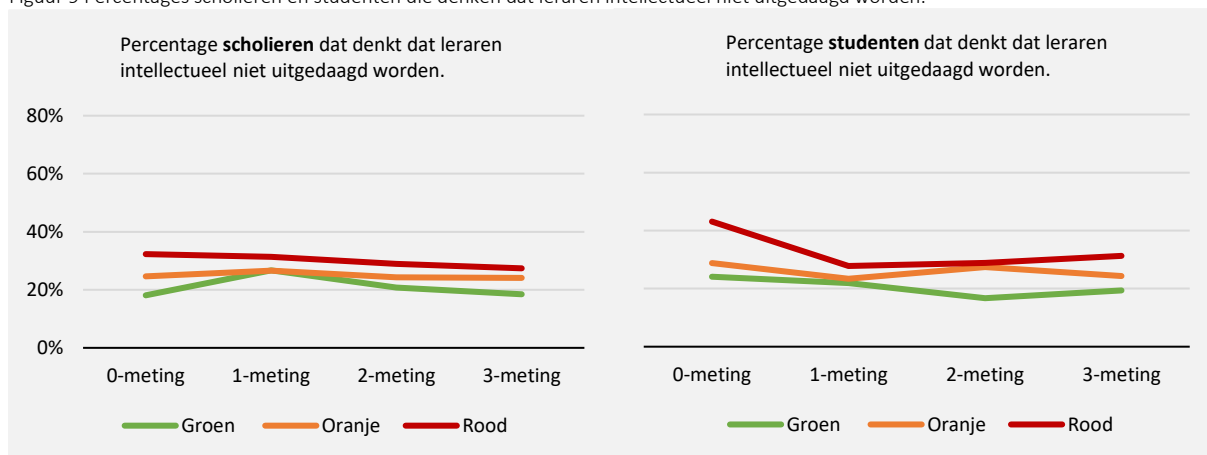
In de 0-meting zag 79% van de *scholieren* met een passend profiel voor het leraarschap het beroep als een **positieve uitdaging**, Figuur 8. In de 3-meting neemt dit percentage significant af naar 72%. 7 op de 10 *scholieren* met latente interesse ziet het lerarenberoep als positieve uitdaging, hierin zagen we een negatieve daling in de 2-meting, maar dit herstelt zich weer in de 3-meting. In de 3-meting zijn *scholieren* zonder passend profiel voor het leraarschap significant positiever dan in de 0-meting: 51% ziet het leraarschap als positieve uitdaging. Bij *studenten* zien we dat 7 à 8 op de 10 *studenten* met een passend profiel het leraarschap als positieve uitdaging ziet. In de oranje groep is dit 70%. In de rode *studentengroep* stijgt het percentage significant van 50% (0-meting) naar 56% (3-meting).

Figuur 8 Percentages scholieren en studenten die het leraarschap als positieve uitdaging zien.

De positieve uitdaging hangt ook samen met de mate waarin leraren **intellectueel uitgedaagd** worden. 1 op de 5 *scholieren* met een passend profiel denkt dat leraren intellectueel niet worden uitgedaagd, in de oranje groep is dit een kwart tot een derde in de rode *scholierengroep*, Figuur 9. Dit beeld blijft constant. Onder *studenten* in met een passend profiel voor het leraarschap denkt een kwart dat leraren niet worden uitgedaagd, in de oranje groep is dit 29%, oplopend tot 43% in de rode groep (0-meting). In de effectmetingen nemen deze percentages iets af (ns). Dit betekent dat een ruime meerderheid van de *scholieren* en *studenten* denkt dat leraren intellectueel wél worden uitgedaagd.

Figuur 9 Percentages scholieren en studenten die denken dat leraren intellectueel niet uitgedaagd worden.

In hoeverre herkennen jongeren dat leraren het een uitdaging vinden om **kennis over te dragen**? In de 0-meting dacht drie kwart van de *scholieren* met passend profiel dat leraren het een uitdaging vinden om kennis over te brengen. Dit percentage neemt significant af, maar een verklaring hiervoor hebben we niet. In de 3-meting is er geen verschil meer tussen de verschillende interessegroepen: 2 op de 3 *scholieren* denken dat leraren het een uitdaging vinden om kennis over te dragen. Ongeveer drie kwart van de *studenten* denkt dat leraren kennisoverdracht als uitdaging ervaren. Hierin zijn geen significante verschillen tussen de metingen.

Carrièreperspectieven

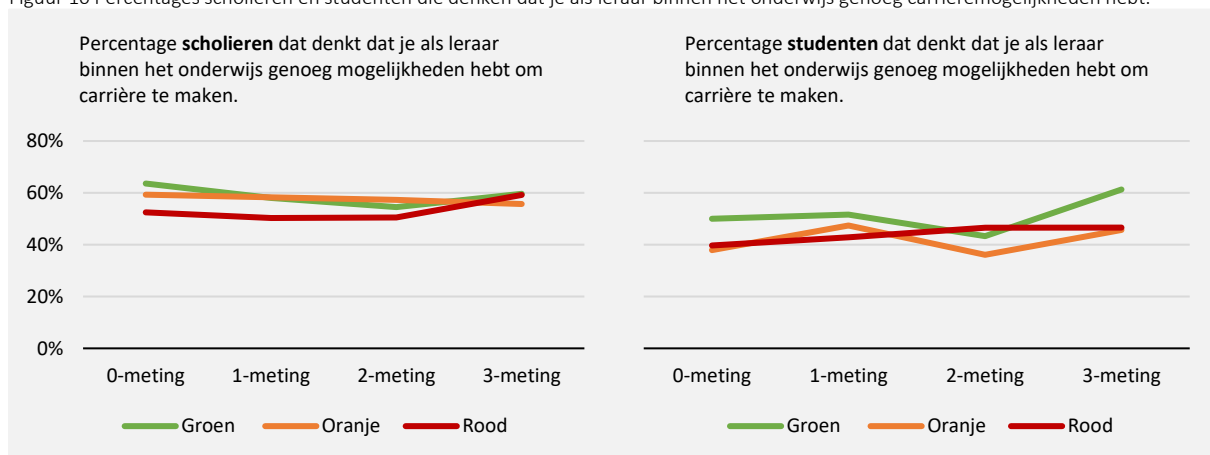
Uit eerder onderzoek (Van Casteren, Vrieling, Braam en Van der Hoek, 2012; Van Eck & Heemskerk, 2009) blijkt dat het gebrek aan carrièremogelijkheden voor jongeren een barrière vormt om voor het lerarenberoep te kiezen. Hoe zit het nu met de carrièreperspectieven van leraren binnen en buiten het onderwijs volgens *scholieren* en *studenten* en kunnen leraren zich professioneel blijven ontwikkelen?

Twee derde van de *scholieren* met een passend profiel voor het leraarschap denkt dat je als leraar genoeg mogelijkheden hebt om **binnen het onderwijs carrière** te maken, Figuur 10. In de oranje en rode groep schommelt dit percentage tussen de 50% en 60%. In de rode groep zien we een significante toename ten opzichte van de 0-meting. De helft van de *studenten* met een passend profiel bij het leraarschap denkt dat je als leraar binnen het onderwijs carrière kunt maken, dit percentage neemt toe naar 61% (ns). In de oranje en rode groepen denkt ongeveer 4 op de 10 er zo over.

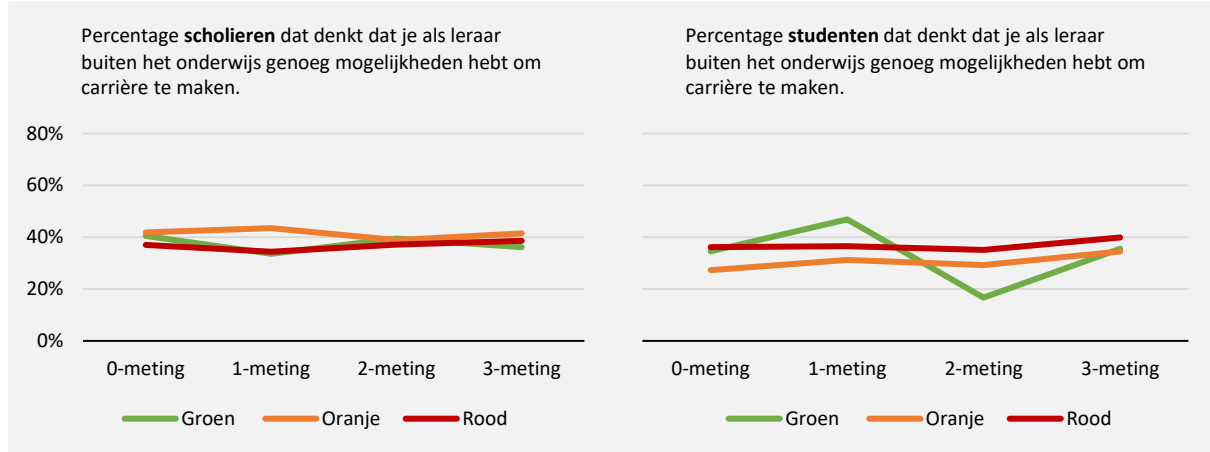
De mogelijkheden om **buiten het onderwijs carrière** te maken worden lager ingeschat: 4 op de 10 *scholieren* denkt dat je als leraar ook buiten het onderwijs carrière kunt maken, Figuur 11. Bij *studenten* is dit ongeveer 1 op 3. Opvallend is dat *studenten* zonder passend profiel in de 3-meting iets positiever zijn (40%) dan *studenten* met een passend profiel voor het lerarenberoep (36%). In de groene *studentengroep* zien we in de 1-meting een sterke positieve piek en in de 2-meting een flinke negatieve piek. Hiervoor hebben we geen verklaring. In de 3-meting is de score weer op het niveau van de 0-meting.

7 op de 10 *scholieren* en *studenten* denken dat leraren zich **professioneel** kunnen blijven **ontwikkelen**. Hierin zien we geen verschillen tussen groepen en tussen metingen. Circa de helft van de *scholieren* en *studenten* denkt dat leraren **hulp** krijgen bij het verbeteren van hun functioneren.

Figuur 10 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar binnen het onderwijs genoeg carrièremogelijkheden hebt.

Figuur 11 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar buiten het onderwijs genoeg carrièremogelijkheden hebt.

Salaris

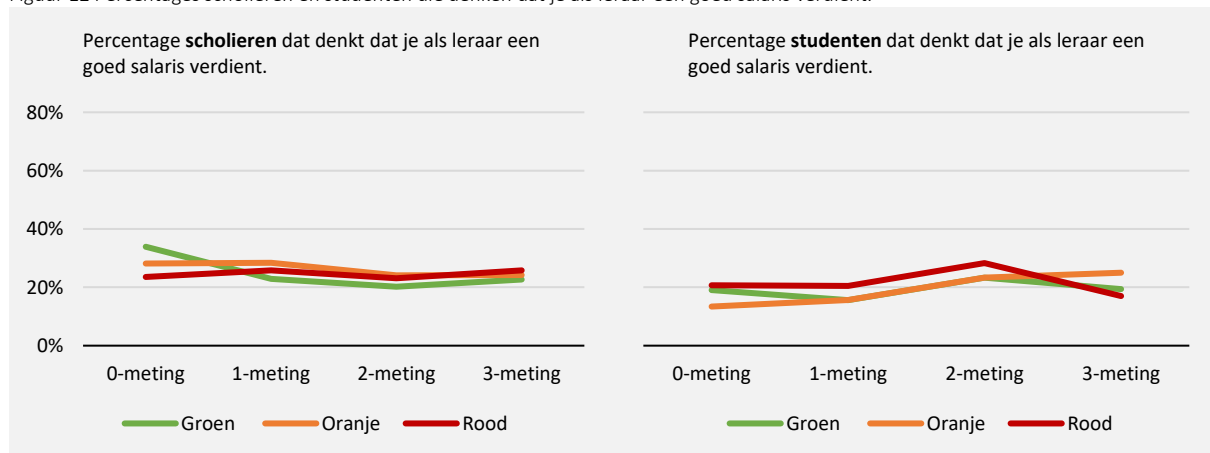
Het salaris van leraren is hot topic. Uit eerder onderzoek blijkt dat *scholieren* geen flauw benul hebben van salarissen. Ze onderschatten het salaris van een leraar en overschatten het startsalaris dat ze zelf denken te gaan verdienen (Bahlmann, Van Egmond, Eustatia & Pillen-Warmerdam, 2017). Maar wat is het beeld dat *scholieren* en *studenten* hebben van het salaris van leraren? En hoe ontwikkelt dit beeld zich door de jaren heen?

In de 3-meting denkt een kwart van de *scholieren* dat leraren een **goed salaris** verdienen, Figuur 12. Voor *scholieren* met een passend profiel zien we een significante afname. In de 0-meting dacht namelijk nog 1 op de 3 dat leraren een goed salaris verdienen. Onder *studenten* denkt 1 op de 5 dat leraren een goed salaris verdienen.

Iets meer dan de helft van de *scholieren* denkt dat je van een lerarensalaris een **gezin kunt onderhouden**. Ook hier zijn *scholieren* met een passend profiel voor het leraarschap in alle metingen negatiever gaan denken: in de 0-meting dacht nog twee derde dat je van een lerarensalaris een gezin kunt onderhouden. In de 0-meting dacht ongeveer de helft van de *studenten* dat je van een lerarensalaris een gezin kunt onderhouden. In de effectmetingen blijft dit beeld in de oranje en rode groep ongewijzigd. In de groene groep daalt het percentage naar 40% (ns).

Het beeld van het salaris van leraren is niet al te positief, waarbij *scholieren* met een passend profiel negatiever zijn gaan denken. Kanttekening die we hierbij moeten plaatsen is dat *scholieren* en *studenten* geen idee hebben van de hoogte van het salaris en denken dat het salaris lager ligt, dan het in werkelijkheid is.

Figuur 12 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar een goed salaris verdient.

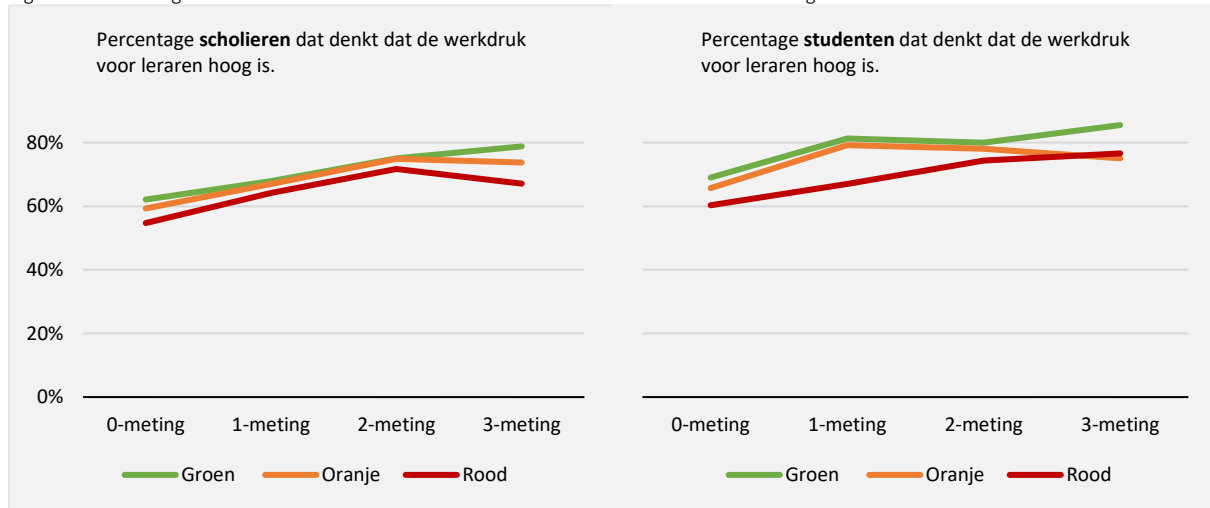

Werkdruk en administratie

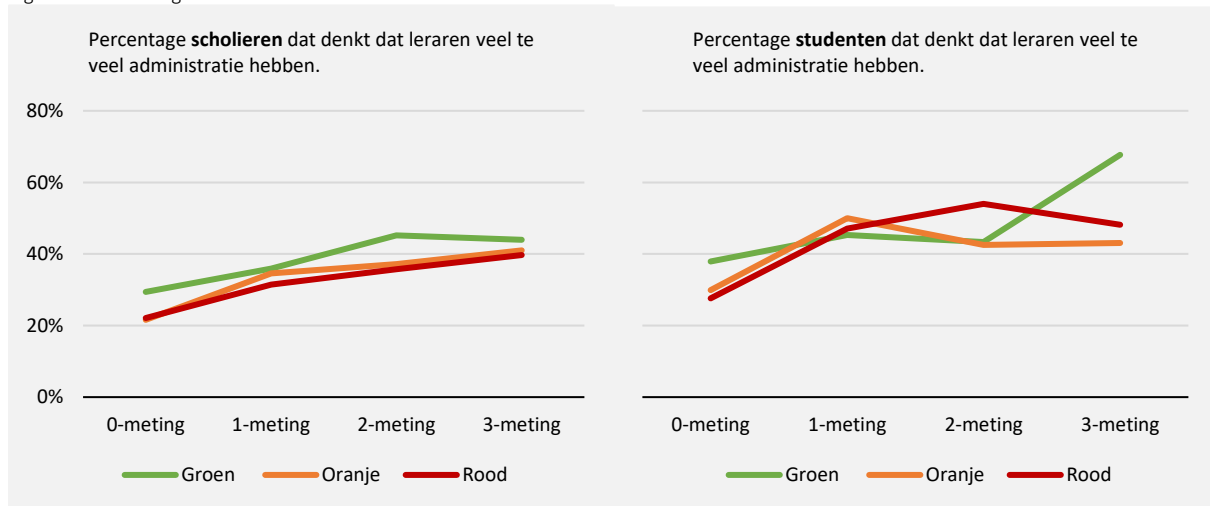
In de effectmetingen zien we significante toenames van de percentages *scholieren* die denken dat de **werkdruk** (3-meting: >75%) voor leraren hoog is. Bijna 8 op de 10 *studenten* denken dat de werkdruk voor leraren hoog is. Hierin zien we in de 3-meting significante stijgingen in de groene en rode *studentengroep*, Figuur 13.

In de 3-meting vindt meer dan 40% van de *scholieren* dat leraren veel **administratie** hebben, Figuur 14. Dit zijn significante stijgingen ten opzichte van de 0-meting. De helft van de oranje en rode groep *studenten* denkt dat leraren veel administratie hebben, in de groene groep is dit bijna 7 op de 10. In de rode groep is het percentage in alle metingen significant hoger dan in de 0-meting.

Figuur 13 Percentages studenten en scholieren die denken dat de werkdruk voor leraren hoog is.

Figuur 14 Percentages scholieren en studenten die denken dat leraren veel te veel administratie hebben.

Baankenmerken

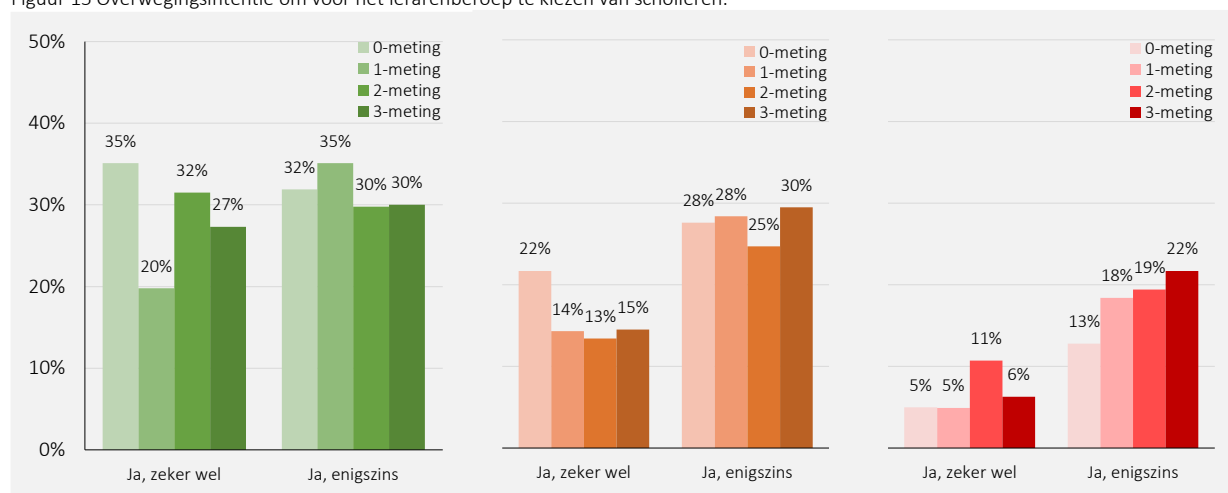
- Het lerarenberoep wordt het vaakst geassocieerd met **omgang met kinderen/jongeren, kennisoverdracht** en **orde houden** door scholieren en studenten.
- Het beeld over salaris, carrièreperspectief en zwaar beroep is door de jaren heen redelijk stabiel gegeven: door de jaren heen zien we dat scholieren en studenten het lerarenberoep niet vaker zijn gaan associëren met een laag **salaris**, goed **carrièreperspectief** of **zwaar beroep** dan in de 0-meting.
- In de 1-, 2- en 3-meting zien we bij *scholieren* een toename van het percentage dat het lerarenberoep associeert met **hoge werkdruk**. *Studenten* associëren in alle effectmetingen het lerarenberoep vaker met hoge werkdruk dan in de 0-meting: 6 van de 10 heeft deze associatie in de 3-meting.
- Scholieren en studenten vinden het belangrijk dat leraren **motiverend, behulpzaam** en **sociaal** zijn, **inlevingsvermogen** hebben en **betrouwbaar** zijn.

(7) Zijn er verschillen tussen de metingen wat betreft de interesse in het lerarenberoep en interesse in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo?

Overwegingsintentie

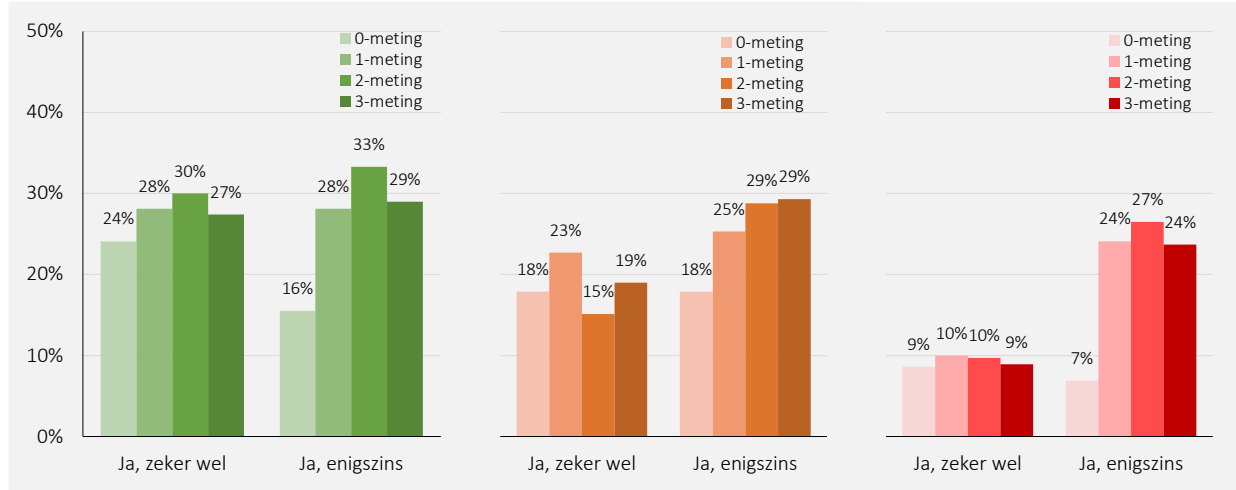
- In de 0-meting overweegt 35% van de *scholieren* met een passend profiel voor het lerarenberoep om **leraar te worden**, Figuur 15. In de 1-meting daalt dit percentage naar 20% en in de 2-meting stijgt dit percentage weer naar het niveau van de 0-meting: 32%. In de 3-meting zien we een **lichte daling**: 27% overweegt zeker leraar te worden. In de oranje en rode groep zien we geen grote verschillen. Het lage percentage van scholieren met een passend profiel voor het leraarschap is lastig te verklaren. Een mogelijke verklaring is de aandacht in de media voor het lerarenberoep. In de 2- en 3-meting herstelt de overwegingsintentie zich weer in deze groep. Rond deze tijd is ook de maatregel ingegaan waarin eerste- en tweedejaars studenten van een lerarenopleiding slechts de helft van het collegegeld hoeven te betalen¹.
- *Studenten* met een profiel dat past bij het beroep van leraar overwegen **vaker om voor het lerarenberoep** te kiezen in de 2-meting (30%) ten opzichte van de 0-meting (24%) en 1-meting (28%), Figuur 16. In de 3-meting zien we – net als bij scholieren – een **lichte daling**: 27% overweegt leraar te worden, Figuur 16. Studenten in de oranje groep lijken **iets positiever** te zijn. In de rode groep zien we een stijging van het percentage dat **zeker niet** overweegt om leraar te worden. Daarmee zitten ze op hetzelfde niveau als in de 0- en 1-meting.

Figuur 15 Overwegingsintentie om voor het lerarenberoep te kiezen van scholieren.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/12/07/twee-jaar-halvering-collegegeld-voor-alle-lerarenopleidingen>

Figuur 16 Overwegingsintentie om voor het lerarenberoep te kiezen van studenten.

Type onderwijs

- Onder *scholieren* met een passend profiel voor het lerarenberoep is het basisonderwijs het meest gewild, hoewel de interesse voor het basisonderwijs tussen de 0-meting en de 3-meting wel gedaald is. Het **voortgezet onderwijs** verliest bij scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep ook iets aan populariteit. Onder *scholieren* in de oranje en rode groep is het voortgezet onderwijs het meest gewild.
- Onder *studenten* met een passend profiel voor het lerarenberoep zien we een flinke stijging in de interesse in het basisonderwijs: in de 3-meting toont 6 op de 10 interesse in het basisonderwijs. Dit is een verdubbeling ten opzichte van de 2-meting. De **interesse in het voortgezet onderwijs daalt** flink in de groene groep. Onder studenten in de oranje en rode groep is het voortgezet onderwijs het meest gewild.

(8) Wat zijn de belangrijkste redenen om niet te kiezen voor het lerarenberoep?

- *Scholieren* die geen leraar willen worden, geven aan dat zij **andere beroepen leuker** vinden en dat het beroep van leraar hen **niet aantrekt**. 'Ik zie het niet zitten om met de **huidige jeugd** te werken' vormt voor meer dan 1 op de 3 *scholieren* een barrière om voor het lerarenberoep te kiezen.
- In de 1-meting vormde het **salaris** van 1 op de 3 *scholieren* een **barrière** bij het kiezen voor het lerarenberoep. Ten opzichte van de 1-meting, zien we in de 2-meting in de latent geïnteresseerde en niet geïnteresseerde groepen *scholieren* geen verandering. Nog steeds 1 op de 3 *scholieren* vindt het salaris een barrière. Bij *scholieren* met een passend profiel voor het lerarenberoep (groen) stijgt het percentage dat het salaris ervaart als barrière van 16% (0-meting) naar 30% (1-meting) en naar 48% in de 2-meting. In de 3-meting **daalt dit percentage** iets onder het niveau van de 1-meting: voor een kwart van de *scholieren* met een passend profiel voor het lerarenberoep vormt (de perceptie van) het lage salaris een barrière.
- *Studenten* zonder ambitie om leraar te worden, willen het vaakst geen leraar worden omdat ze **andere beroepen leuker** vinden en omdat het lerarenberoep hen **niet aantrekt**. In de groep die interesse zou moeten hebben in het lerarenberoep (groen), is het **lage salaris** in de 3-meting vaker een motief om geen leraar te willen worden. In alle groepen zien we dat in de 3-meting vaker gezegd wordt dat de **betere baankansen buiten het onderwijs** bijdragen aan de keuze om geen leraar te worden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Zowel in het primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs worden flinke lerarentekorten geraamd. Volgens ramingen in 2016 bedraagt in 2020 het voorspelde lerarentekort voor het primair onderwijs 4.000 fte, oplopend tot ruim 10.000 in 2025 bij ongewijzigd beleid. In het voortgezet onderwijs werd in 2016 een tekort geraamd van bijna 800 fte in 2020 tot ruim 1.200 fte in 2025 (Ministerie OCW, 2017). Deze cijfers vormen de basis om actie te ondernemen. De meest actuele ramingen uit 2019 laten een verwacht tekort voor leraren in het primair onderwijs zien van ruim 4.100 fte in 2023, oplopend tot ruim 10.000 fte in 2028 (CentERdata, 2019a). Voor het voortgezet onderwijs is de huidige verwachting dat het tekort in 2023 ruim 1.000 fte bedraagt, oplopend tot meer dan 1.600 fte in 2028 (CentERdata, 2019b). De tekorten zijn te wijten aan een grote groep leraren die in de komende jaren de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken en zodoende zal uitstromen. Daarnaast is er een instroomdaling van 32% aan de pabo in het jaar 2015-2016 ten opzichte van het jaar ervoor, mede veroorzaakt door aangescherpte toelatingseisen. In het schooljaar 2018-2019 neemt het aantal aanmeldingen voor de pabo weer toe². De instroom is echter nog niet op hetzelfde niveau als in 201-2016.

Naar aanleiding van de motie Grashoff/Ypma (2016) waarin de regering verzocht wordt met een ambitieus plan van aanpak te komen om het lerarentekort in alle onderwijssectoren aan te pakken, is het plan van aanpak lerarentekort opgesteld (Ministerie OCW, 2017). In dit plan van aanpak zijn vijf lijnen opgenomen die het geraamde lerarentekort moeten terugdringen. Lijn 1 van dit plan van aanpak bevat maatregelen die de in- en doorstroom in lerarenopleidingen moeten bevorderen en de uitstroom een halt moeten toeroepen. Een van de actiepunten in dit plan van aanpak vormt de imagocampagne 'Helden voor de klas' die geïnitieerd is door het Arbeidsmarktplatform PO en Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Voortgezet Onderwijs (Voion). Deze campagne heeft als doel het motiveren van scholieren en studenten om voor een lerarenopleiding voor het primair of voortgezet onderwijs te kiezen.

Met de 'Helden voor de klas'-campagne willen het Arbeidsmarktplatform PO en Voion meer aandacht genereren voor het lerarenberoep in zowel het primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs. Met deze campagne streven we ernaar vooroordelen over het vak en de opleiding weg te nemen door een fris perspectief te bieden op het vak van leraar. Dat gebeurt enerzijds door in te spelen op verschillende drijfveren om voor het vak te kiezen en door heersende beelden van het vak om te draaien. Anderzijds worden de vijf rollen van leraren (gastheer, presentator, regisseur, pedagoog en didacticus) gebruikt om de diversiteit van het vak te laten zien. Hiervoor worden jonge leraren en studenten van de lerarenopleiding ingezet als ambassadeur. De 'Helden voor de klas'-campagne wordt online gevoerd – via heldenvoordeklas.nu, social media en Scholieren.com, aangevuld met de kanalen van Qompas - met opvallende video's en prikkelende illustraties en teksten. Een ander doel is ook om aandacht te geven aan de baan zekerheid voor de komende jaren (Ministerie OCW, 2017), wat actief benoemd wordt in de campagne voor studenten. Met een zelftest op heldenvoordeklas.nu kunnen scholieren en studenten testen of het lerarenberoep bij hen past.

In januari 2017 is het eerste jaar van de 'Helden voor de klas'-campagne in samenwerking met Qompas van start gegaan. Via diverse online platforms wordt geprobeerd deze campagne onder de aandacht van scholieren en studenten te brengen. Naast een promotiecampagne is er ook een test ontwikkeld waarmee scholieren en studenten kunnen testen of het beroep van leraar iets voor hen is. Via Qompas en via kanalen zoals onder andere Facebook en Instagram wordt de 'Helden voor de klas'-campagne onder de aandacht van scholieren en studenten gebracht door hen te leiden naar heldenvoordeklas.nu. Op deze website zijn verhalen van leraren te vinden en is aandacht voor wat het lerarenberoep inhoudt. Daarnaast kunnen scholieren en studenten op deze website de zelftest doen waarin interesses en vaardigheden rond het lerarenberoep getest worden.

² <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/lerarentekort-in-basisonderwijs-leidt-tot-meer-pabo-studenten-vooral-deeltijdopleidingen-in-trek~b7ca111d/>

1.2 Vertrekpunt huidig onderzoek

Het imago van het beroep van leraar is onderhevig aan verschillende factoren. Allereerst vormen leerlingen zich een beeld van leraren door direct contact in de klas met de leraar eerst in het primair onderwijs en later in het voortgezet onderwijs. Uit onderzoek van Qompas, in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap blijkt dat de eigen ervaring voor 44,2% van de havisten, 37,2% van de vwo'ers en 38,7% van de mbo-4 studenten een reden is om af te zien van het beroep van leraar in het po. Voor het voortgezet onderwijs of mbo liggen deze percentages voor havisten op 51,3%, voor vwo'ers op 46,6% en voor mbo-4 studenten op 46,1% (Bahlmann, Van Egmond, Eustatia & Pillen-Warmerdam, 2017). Een andere factor is mogelijk de media-aandacht voor zaken zoals salarissen, werkdruk en de hoeveelheid administratie. De lage salarissen in het onderwijs in het primair onderwijs worden door 43,8% van de havisten, 51,2% van de vwo'ers en 34,4% van de mbo-4 studenten genoemd als reden om af te zien van het beroep van leraar. Voor het voortgezet onderwijs of mbo liggen de percentages voor havisten op 36,7%, voor vwo'ers op 41,3% en voor mbo-4 studenten op 31,3% (Bahlmann et al., 2017). Waarbij we de kanttekening kunnen plaatsen dat scholieren geen flauw benul hebben van wat een leraar verdient of wat hun eigen startsalaris zal zijn: het lerarensalaris wordt veel te laag ingeschat, hun eigen verwachte startsalaris wordt overschat.

Jongeren die voor een lerarenopleiding kiezen, doen dit vooral omdat zij met kinderen of jongeren willen werken en uit maatschappelijk oogpunt. Andere motieven zijn zelfontplooiing, vakinhoudelijke interesse, zelfstandig kunnen werken en afwisseling in het beroep. Ook baankans, deeltijdwerk en de combinatie van werk en privé zijn belangrijke motieven die bijdragen aan de positieve overweging (Van Eck & Heemkerk, 2009).

Een groot aandachtspunt is de in verhouding lage instroom van jongens ten opzichte van meisjes. Uit onderzoek van Van Casteren, Vrieling, Braam en Van der Hoek (2012) blijkt dat jongens op de havo niet kiezen voor een lerarenopleiding basisonderwijs door een laag salaris, weinig afwisseling, een lage status van het lerarenberoep, doordat zij het beroep van leraar zien als vrouwenberoep en doordat er weinig carrièremogelijkheden zijn. Motieven om wel te kiezen voor het lerarenberoep po zijn het lesgeven, kennisoverdracht, interessante vakken, mogelijkheid om jezelf te ontplooiën en het kunnen ontwikkelen van talenten bij kinderen. Voor meisjes is het belangrijkste motief dat zij de talenten van kinderen willen ontwikkelen, gevolgd door werken met jonge kinderen (4-7 jaar), kennisoverdracht, zelfstandig kunnen werken als leraar en lesgeven.

Brink, Kurver en Van den Broek (2015) hebben in opdracht van het ministerie van OCW onderzoek gedaan naar de motieven en ervaren barrières van universitaire studenten om wel of niet te kiezen voor een eerstegraads universitaire lerarenopleiding. In dit onderzoek werd het geprefereerde beroep vergeleken met het lerarenberoep om vervolgens na te gaan welke factoren van het lerarenberoep juist aantrekkelijk zijn en welke factoren een negatieve invloed hebben op de overweging om leraar te worden. Uit dit onderzoek blijkt dat studenten met de ambitie om leraar te worden vooral worden aangetrokken tot het lerarenberoep door de uitdaging die het beroep geeft. Ook zouden ze trots zijn om aan mensen te vertellen leraar te zijn en denken ze dat goede training, opleiding en ondersteuning noodzakelijk zijn om goed te presteren als leraar. Het gebrek aan carrièreperspectief en professionele ontwikkeling en de financiële beloning zijn barrières die studenten met de ambitie om leraar te worden, weerhouden om leraar te worden. Studenten zonder de ambitie om leraar te worden, worden aangetrokken tot het lerarenberoep doordat je als leraar een gezin kunt onderhouden en doordat familie trots zou zijn. Daarnaast denken zij dat het goede training, opleiding en ondersteuning zou vergen om prestaties en functioneren in dit beroep te verbeteren. Grootste barrières voor studenten zonder de ambitie om leraar te worden, zijn: het gebrek aan uitdaging, hoe trots ze zouden zijn om te vertellen leraar te zijn, carrièremogelijkheden en de mogelijkheid om zich professioneel te ontwikkelen, de professionele werkomgeving en in hoeverre de leidinggevende helpt om het functioneren en de prestaties te verbeteren.

Recent onderzoek naar de status en het imago van leraren laat zien dat de Nederlandse bevolking het lerarenberoep in de afgelopen twintig jaar minder is gaan waarderen. Uit dit onderzoek wordt geconcludeerd dat het imago van het lerarenberoep er slecht voor staat (Cörvers, Mommers, Van der Ploeg & Sapulete, 2017). Om de in- en doorstroom te verbeteren en de uitstroom van leraren naar andere beroepen een halt toe te roepen is het nodig dat er stappen genomen worden. Een van deze stappen is de imago-campagne 'Helden voor de klas'. Voor de andere stappen zie Plan van aanpak lerarentekort (Ministerie OCW, 2017).

In 1999 werd de imagocampagne 'Leraar elke dag anders' ingezet. Jongeren waardeerden deze campagne met een rapportcijfer 7,4. Volwassenen gaven de campagne een 6,8. Mensen gaven aan dat zij het lerarenberoep als gevolg van deze campagne vaker zagen als leuk, afwisselend en uitdagend. De imagoverschuiving was voornamelijk zichtbaar onder jongens en havisten (Ministerie OCW, 2000). Het is onduidelijk in hoeverre deze campagne effect gehad heeft op de instroom van studenten in lerarenopleidingen (Van der Aa, Cörvers & Schoon, 2017).

Door middel van berichten in de e-nieuwsbrief van Qompas, studiekeuzetips en door middel van banners en promotieblokken bij verschillende studies op studiekeuze.qompas.nl wordt de 'Helden voor de klas'-campagne onder de aandacht van scholieren en studenten gebracht. Hoe goed de campagne bekeken is, wordt inzichtelijk gemaakt door het feitelijke gedrag van scholieren en studenten te volgen. Dit betekent dat Qompas resultaten terugkoppelt over het aantal views op de website, het aantal e-mails dat geopend is, hoeveel mensen doorgelikt hebben in de e-mails naar heldenvoordeklas.nu en hoeveel scholieren en studenten de test gemaakt hebben op heldenvoordeklas.nu. Deze gegevens kunnen gebruikt worden om te zien welke boodschap het beste aanslaat bij de doelgroep.

1.3 Vraagstelling

Het primaire doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken of de campagne een positieve invloed heeft op het beeld dat scholieren en studenten hebben van leraren. Een tweede doel is om te onderzoeken waar de behoefte van scholieren en studenten ligt om de campagne vervolgens aan te passen aan het beeld dat respondenten hebben van leraren en om kenmerken die studiekeuzers belangrijk vinden extra te benadrukken. Het rapport bestaat uit drie delen: (1) Waardering campagne, (2) Waardering test-op-maat en (3) Beeld van het lerarenberoep. In dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

Deel 1: Waardering campagne

- (1) Hoe **bekend** zijn scholieren en studenten met de 'Helden voor de klas'-campagne?
- (2) Hoe wordt de 'Helden voor de klas'-campagne **gewaardeerd** door scholieren en studenten?
- (3) Via welke **kanalen** komen scholieren en studenten in aanraking met 'Helden voor de klas'?

Deel 2: Waardering test-op-maat

- (4) Hoe **bekend** is de 'test-op-maat' onder scholieren en studenten?
- (5) Hoe wordt de 'test-op-maat' **gewaardeerd** door scholieren en studenten?

Deel 3: Beeld van het lerarenberoep

- (6) Zijn er zichtbare veranderingen in **het beeld** dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep?
- (7) Zijn er verschillen tussen de metingen wat betreft de **interesse in het lerarenberoep** en interesse in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo?
- (8) Wat zijn de belangrijkste **redenen** om niet te kiezen voor het lerarenberoep?

1.4 Onderzoeksopzet

Het inzichtelijk maken van de veranderingen gebeurt door de resultaten van een 0-meting te vergelijken met de resultaten van drie vervolgmetingen. De 0-meting heeft plaatsgevonden voorafgaand aan de campagne. De eerste vervolgmeting heeft plaatsgevonden na het eerste volledige campagnejaar. De tweede vervolgmeting vindt plaats na het tweede volledige campagnejaar en voor de derde meting geldt hetzelfde. In dit rapport worden de resultaten van de 0-meting vergeleken met de resultaten van de 1-, 2- en 3-meting.

Het huidige onderzoek wordt uitgevoerd onder scholieren en studenten. In de scholierengroep bevinden zich havo-scholieren (klas 4 en 5) en vwo-scholieren (klas 4, 5 en 6), die middenin het studiekeuzeproces zitten. Scholieren zijn dagelijks in contact met leraren en hebben zodoende een mening over het beroep van leraar. Zij kunnen duidelijk aangeven wat hun beeld is van het beroep van leraar, of ze overwegen leraar te worden en wat hen weerhoudt om een lerarenopleiding te gaan volgen. In de studentengroep zitten voornamelijk tweede- en derdejaars hbo- en wo-studenten die na hun bacheloropleiding een masteropleiding moeten gaan doen en zodoende ook bezig zijn met de keuze voor een vervolgstudie en daarom een mening hebben over een lerarenopleiding als vervolgstudie.

In de metingen zijn de groepen respondenten gesplitst in een groep met interesse in/passend profiel voor een lerarenopleiding: 'groene groep', een groep respondenten die latent geïnteresseerd is in een lerarenopleiding (oranje) en een groep die geen interesse heeft in het volgen van een lerarenopleiding (rood). Binnen deze groepen hopen we te zien dat er een positiever beeld ontstaat is ten opzichte van de 0-meting. Deze splitsing biedt de mogelijkheid om per interessegroep na te gaan of er veranderingen zijn en hoe groot deze verschuivingen zijn. De wens is, dat er winst behaald wordt in de latent geïnteresseerde groep, zodat vanuit deze groep meer scholieren en studenten een lerarenopleiding zullen overwegen te gaan doen en dat respondenten met passend profiel om leraar te worden, ook echt voor het lerarenberoep kiezen.

1.5 Interpretatie van de resultaten

Het imago van leraren verandert niet alleen als gevolg van de 'Helden voor de klas'-campagne. Meerdere factoren zijn van invloed op het imago zoals de eigen ervaring met leraren en het beroep van leraar, uitingen in de media en de politiek. Daarom kunnen we niet vaststellen dat er een direct causaal verband is tussen de imagocampagne en een eventuele verschuiving in het beeld van leraren. Het kan wel zijn dat de imagocampagne bijdraagt aan een mogelijke verschuiving en dus invloed heeft op het beeld dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep en op de intentie om leraar te worden. Vooral in de media is ten tijde van de 1-meting veel aandacht geweest voor het lerarenberoep. Een thema dat speelt is het salaris: basisschoolleraars krijgen minder betaald dan leraren in het voortgezet onderwijs. Dit heeft zelfs geleid tot een staking in het primair onderwijs op 26 juni 2017³. Ook de hoge werkdruk en de hoeveelheid administratie zijn veel in het nieuws geweest⁴. Ook ten tijde van de 2-meting is er door leraren op 14 februari 2018 (noordelijke provincies) en 14 maart 2018 (Utrecht, Noord-Holland en Flevoland) gestaakt voor hogere salarissen en minder werkdruk⁵. Voorafgaand aan de 3-meting is op 15 maart 2019⁶ gestaakt voor hogere salarissen, minder werkdruk en herwaardering van het ondersteunend personeel⁷. Inmiddels is het salaris van leraren in het basisonderwijs verhoogd⁸.

³ <https://www.volkskrant.nl/binnenland/waarom-basisschoolleraars-gaan-staken-en-waarom-dat-eerst-maar-een-uur-is~a4499413/>

⁴ <http://nos.nl/artikel/2167480-basisschoolleraars-werkdruk-vooral-door-administratieve-rompslomp.html>

⁵ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1615677/staking-basisonderwijs-ook-in-maart>

⁶ <https://www.aob.nl/nieuws/actieweek-in-maart-voor-meer-investeringen-onderwijs/>

⁷ <https://www.aob.nl/nieuws/wat-eist-de-aob-per-onderwijssector/>

⁸ <https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&ved=2ahUKEwJn1KaQzvjAhWNZVAK-HZIXAQkQFjAFegQICRAC&url=https%3A%2F%2Fwww.rijksoverheid.nl%2Fbinaries%2Frijksoverheid%2Fdocumenten%2Fkamerstukken%2F2018%2F09%2F10%2Fkamerbrief-met-informatie-over-salarisverhoging-voor-leraren-in-het-primair-onderwijs%2Fkamerbrief-met-informatie-over-salarisverhoging-voor-leraren-in-het-primair-onderwijs.pdf&usg=AOvVaw0xa4keMdTHfGAVTvdhOkp>

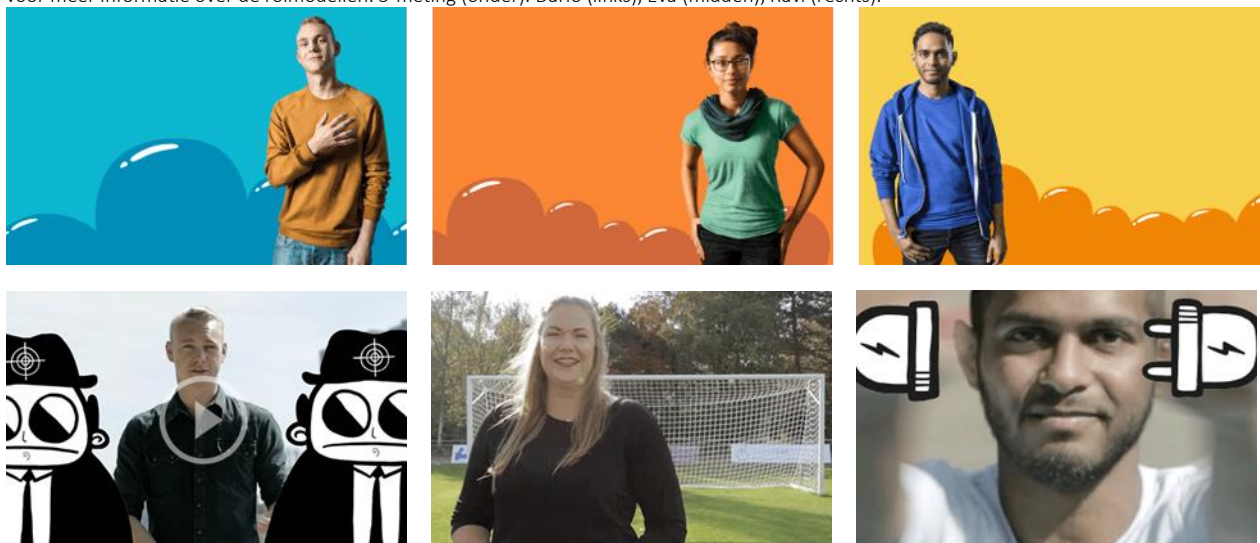
2 Methode

2.1 Materialen

Resultaten zijn verzameld door middel van een enquête. De vragenlijst start met een korte introductie en wordt gevolgd door imagovragen over het lerarenberoep. Vragen zijn gebaseerd op Van Casteren et al. (2012), Brink et al. (2015) en een vertaling van Auguste et al. (2005). Vragen over het imago en de baankenmerken waarmee het beroep van leraar door respondenten geassocieerd wordt, schetsen een beeld over hoe het lerarenberoep ervoor staat op dit moment. Vragen over het profiel van de ideale leraar geven aan waar de behoefte van respondenten ligt en bieden een referentiepunt om naar toe te werken. Daarnaast biedt het de kans om de – volgens respondenten – belangrijkste karaktereigenschappen van leraren in de 'Helden voor de klas'-campagne uit te lichten. Er wordt gevraagd naar de overwegingsintentie en voorkeur voor type onderwijs om in kaart te brengen of er een verschuiving plaatsvindt in interesse in het lerarenberoep. Respondenten met een negatieve overwegingsintentie geven aan waarom zij het beroep van leraar niet interessant vinden. Deze gegevens maken inzichtelijk waar eventuele knelpunten zitten en welke knelpunten door het verstrekken van informatie verminderd of weggenomen kunnen worden.

Respondenten beantwoorden de stellingen op een 5-punts-Likertschaal. In totaal geven zij hun mening over 38 stellingen. Het imagodeel van het onderzoek wordt gevolgd door campagnebeelden van de ambassadeurs voor het leraarschap Dario, Manita en Ravi. Dario doet de lerarenopleiding Engels, Manita is docent scheikunde op het voortgezet onderwijs en Ravi is leraar in het basisonderwijs (groep 6), Figuur 17. In de 3-meting is Manita vervangen door Eva. Zij is docent wiskunde in het voortgezet onderwijs. Over deze campagnebeelden worden vragen gesteld met betrekking tot de bekendheid met het materiaal, aantrekkelijkheid van het materiaal en we vragen of het verhaal van elk van de rolmodellen bekend is. Ook gaan we na via welke kanalen respondenten in aanraking zijn gekomen met de 'Helden voor de klas'-campagne. Hierop volgend wordt nagegaan hoe de 'test-op-maat' gewaardeerd wordt door scholieren en studenten. De complete vragenlijst is te vinden in 7.1. De 'test-op-maat' is te vinden op: <http://testcentre.qompas.nl/>. De vragen over het campagnemateriaal zijn gesteld in de 1-, 2- en 3-meting.

Figuur 17 Ambassadeurs voor het leraarschap 1- en 2-meting (boven): Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts), zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen. 3-meting (onder): Dario (links), Eva (midden), Ravi (rechts).

2.2 Procedure

Een selectie scholieren en studenten uit de Qompas database is per e-mail uitgenodigd om een online enquête in te vullen. Deze enquête bevat een vragenlijst met imagovragen en een aantal campagnebeelden met vragen. Het invullen van de enquête duurt ongeveer tien minuten. Door deel te nemen aan dit onderzoek, maken respondenten kans op een van de bol.com cadeaubonnen ter waarde van €10 of een iPad mini. Voor alle metingen is aan de selectie nog eenmaal een reminder gestuurd. De 0-meting is uitgevoerd tussen 13 december 2016 en 24 januari 2017. Hierna is de 'Helden voor de klas'-campagne ingezet. De data voor de 1-meting zijn verzameld tussen 29 mei en 21 juni 2017 en voor de 2-meting tussen 19 april en 13 mei 2018. Voor de derde meting zijn de gegevens verzameld tussen 23 april 2019 en 20 mei 2019. Verschillen tussen deze vier meetpunten laten (mogelijk) de invloed zien van drie volledige campagnejaren.

2.3 Analyse

Om verschillen te laten zien tussen geïnteresseerde, latent geïnteresseerde en niet geïnteresseerde respondenten, zijn respondenten opgedeeld in drie groepen, respectievelijk groen, oranje en rood. Deze groepen zijn tot stand gekomen door in de database van Qompas na te gaan welke mensen een passend profiel hebben voor het lerarenberoep, welke mensen mogelijk geschikt zijn en welke mensen geen geschikt profiel hebben voor het doen van een lerarenopleiding. Een geschikte manier om deze groepen in te delen bleek het Qompas risicoprofiel te zijn. Aan de hand van profiel- en studiekeuzetesten wordt van elke deelnemer een profiel opgesteld waarin een schatting gemaakt wordt van hoe geschikt een bepaalde studie is voor deze persoon. Het risicoprofiel bestaat uit 6 niveaus, waarvan niveau 1 betekent dat een studie zeer geschikt is voor deze persoon en dat het risico op uitval voor studie x klein is. Niveau 6 betekent dat de studie ongeschikt is voor deze persoon en dat het risico op uitval zeer groot is. Meer informatie over het risicoprofiel is te vinden in bijlage 7.2.

Uit verdiepend onderzoek bleek dat mensen met een risicoprofielsscore 1 een passend profiel (wat betreft persoonskenmerken en competenties) hebben om leraar te worden. Dit wordt gedefinieerd als 'interesse hebben in het beroep van leraar', mensen met een risicoprofielsscore van 2 of 3 vormen samen de oranje 'latent geïnteresseerde' groep. Deelnemers met een risicoprofielsscore van 4, 5 of 6 hebben volgens de berekeningen van Qompas geen passend profiel voor het beroep van leraar en bevinden zich daarom in de rode 'niet geïnteresseerde' groep.

Om verschillen tussen vier meetpunten (0-, 1-, 2-, en 3-meting) inzichtelijk te maken, berekenen we per groep (geïnteresseerd, latent geïnteresseerd, niet geïnteresseerd in het beroep van leraar) verschilcores met de volgende formule. De percentages scholieren die het 'zeer eens' of 'eens' waren met de betreffende stelling worden berekend voor zowel de 0-meting als de vervolgmetingen. Deze percentages worden gedeeld door het totale aantal. Om op de verschilscore uit te komen trekken we de score van de vervolgmetingen af van de 0-meting. Voor studenten wordt dezelfde methode gehanteerd.

$$Y(\text{verschilscore}) = \frac{n_{(\text{eens} + \text{zeer eens}) \text{ meting-(1, 2 of 3)}}}{n_{(\text{totaal}) \text{ meting-(1,2 of 3)}}} - \frac{n_{(\text{eens} + \text{zeer eens}) \text{ meting-0}}}{n_{(\text{totaal}) \text{ meting-0}}}$$

De verschilcores geven een indicatie van het verschil in het beeld dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep dat mogelijk ontstaan is door de 'Helden voor de klas'-campagne. Om na te gaan of er tussen de metingen of tussen groepen respondenten verschillen zijn, wordt een t-test of Mann-Whitney U-test gebruikt. Er wordt een significantieniveau van $\alpha = ,05$ gehanteerd.

2.4 Respondenten

In dit onderzoek hebben we een steekproef gedaan onder scholieren en studenten uit heel Nederland. In de selectie van respondenten zijn scholieren uit Groningen en Friesland iets ondervertegenwoordigd ten opzichte van de rest van Nederland. Hier is in de analyse niet voor gecontroleerd. Vrouwen zijn oververtegenwoordigd in de steekproef. Waar we vermoeden dat er verschillen zijn tussen mannen en vrouwen, nemen we deze verschillen op in het rapport. Om representatieve uitspraken te kunnen doen voor de scholieren- en studentenpopulatie in Nederland met een betrouwbaarheidsniveau van 95% is het nodig om 377 ingevulde enquêtes te verzamelen per groep scholieren en per groep studenten. Voor niet alle groepen in de metingen wordt hieraan voldaan. *Nb. De Qompas StudieKeuzelesmethode wordt aangeboden aan scholieren door heel Nederland, waardoor de database scholieren en studenten bevat uit heel Nederland.*

In de steekproef zijn scholieren uit klas 4 en klas 5 havo meegenomen en uit klas 4, 5 en 6 vwo. De enquête is uitgezet onder tweede- en derdejaars hbo- en wo-studenten. In de resultaten zijn echter alle hbo- en wo-studenten meegenomen, ongeacht het jaar waarin zij zich bevinden. Dit betekent wel dat de meerderheid van de studenten zich in het tweede of derde jaar van de studie bevindt. Scholieren en studenten die hebben aangegeven niet te studeren zijn verwijderd uit de dataset ($N = 57$). Scholieren uit vmbo 3 en 4 ($N = 31$) en havo klas 3 ($N = 21$) zijn uitgesloten van het onderzoek, net zoals scholieren uit 3 vwo ($N = 12$). Scholieren die in de categorie 'anders' vielen zijn ook verwijderd ($N = 26$). Mbo'ers ($N = 67$) en respondenten van wie het niveau niet bekend is ($N = 44$) zijn niet meegenomen in het onderzoek. Respondenten zonder risicoprofiel score zijn niet meegenomen in het onderzoek omdat zij niet kunnen worden ingedeeld in een groep ($N = 22$). In de analyse zijn alleen volledig ingevulde enquêtes meegenomen, Tabel 1 Responsberekening Tabel 1.

Tabel 1 Responsberekening

	0-meting		1-meting		2-meting		3-meting	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Uitgestuurd scholieren	15.381	60%	28.350	49%	29.326	44%	38.031	52%
Uitgestuurd studenten	10.124	40%	29.260	51%	37.478	56%	35.559	48%
Totaal	25.505	100%	57.610	100%	66.804	100%	73.590	100%
Aantal gestarte enquêtes	1.628	100%	2.752	100%	1.799	100%	3.562	100%
Onvolledig verwijderd	599	36%	887	32%	566	31%	967	27%
Volledig ingevuld	1.029	63%	1.865	68%	1.233	69%	2.595	73%
<i>Waarvan</i>								
Buiten doelgroep	27	3%	92	5%	30	2%	133	5%
Netto respons	1.002	97%	1.773	95%	1.203	98%	2.462	95%
<i>Waarvan</i>								
Volledig ingevuld scholieren	819	82%	1.256	71%	986	82%	2.059	84%
Volledig ingevuld studenten	183	18%	517	29%	217	18%	403	16%

Tabel 2 Verdeling aantal scholieren en studenten per meting per groep.

	0-meting		1-meting		2-meting		3-meting	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Scholieren								
Groen	248	30%	131	10%	168	17%	341	17%
Oranje	273	33%	384	31%	396	40%	757	37%
Rood	298	36%	741	59%	422	43%	961	47%
Totaal	819	100%	1.256	100%	986	100%	2.059	100%
Studenten								
Groen	58	32%	64	12%	30	14%	63	16%
Oranje	67	37%	154	30%	73	34%	116	29%
Rood	58	32%	299	58%	114	53%	224	56%
Totaal	183	100%	517	100%	217	100%	403	100%

Over het geheel gezien, zien we in 1- en 2-meting meer vwo'ers dan havisten. De verhouding havo en vwo in de respons wijkt af van de verhouding havo/vwo in de populatie in Nederland. Ten opzichte van de populatie in de Qompas database zien we een lichte afwijking in de verhouding havo/vwo, Tabel 3. In de 3-meting liggen de verhoudingen dicht bij elkaar. Waar nodig wordt een weergave getoond van de verschillen tussen havisten en vwo'ers of van verschillen tussen mannen en vrouwen. De verhouding hbo-wo binnen de metingen en tussen de 0-, 1- en 2-meting wijkt licht af. In de 3-meting is de verhouding tussen hbo-wo ongeveer fiftyfifty.

Tabel 3 Verhouding niveaus binnen groepen scholieren zoals in de populatie van de Qompas database (Qompas, 2017).

	Havo/hbo	Vwo/wo
Groen	45%	55%
Oranje	40%	60%
Rood	47%	53%

De verhouding man-vrouw wijkt af van de populatie in Nederland en in de Qompas database. In verhouding zijn er meer vrouwen in de dataset dan mannen, Tabel 55. Hiervoor is binnen de metingen niet gewogen. De verhouding man-vrouw tussen de metingen is niet bijzonder afwijkend. In de 0- en 2- meting is 28% man en in de 1- en 3-meting is 30% man. Dit betekent dat de verhouding man-vrouw in alle metingen ongeveer 1:2 is. In de rode studentengroep zien we dat er in de 1-, 2- en 3-meting meer vrouwen zijn dan in de 0-meting. Dit betekent dat in sommige gevallen een bepaalde groep licht oververtegenwoordigd is in de dataset.

Het gemiddelde geboortjaar van scholieren in de 0-meting is 1999 [CI (95%) = 1999,55-1999,69]. In de 1-meting is het gemiddelde geboortjaar van scholieren 2000 [CI (95%) = 2000,06-2000,18], in de 2-meting 2001 [CI (95%) = 2000,55-2001,11] en in de 3-meting 2001 [CI (95%) = 2001,83-2001,99]. Het gemiddelde geboortjaar van studenten in de 0-meting is 1996 [CI (95%) = 1996,58-1996,87]. In de 1-meting is het gemiddelde geboortjaar van studenten 1996 [CI (95%) = 1996,59-1997,15], in de 2-meting 1998 [CI (95%) = 1997,30-1997,80] en in de 3-meting 1999 [CI (95%) = 1998,81-1999,22].

De verhouding tussen nationaliteiten is in de vier metingen niet anders, Tabel 4. Meer dan 95% geeft aan de Nederlandse nationaliteit te hebben. Dit hoge percentage wordt vooral veroorzaakt door respondenten die aangegeven hebben zowel de Nederlandse als een andere nationaliteit te bezitten. Omdat de verhoudingen niet anders zijn, kunnen de vier metingen met elkaar vergeleken worden.

Tabel 4 Nationaliteit van scholieren en studenten per meting. Meerdere antwoorden mogelijk.

	Scholieren				Studenten			
	0-meting	1-meting	2-meting	3-meting	0-meting	1-meting	2-meting	3-meting
Antilliaans	0,5%	0,9%	0,4%	0,8%	0,5%	0,4%	0,0%	0,0%
Belgisch	0,0%	0,5%	0,3%	0,1%	0,5%	0,6%	0,0%	0,0%
Brits	0,2%	0,6%	0,3%	0,4%	0,0%	0,2%	0,0%	0,5%
Chinees	1,6%	1,2%	1,1%	1,0%	1,1%	1,9%	2,3%	1,0%
Duits	0,2%	1,0%	0,6%	0,5%	0,5%	0,2%	0,5%	0,2%
Frans	0,4%	0,0%	0,4%	0,4%	0,0%	0,6%	0,0%	0,2%
Italiaans	0,2%	0,6%	0,2%	0,3%	0,5%	0,0%	0,5%	0,2%
Marokkaans	1,2%	1,8%	1,3%	2,3%	1,6%	1,0%	1,4%	0,7%
Nederlands	98,0%	95,9%	96,3%	95,9%	97,3%	95,9%	95,4%	97,3%
Pools	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Surinaams	0,5%	1,8%	1,7%	1,5%	0,5%	1,4%	1,4%	0,7%
Spaans	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,5%	0,0%	0,5%	0,2%
Turks	0,7%	1,5%	1,0%	1,1%	1,6%	2,1%	1,4%	1,2%
Anders	4,2%	3,4%	2,9%	3,6%	5,5%	3,3%	0,9%	2,2%

Aan respondenten is gevraagd aan te geven of (één van) de ouders werkzaam is/zijn in het onderwijs, Tabel 5 en Tabel 6. De verhoudingen tussen de metingen laten hier en daar wat afwijkingen zien. Deze afwijkingen zijn echter niet heel groot. In de 0-meting is gekeken of er een verschil is wanneer een van de ouders of beide ouders werkzaam is/zijn in het onderwijs. Er bleek geen eenduidig beeld te zijn. Dit betekent dat lesgevende ouders geen ambassadeurs zijn voor het leraarschap. Daarom wordt in deze rapportage niet gekeken of respondenten met of zonder ouder(s) werkzaam in het onderwijs anders aankijken tegen het beroep van leraar.

Tabel 5 Is een van je ouders werkzaam (geweest) in het onderwijs? – Scholieren

Scholieren	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
0-meting								
Nee	174	70%	207	76%	252	85%	633	77%
Ja, mijn moeder	48	19%	38	14%	27	9%	113	14%
Ja, mijn vader	14	6%	19	7%	17	6%	50	6%
Ja, allebei mijn ouders	12	5%	9	3%	2	1%	23	3%
Totaal	248	100%	273	100%	298	100%	819	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
1-meting								
Nee	99	76%	287	75%	583	79%	969	77%
Ja, mijn moeder	12	9%	24	6%	47	6%	83	7%
Ja, mijn vader	10	8%	64	17%	96	13%	170	14%
Ja, allebei mijn ouders	10	8%	9	2%	15	2%	34	3%
Totaal	131	100%	384	100%	741	100%	1.256	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
2-meting								
Nee	121	72%	293	74%	337	80%	751	76%
Ja, mijn moeder	8	5%	21	5%	37	9%	66	7%
Ja, mijn vader	30	18%	71	18%	36	9%	137	14%
Ja, allebei mijn ouders	9	5%	9	2%	12	3%	30	3%
Totaal	168	100%	394	100%	422	100%	984	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
3-meting								
Nee	246	72%	549	73%	767	80%	1562	76%
Ja, mijn moeder	27	8%	47	6%	67	7%	141	7%
Ja, mijn vader	59	17%	143	19%	113	12%	315	15%
Ja, allebei mijn ouders	9	3%	18	2%	14	1%	41	2%
Totaal	341	100%	757	100%	961	100%	2059	100%

Tabel 6 Is een van je ouders werkzaam (geweest) in het onderwijs? – Studenten

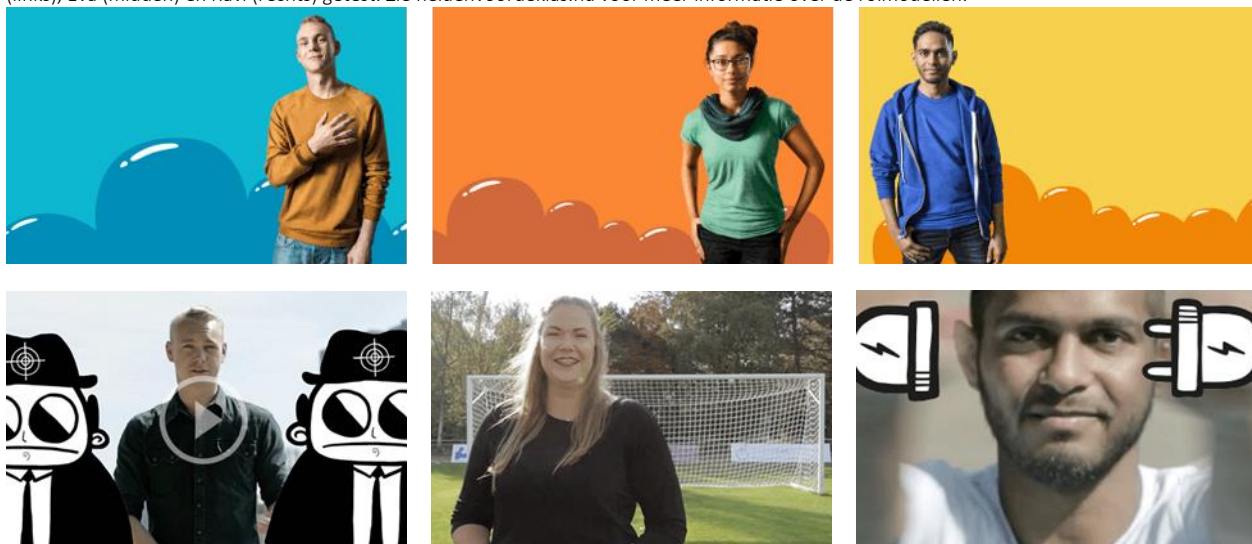
Studenten	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
0-meting								
Nee	43	74%	50	75%	48	83%	141	77%
Ja, mijn moeder	8	14%	8	12%	5	9%	21	11%
Ja, mijn vader	4	7%	5	7%	5	9%	14	8%
Ja, allebei mijn ouders	3	5%	4	6%	0	0%	7	4%
Totaal	58	100%	67	100%	58	100%	183	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
1-meting								
Nee	53	83%	118	77%	236	79%	407	79%
Ja, mijn moeder	3	5%	7	5%	19	6%	29	6%
Ja, mijn vader	6	9%	21	14%	37	12%	64	12%
Ja, allebei mijn ouders	2	3%	8	5%	7	2%	17	3%
Totaal	64	100%	154	100%	299	100%	517	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
2-meting								
Nee	25	83%	56	77%	89	78%	170	78%
Ja, mijn moeder	3	10%	5	7%	8	7%	16	7%
Ja, mijn vader	1	3%	10	14%	13	11%	24	11%
Ja, allebei mijn ouders	1	3%	2	3%	4	4%	7	3%
Totaal	30	100%	73	100%	114	100%	217	100%
	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%	N (aantal)	%
3-meting								
Nee	52	83%	96	83%	191	85%	339	84%
Ja, mijn moeder	3	5%	5	4%	6	3%	14	3%
Ja, mijn vader	7	11%	14	12%	23	10%	44	11%
Ja, allebei mijn ouders	1	2%	1	1%	4	2%	6	1%
Totaal	63	100%	116	100%	224	100%	403	100%

3 Deel 1: Waardering campagne

In dit deelonderzoek worden de resultaten gepresenteerd van de waardering van de campagne. Eerst wordt de bekendheid en geschiktheid van de naam 'Helden voor de klas' getest, Figuur 18. Dit wordt gevolgd door bekendheid met de campagnebeelden en vervolgens hebben respondenten aangegeven in hoeverre ze het beeldgebruik het verhaal van de drie ambassadeurs interessant vinden. Als laatste is gevraagd via welke kanalen respondenten iets gezien hebben van de campagne en hoe lang geleden dit is. In dit deelonderzoek zijn de scholieren en studenten opnieuw uitgesplitst. Reden hiervoor is dat het campagnemateriaal van Manita vaker gericht is aan studenten (via e-mail en social media) en het materiaal van Dario en Ravi vaker aan scholieren. In dit deelonderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- (1) Hoe bekend zijn scholieren en studenten met de 'Helden voor de klas'-campagne?
- (2) Hoe wordt de 'Helden voor de klas'-campagne gewaardeerd door scholieren en studenten?
- (3) Via welke kanalen komen scholieren en studenten in aanraking met 'Helden voor de klas'?

Figuur 18 Ambassadeurs voor het leraarschap: Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts) voor de 1- en 2-meting. In de 3-meting zijn Dario (links), Eva (midden) en Ravi (rechts) getest. Zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen.

Tabel 7 Belangrijkste bevindingen waardering campagne 'helden voor de klas'.

Belangrijkste bevindingen waardering campagne 'Helden voor de klas'

- In totaal heeft 33% van de scholieren na drie **campagnejaren** iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne.
- 48% vindt 'Helden voor de klas' een **aansprekende** en **wervende** naam.
- 19% heeft het campagnebeeld van Ravi gezien. 14% herkent Dario en Eva. Dit is voor Dario een **lager percentage** dan in de 2-meting.
- Het **beeldmateriaal** van Dario scoort in de 2-meting het hoogste met 78% van de scholieren die dit beeldmateriaal interessant vonden. Manita wordt ook interessant gevonden (71%), Ravi iets minder (67%). In de 3-meting scoort Ravi **het hoogst**, maar niet hoger dan in de 2-meting (68%). Het beeldmateriaal van Dario (60%) en Eva (61%) wordt minder gewaardeerd.
- In de 2-meting vond 45% van de scholieren het **verhaal** van Dario interessant, 48% vond het verhaal van Manita interessant en 44% vindt het verhaal van Ravi aansprekend. In de 3-meting stijgen de percentages voor Dario (61%) en Ravi (60%) flink.
- 1 op de 3 scholieren geeft aan (veel) **positiever** te zijn gaan denken over het leraarschap als gevolg van deze campagnebeelden.
- 39% van de scholieren is in aanraking gekomen met de campagne via **Qompas**, 43% via **Instagram** en 42% via **YouTube**. Instagram stijgt flink ten opzichte van de 2-meting.

3.1 Resultaten scholieren

3.1.1 Bekendheid

Alleen op basis van de naam 'Helden voor de klas' is aan scholieren gevraagd of ze wel eens iets gezien hebben van deze campagne, Tabel 8. Dit is bedoeld om te testen of de naam actief herkend wordt. In totaal heeft 33% van de scholieren na drie campagnejaren iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne. Dit is een stijging van 3 procentpunt ten opzichte van de 2-meting (30%) en 13 procentpunt ten opzichte van de 1-meting (20%).

48% vindt 'Helden voor de klas' een aansprekende en wervende naam (-1 procentpunt t.o.v. de 2-meting), Tabel 9. In de 1- en 2-meting is Dario het meest herkende rolmodel,

Tabel 10. In de 3-meting verschuift dit naar Ravi: 1 op de 5 scholieren herkennen Ravi. In de 3-meting is Manita niet meegenomen in de campagne-uitingen maar vervangen door Eva. 14% van de scholieren kennen de beelden van Dario en Eva. Voor Dario is dit een flinke daling ten opzichte van vorig jaar. Een mogelijke verklaring is dat de beelden veranderd zijn qua stijl. Mogelijk leggen scholieren niet de koppeling met de beelden die ze eerder van Dario gezien hebben en kunnen we niet voortbouwen op de herkenning uit eerdere jaren.

Tabel 8 Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?

Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Ja, zeker	6	5%	6	2%	13	2%	25	2%
Ja, wel eens iets van gezien	3	2%	23	6%	35	5%	61	5%
Ja, vaag	21	16%	44	12%	92	12%	157	13%
Nee	95	73%	288	75%	558	75%	941	75%
Weet ik niet	6	5%	23	6%	43	6%	72	6%
Totaal	131	100%	384	100%	741	100%	1.256	100%
2-meting								
Ja, zeker	18	11%	15	4%	7	2%	40	4%
Ja, wel eens iets van gezien	16	10%	25	6%	36	9%	77	8%
Ja, vaag	30	18%	81	21%	70	17%	181	18%
Nee	93	56%	251	63%	276	66%	620	63%
Weet ik niet	10	6%	24	6%	32	8%	66	7%
Totaal	167	100%	396	100%	421	100%	984	100%
3-meting								
Ja, zeker	22	6%	49	7%	39	4%	110	5%
Ja, wel eens iets van gezien	41	12%	78	10%	89	9%	208	10%
Ja, vaag	70	21%	146	19%	146	15%	362	18%
Nee	183	54%	423	56%	623	65%	1.229	60%
Weet ik niet	23	7%	57	8%	59	6%	139	7%
Totaal	339	100%	753	100%	956	100%	2.048	100%

Tabel 9 Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?

Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Een aansprekende en wervende naam	64	49%	177	46%	325	44%	566	45%
Een weinig zeggende naam	22	17%	48	13%	119	16%	189	15%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	21	16%	54	14%	102	14%	177	14%
Ik begrijp de naam niet	2	2%	10	3%	19	3%	31	3%
Geen mening	22	17%	95	25%	176	24%	293	23%
2-meting								
Een aansprekende en wervende naam	93	56%	202	51%	182	43%	477	49%
Een weinig zeggende naam	19	11%	57	14%	58	14%	134	14%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	19	11%	47	12%	55	13%	121	12%
Ik begrijp de naam niet	4	2%	7	2%	12	3%	23	2%
Geen mening	32	19%	83	21%	114	27%	229	23%
3-meting								
Een aansprekende en wervende naam	187	55%	408	54%	383	40%	978	48%
Een weinig zeggende naam	41	12%	82	11%	176	18%	299	15%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	31	9%	86	11%	104	11%	221	11%
Ik begrijp de naam niet	9	3%	20	3%	31	3%	60	3%
Geen mening	71	21%	157	21%	262	27%	490	24%

Tabel 10 Aantallen en percentages studenten die aangegeven hebben de campagnebeelden gezien te hebben. Met voorbeelden in .gif van de campagnebeelden van Dario, Manita, Eva en Ravi.

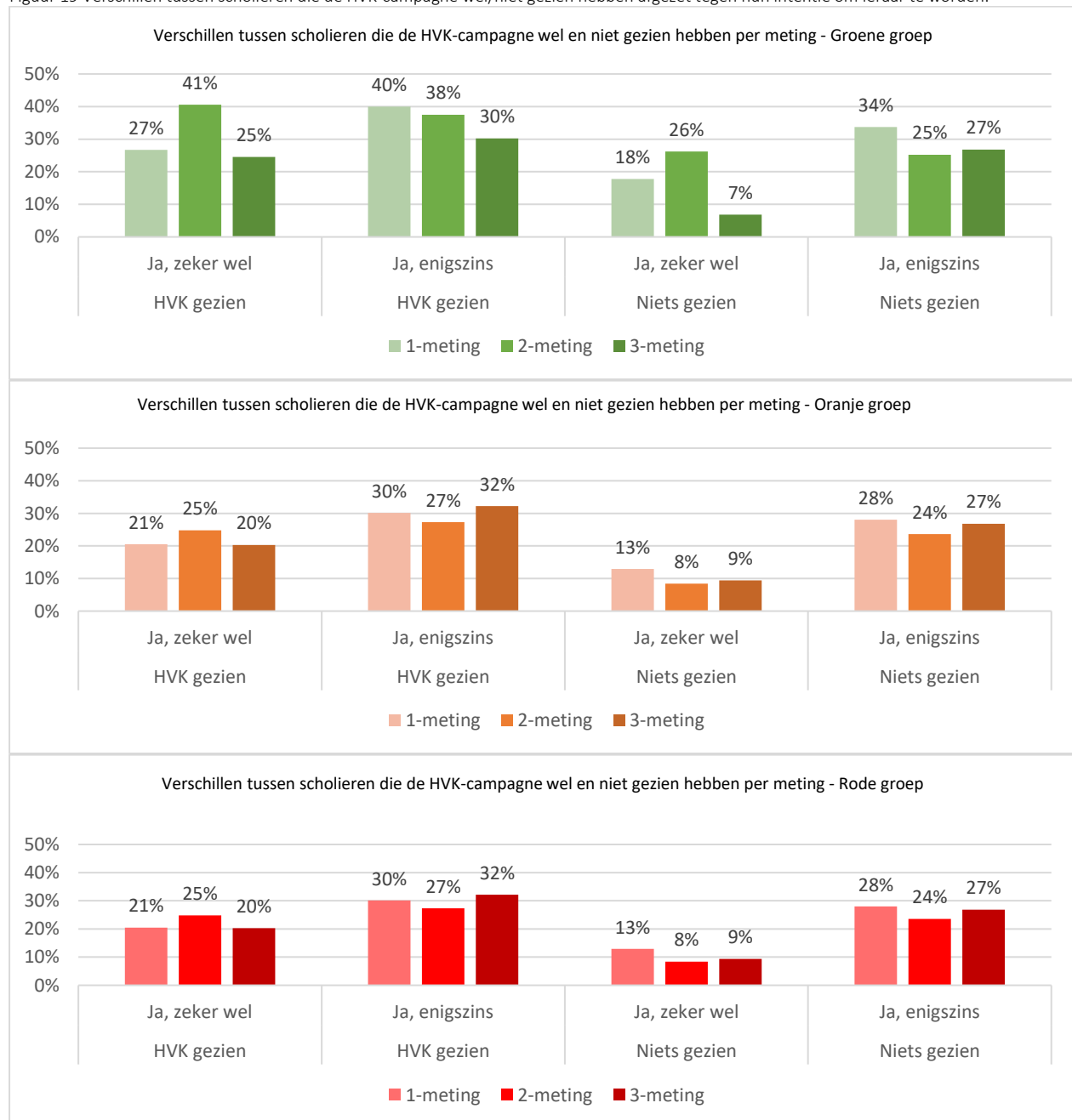
Heb je bovenstaand campagnebeeld gezien?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Dario	22	17%	69	18%	118	16%	209	17%
Manita	22	17%	55	14%	103	14%	180	14%
Ravi	14	11%	51	13%	97	13%	162	13%
2-meting								
Dario	45	27%	90	23%	95	23%	230	23%
Manita	37	22%	65	16%	63	15%	165	17%
Ravi	23	14%	55	14%	51	12%	129	13%
3-meting								
Dario	38	11%	111	15%	135	14%	284	14%
Eva	57	17%	110	15%	124	13%	291	14%
Ravi	69	20%	150	20%	174	18%	393	19%

3.1.2 Overwegingsintentie op basis van bekendheid

Op basis van de bekendheid met het materiaal hebben we onderzocht hoe de intentie om voor het lerarenberoep te kiezen eruitziet onder scholieren die de campagne wel of niet gezien hebben.

In de groene groep zien we dat scholieren die de campagne gezien hebben, ook vaker (zeker/enigszins) leraar zouden willen worden, Figuur 19. Hetzelfde patroon zien we bij scholieren in de oranje en in de rode groep. We kunnen niet stellen dat dit puur een effect is van de campagne. Er zal namelijk ook een bias zijn: scholieren met positiever beeld van het lerarenberoep, onthouden wellicht eerder dat zij iets van Helden voor de klas gezien hebben.

Figuur 19 Verschillen tussen scholieren die de HVK-campagne wel/niet gezien hebben afgezet tegen hun intentie om leraar te worden.

3.1.3 Waardering campagnemateriaal

Aan scholieren die bekend waren met het campagnebeeld van Dario, Manita of Ravi is gevraagd naar de waardering van het materiaal door specifiek te vragen naar het beeldmateriaal en het verhaal van de docenten. Bij de vragen over Dario, Manita en Ravi werden steeds de campagnebeelden getoond, zodat zeker is dat deze beelden beoordeeld zijn.

45% geeft aan het verhaal van Dario (enigszins) interessant te vinden, vooral scholieren in de groene groep zijn positief (59%), Tabel 11. 48% vindt het verhaal van Manita aansprekend en 44% vindt het verhaal van Ravi aansprekend. Manita scoort het best in de latent geïnteresseerde groep (oranje) in zowel de 1- als 2-meting. In de 3-meting is er geen verschil tussen Dario (61%) en Ravi (60%). 78% vindt het beeldmateriaal van Dario interessant, Tabel 12. 71% vindt het beeldmateriaal van Manita aansprekend en 67% het beeldmateriaal van Ravi. In de 3-meting scoort het beeldmateriaal van Ravi het beste met 68%. 33% van de scholieren is positiever gaan denken over het lerarenberoep, Tabel 13.

Tabel 11 Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:

Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:		Groen		Oranje		Rood		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting									
Dario	Ja, zeker	5	23%	12	17%	11	9%	28	13%
	Ja, enigszins	10	46%	21	30%	52	44%	83	40%
	Nee, niet echt	0	0%	7	10%	20	17%	27	13%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	3	3%	3	1%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	7	32%	29	42%	32	27%	68	33%
Manita	Ja, zeker	2	9%	12	22%	21	20%	35	19%
	Ja, enigszins	14	64%	19	35%	21	20%	54	30%
	Nee, niet echt	2	9%	6	11%	27	26%	35	19%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	3	3%	3	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	4	18%	18	33%	31	30%	53	29%
Ravi	Ja, zeker	2	14%	9	18%	10	10%	21	13%
	Ja, enigszins	6	43%	11	22%	32	33%	49	30%
	Nee, niet echt	2	14%	11	22%	16	17%	29	18%
	Nee, zeker niet	1	7%	4	8%	11	11%	16	10%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	3	21%	16	31%	28	29%	47	29%
2-meting									
Dario	Ja, zeker	10	22%	19	21%	17	18%	46	20%
	Ja, enigszins	17	37%	22	24%	19	20%	58	25%
	Nee, niet echt	2	4%	5	6%	15	16%	22	10%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	1%	3	3%	4	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	17	37%	43	48%	41	43%	101	44%
Manita	Ja, zeker	5	14%	15	23%	12	19%	32	19%
	Ja, enigszins	11	30%	19	29%	18	29%	48	29%
	Nee, niet echt	6	16%	4	6%	13	21%	23	14%
	Nee, zeker niet	1	3%	1	2%	2	3%	4	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	14	38%	26	40%	18	29%	58	35%
Ravi	Ja, zeker	5	22%	6	11%	9	18%	20	16%
	Ja, enigszins	11	48%	16	29%	9	18%	36	28%
	Nee, niet echt	1	4%	7	13%	10	20%	18	14%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	2%	7	14%	8	6%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	6	26%	25	46%	16	31%	47	36%
3-meting									
Dario	Ja, zeker	9	24%	26	23%	21	16%	56	20%
	Ja, enigszins	21	57%	40	36%	55	41%	116	41%
	Nee, niet echt	4	11%	20	18%	32	24%	56	20%
	Nee, zeker niet	0	0%	2	2%	3	2%	5	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	3	8%	23	21%	23	17%	49	17%
Ravi	Ja, zeker	16	24%	35	24%	30	17%	81	21%
	Ja, enigszins	31	46%	54	36%	66	38%	151	39%
	Nee, niet echt	7	10%	12	8%	26	15%	45	12%
	Nee, zeker niet	1	1%	2	1%	5	3%	8	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	12	18%	45	30%	46	27%	103	27%

Tabel 12 Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Eva/Ravi sprak me aan.

Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:		Groen		Oranje		Rood		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting									
Dario	Ja, zeker	7	32%	24	35%	22	19%	53	25%
	Ja, enigszins	14	64%	28	41%	60	51%	102	49%
	Nee, niet echt	1	5%	16	23%	36	31%	53	25%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	1%	0	0%	1	1%
Manita	Ja, zeker	6	27%	13	24%	16	16%	35	19%
	Ja, enigszins	14	64%	22	40%	45	44%	81	45%
	Nee, niet echt	1	5%	18	33%	38	37%	57	32%
	Nee, zeker niet	1	5%	2	4%	4	4%	7	4%
Ravi	Ja, zeker	2	14%	10	20%	15	16%	27	17%
	Ja, enigszins	5	36%	16	31%	43	44%	64	40%
	Nee, niet echt	5	36%	22	43%	33	34%	60	37%
	Nee, zeker niet	2	14%	3	6%	6	6%	11	7%
2-meting									
Dario	Ja, zeker	11	24%	22	24%	22	23%	55	24%
	Ja, enigszins	28	61%	51	57%	46	48%	125	54%
	Nee, niet echt	7	15%	17	19%	21	22%	45	20%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	6	6%	6	3%
Manita	Ja, zeker	7	19%	16	25%	12	19%	35	21%
	Ja, enigszins	22	60%	30	46%	30	48%	82	50%
	Nee, niet echt	8	22%	17	26%	18	29%	43	26%
	Nee, zeker niet	0	0%	2	3%	3	5%	5	3%
Ravi	Ja, zeker	9	39%	9	16%	13	26%	31	24%
	Ja, enigszins	9	39%	27	49%	20	39%	56	43%
	Nee, niet echt	5	22%	19	35%	16	31%	40	31%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	2	4%	2	2%
3-meting									
Dario	Ja, zeker	5	14%	12	11%	17	13%	34	12%
	Ja, enigszins	21	57%	56	50%	58	43%	135	48%
	Nee, niet echt	10	27%	40	36%	50	37%	100	35%
	Nee, zeker niet	1	3%	3	3%	9	7%	13	5%
Eva	Ja, zeker	10	18%	31	28%	22	18%	63	22%
	Ja, enigszins	33	58%	41	38%	38	31%	112	39%
	Nee, niet echt	11	19%	30	28%	54	44%	95	33%
	Nee, zeker niet	3	5%	7	6%	10	8%	20	7%
Ravi	Ja, zeker	18	27%	33	22%	35	20%	86	22%
	Ja, enigszins	26	39%	72	49%	80	46%	178	46%
	Nee, niet echt	22	33%	38	26%	47	27%	107	28%
	Nee, zeker niet	1	1%	5	3%	11	6%	17	4%

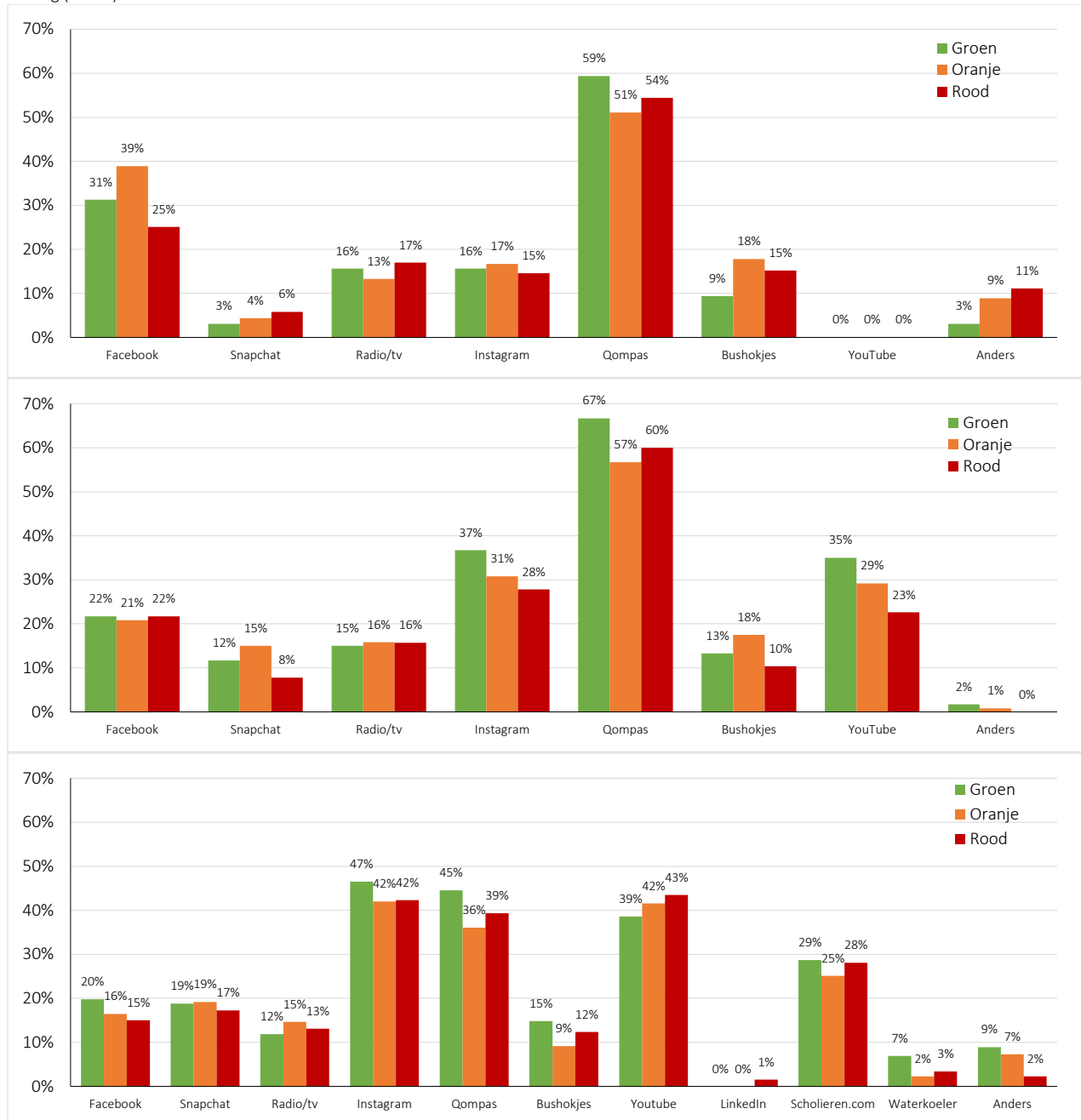
Tabel 13 In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?

In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Veel positiever	1	3%	0	0%	4	2%	5	2%
Positiever	11	34%	29	32%	46	27%	86	29%
Niet positiever/niet negatiever	17	53%	51	57%	95	56%	163	56%
Negatiever	0	0%	0	0%	3	2%	3	1%
Veel negatiever	0	0%	1	1%	3	2%	4	1%
Weet ik niet	3	9%	9	10%	20	12%	32	11%
2-meting								
Veel positiever	2	3%	2	2%	2	2%	6	2%
Positiever	23	36%	35	28%	37	30%	95	30%
Niet positiever/niet negatiever	31	48%	68	54%	68	55%	167	53%
Negatiever	1	2%	0	0%	2	2%	3	1%
Veel negatiever	0	0%	1	1%	0	0%	1	0%
Weet ik niet	7	11%	19	15%	15	12%	41	13%
3-meting								
Veel positiever	2	2%	13	6%	6	2%	21	4%
Positiever	36	36%	55	25%	81	30%	172	29%
Niet positiever/niet negatiever	51	50%	117	53%	141	53%	309	53%
Negatiever	1	1%	4	2%	3	1%	8	1%
Veel negatiever	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Weet ik niet	11	11%	30	14%	36	13%	77	13%

3.1.4 Kanalen

Gemiddeld is 39% van de scholieren in aanraking gekomen met de 'Helden voor de klas'-campagne via nieuwsbrieven, studiekeuzetips en de studiekeuzelesmethode van Qompas. Meer dan 40% kent de campagne via Instagram (+12 procentpunt t.o.v. de 2-meting), Figuur 20. De bekendheid van de campagne via Facebook is in het tweede campagnejaar afgenomen, de bekendheid via Instagram is bijna verdubbeld. In het derde campagnejaar zien we een verder stijging van Instagram. Meer dan 40% kent de campagne via YouTube. Dit is een grote stijging ten opzichte van vorig campagnejaar. Er zijn geen grote verschillen tussen metingen wat betreft het moment dat scholieren iets van de campagne gezien hebben, Tabel 14.

Figuur 20 Kanalen waardoor scholieren in aanraking zijn gekomen met 'Helden voor de klas' voor de 1-meting (boven) en 2-meting (midden) en 3-meting (onder).

Tabel 14 Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?

	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?								
Vandaag	9	28%	21	23%	33	19%	63	22%
Een paar dagen geleden	11	34%	19	21%	27	16%	57	20%
Een paar weken geleden	4	13%	20	22%	34	20%	58	20%
Een paar maanden geleden	1	3%	4	4%	9	5%	14	5%
Weet ik niet meer	7	22%	26	29%	68	40%	101	35%
2-meting								
Vandaag	13	20%	18	14%	23	19%	54	17%
Een paar dagen geleden	17	27%	26	21%	17	14%	60	19%
Een paar weken geleden	13	20%	22	18%	37	30%	72	23%
Een paar maanden geleden	1	2%	11	9%	6	5%	18	6%
Weet ik niet meer	20	31%	48	38%	41	33%	109	35%
3-meting								
Vandaag	6	6%	13	6%	21	8%	40	7%
Een paar dagen geleden	26	26%	47	21%	61	23%	134	23%
Een paar weken geleden	31	31%	61	28%	86	32%	178	30%
Een paar maanden geleden	13	13%	13	6%	11	4%	37	6%
Weet ik niet meer	25	25%	85	39%	88	33%	198	34%

3.2 Resultaten studenten

Tabel 15 Belangrijkste bevindingen waardering campagne.

Belangrijkste bevindingen waardering campagne 'Helden voor de klas'

- In totaal heeft 32% van de studenten na **drie campagnejaren** wel eens iets gezien van 'Helden voor de klas'.
- 51% vindt 'Helden voor de klas' een **aansprekende** en **wervende** naam.
- Het campagnebeeld van **Ravi** wordt door het hoogste percentage studenten **herkend**: 19%. Waar in eerdere metingen Dario altijd het beste herkend werd.
- 29% geeft aan **positiever** te zijn gaan denken over het beroep van leraar door de campagne in de 2-meting. In de 3-meting is dit 22%.
- De meeste studenten komen in aanraking met 'Helden voor de klas' door **Facebook** en/of door **Qompas**. Qompas blijft in de 2- en 3-meting op hetzelfde niveau, Facebook groeit iets. Instagram is minder populair onder studenten dan onder scholieren, toch komt 21% in aanraking met 'Helden voor de klas' via **Instagram**, een flinke stijging ten opzichte van vorig jaar (+15 procentpunt).

3.2.1 Bekendheid

Aan het einde van het derde campagnejaar heeft 32% van de studenten vaag/wel eens of zeker iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne, Tabel 16. Dit is een stijging van 9 procentpunt ten opzichte van de 2-meting. 51% vindt 'Helden voor de klas' een aansprekende en wervende naam, Tabel 17. Tijdens de 2-meting geeft 12% van de studenten aan het campagnebeeld van Dario gezien te hebben, gevolgd door Manita en Ravi met beiden 8%, Tabel 18. In de 3-meting is het campagnebeeld van Manita vervangen door Eva. Dit beeld wordt door 10% van de studenten herkend. 15% herkent Ravi. Voor Ravi is dit een stijging van 7 procentpunt. Dario wordt door 1 op de 10 studenten herkend, 2 procentpunt minder dan vorig jaar.

Tabel 16 Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?

	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Ja, zeker	1	2%	2	1%	0	0%	3	1%
Ja, wel eens iets van gezien	6	9%	7	5%	15	5%	28	5%
Ja, vaag	11	17%	17	11%	31	10%	59	11%
Nee	43	67%	122	79%	238	80%	403	78%
Weet ik niet	3	5%	6	4%	14	5%	23	5%
Totaal	64	100%	154	100%	298	100%	516	100%
2-meting								
Ja, zeker	0	0%	1	1%	3	3%	4	2%
Ja, wel eens iets van gezien	2	7%	6	8%	8	7%	16	7%
Ja, vaag	1	3%	11	15%	19	17%	31	14%
Nee	27	90%	50	69%	81	72%	158	73%
Weet ik niet	0	0%	5	7%	2	2%	7	3%
Totaal	30	100%	73	100%	113	100%	216	100%
3-meting								
Ja, zeker	3	5%	3	3%	6	3%	12	3%
Ja, wel eens iets van gezien	11	17%	12	10%	14	6%	37	9%
Ja, vaag	11	17%	30	26%	40	18%	81	20%
Nee	35	56%	63	55%	155	70%	253	63%
Weet ik niet	3	5%	7	6%	8	4%	18	4%
Totaal	63	100%	115	100%	223	100%	401	100%

Tabel 17 Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?

	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?								
1-meting								
Een aansprekende en wervende naam	37	58%	83	54%	135	45%	255	49%
Een weinig zeggende naam	6	9%	23	15%	47	16%	76	15%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	8	13%	19	12%	45	15%	72	14%
Ik begrijp de naam niet	2	3%	4	3%	4	1%	10	2%
Geen mening	11	17%	25	16%	67	23%	103	20%
2-meting								
Een aansprekende en wervende naam	19	63%	38	52%	49	43%	106	49%
Een weinig zeggende naam	1	3%	9	12%	21	19%	31	14%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	2	7%	7	10%	10	9%	19	9%
Ik begrijp de naam niet	1	3%	1	1%	5	4%	7	3%
Geen mening	7	23%	18	25%	28	25%	53	25%
3-meting								
Een aansprekende en wervende naam	39	62%	60	52%	104	47%	203	51%
Een weinig zeggende naam	2	3%	19	17%	31	14%	52	13%
Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep	3	5%	12	10%	22	10%	37	9%
Ik begrijp de naam niet	0	0%	1	1%	4	2%	5	1%
Geen mening	19	30%	23	20%	62	28%	104	26%

Tabel 18 Aantallen en percentages studenten die aangegeven hebben de campagnebeelden gezien te hebben. Met voorbeelden in .gif van de drie campagnebeelden van Dario, Manita, Eva en Ravi.

	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Heb je bovenstaand campagnebeeld gezien?								
1-meting								
Dario	9	14%	16	10%	41	14%	66	13%
Manita	6	9%	14	9%	26	9%	46	9%
Ravi	7	11%	10	7%	23	8%	40	8%
2-meting								
Dario	2	7%	11	15%	12	11%	25	12%
Manita	2	7%	9	12%	7	6%	18	8%
Ravi	1	3%	7	10%	9	8%	17	8%
3-meting								
Dario	6	10%	11	10%	22	10%	39	10%
Eva	7	11%	13	11%	20	9%	40	10%
Ravi	12	19%	20	17%	29	13%	61	15%

3.2.2 Waardering campagnemateriaal

Aan studenten die bekend zijn met het campagnebeeld van Dario, Manita, Eva of Ravi is gevraagd naar de waardering van het materiaal door specifiek te vragen naar het beeldmateriaal en het verhaal van de docenten. Bij de vragen over Dario, Manita, Eva en Ravi werden steeds de campagnebeelden getoond, zodat zeker is dat deze beelden beoordeeld zijn. 28% vindt het verhaal van Dario interessant, 39% het verhaal van Manita en 41% het verhaal van Ravi, Tabel 19. In de 3-meting stijgen deze percentages voor Dario en Ravi naar 63%, respectievelijk 64%. Deze percentages zijn echter gebaseerd op kleine aantallen dus moeten voorzichtig geïnterpreteerd worden.

80% waardeert het beeldmateriaal van Dario, 64% vindt het beeldmateriaal van Manita aansprekend en 65% vindt het beeldmateriaal van Ravi interessant, Tabel 20. In de 3-meting dalen deze percentages: 71% vindt het beeldmateriaal van Dario interessant, 78% vindt het beeldmateriaal van Ravi aansprekend. 65% vindt het beeldmateriaal van Eva interessant. Het beeldmateriaal van Ravi scoort hoger in de 3-meting. 29% van de studenten zegt positiever te denken over het lerarenberoep door de campagnebeelden, Tabel 21. In de 3-meting is dit 19%.

Tabel 19 Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:

Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:		Groen		Oranje		Rood		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting									
Dario	Ja, zeker	1	11%	7	44%	3	7%	11	17%
	Ja, enigszins	5	56%	5	31%	16	39%	26	39%
	Nee, niet echt	1	11%	0	0%	8	20%	9	14%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	2	5%	2	3%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	2	22%	4	25%	12	29%	18	27%
Manita	Ja, zeker	0	0%	6	43%	4	15%	10	22%
	Ja, enigszins	3	50%	5	36%	6	23%	14	30%
	Nee, niet echt	1	17%	1	7%	6	23%	8	17%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	2	33%	2	14%	10	39%	14	30%
Ravi	Ja, zeker	1	14%	2	18%	4	17%	7	17%
	Ja, enigszins	3	43%	3	27%	1	4%	7	17%
	Nee, niet echt	1	14%	3	27%	6	26%	10	24%
	Nee, zeker niet	1	14%	0	0%	0	0%	1	2%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	1	14%	3	27%	12	52%	16	39%
2-meting									
Dario	Ja, zeker	1	50%	0	0%	0	0%	1	4%
	Ja, enigszins	1	50%	1	9%	4	33%	6	24%
	Nee, niet echt	0	0%	2	18%	2	17%	4	16%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	9%	0	0%	1	4%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	0	0%	7	64%	6	50%	13	52%
Manita	Ja, zeker	0	0%	1	11%	1	14%	2	11%
	Ja, enigszins	0	0%	3	33%	2	29%	5	28%
	Nee, niet echt	1	50%	1	11%	2	29%	4	22%
	Nee, zeker niet	1	50%	1	11%	0	0%	2	11%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	0	0%	3	33%	2	29%	5	28%
Ravi	Ja, zeker	0	0%	1	14%	0	0%	1	6%
	Ja, enigszins	1	100%	3	43%	2	22%	6	35%
	Nee, niet echt	0	0%	0	0%	4	44%	4	24%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	0	0%	3	43%	3	33%	6	35%
3-meting									
Dario	Ja, zeker	2	33%	3	27%	5	24%	10	26%
	Ja, enigszins	4	67%	3	27%	7	33%	14	37%
	Nee, niet echt	0	0%	2	18%	4	19%	6	16%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	1	5%	1	3%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	0	0%	3	27%	4	19%	7	18%
Ravi	Ja, zeker	5	42%	5	25%	6	21%	16	26%
	Ja, enigszins	7	58%	6	30%	10	34%	23	38%
	Nee, niet echt	0	0%	3	15%	5	17%	8	13%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	2	7%	2	3%
	Ik heb het verhaal niet gelezen	0	0%	6	30%	6	21%	12	20%

Tabel 20 Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Eva/Ravi sprak me aan.

Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Ravi/Eva sprak me aan:		Groen		Oranje		Rood		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting									
Dario	Ja, zeker	4	44%	8	50%	12	29%	24	36%
	Ja, enigszins	3	33%	7	44%	20	49%	30	46%
	Nee, niet echt	2	22%	1	6%	9	22%	12	18%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Manita	Ja, zeker	1	17%	9	64%	2	8%	12	26%
	Ja, enigszins	4	67%	4	29%	15	58%	23	50%
	Nee, niet echt	0	0%	1	7%	9	35%	10	22%
	Nee, zeker niet	1	17%	0	0%	0	0%	1	2%
Ravi	Ja, zeker	2	29%	3	27%	5	22%	10	24%
	Ja, enigszins	3	43%	3	27%	7	30%	13	32%
	Nee, niet echt	1	14%	5	46%	10	44%	16	39%
	Nee, zeker niet	1	14%	0	0%	1	4%	2	5%
2-meting									
Dario	Ja, zeker	1	50%	2	18%	2	17%	5	20%
	Ja, enigszins	1	50%	6	55%	8	67%	15	60%
	Nee, niet echt	0	0%	3	27%	2	17%	5	20%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Manita	Ja, zeker	0	0%	1	11%	2	29%	3	17%
	Ja, enigszins	0	0%	6	67%	4	57%	10	56%
	Nee, niet echt	1	50%	2	22%	1	14%	4	22%
	Nee, zeker niet	1	50%	0	0%	0	0%	1	6%
Ravi	Ja, zeker	0	0%	1	14%	0	0%	1	6%
	Ja, enigszins	1	100%	3	43%	6	67%	10	59%
	Nee, niet echt	0	0%	3	43%	3	33%	6	35%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
3-meting									
Dario	Ja, zeker	2	33%	0	0%	3	14%	5	13%
	Ja, enigszins	4	67%	7	64%	11	52%	22	58%
	Nee, niet echt	0	0%	3	27%	7	33%	10	26%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	9%	0	0%	1	3%
Eva	Ja, zeker	4	57%	2	15%	4	20%	10	25%
	Ja, enigszins	1	14%	6	46%	9	45%	16	40%
	Nee, niet echt	2	29%	4	31%	7	35%	13	33%
	Nee, zeker niet	0	0%	1	8%	0	0%	1	3%
Ravi	Ja, zeker	3	25%	6	30%	7	24%	16	26%
	Ja, enigszins	7	58%	10	50%	15	52%	32	52%
	Nee, niet echt	2	17%	4	20%	6	21%	12	20%
	Nee, zeker niet	0	0%	0	0%	1	3%	1	2%

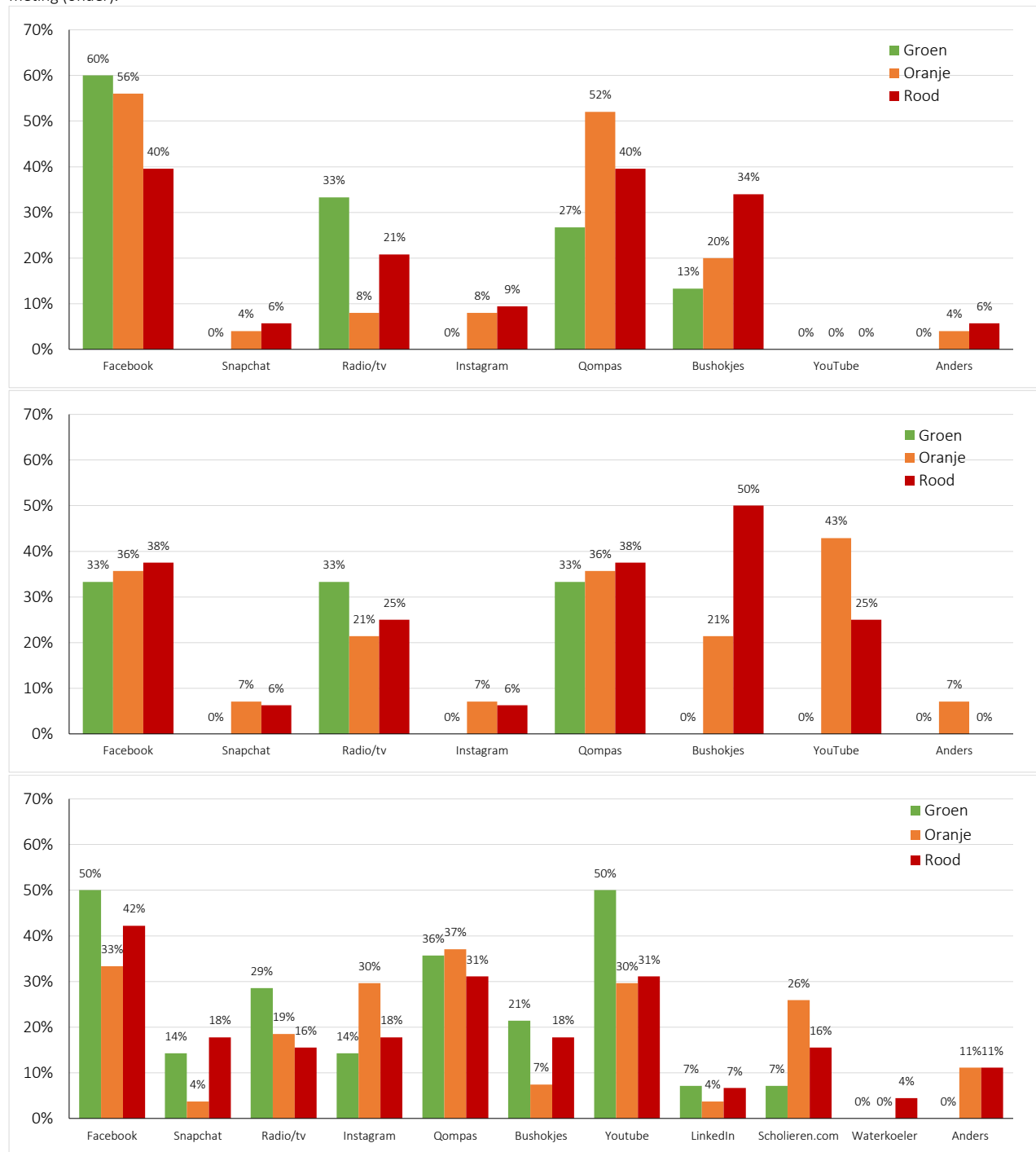
Tabel 21 In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?

In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Veel positiever	0	0%	0	0%	2	4%	2	2%
Positiever	4	27%	10	40%	11	21%	25	27%
Niet positiever/niet negatiever	9	60%	9	36%	35	66%	53	57%
Negatiever	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Veel negatiever	0	0%	1	4%	0	0%	1	1%
Weet ik niet	2	13%	5	20%	5	9%	12	13%
2-meting								
Veel positiever	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Positiever	1	33%	4	27%	5	29%	10	29%
Niet positiever/niet negatiever	2	67%	9	60%	10	59%	21	60%
Negatiever	0	0%	0	0%	1	6%	1	3%
Veel negatiever	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Weet ik niet	0	0%	2	13%	1	6%	3	9%
3-meting								
Veel positiever	0	0%	0	0%	1	2%	1	1%
Positiever	4	29%	4	15%	10	22%	18	21%
Niet positiever/niet negatiever	8	57%	18	67%	24	53%	50	58%
Negatiever	0	0%	1	4%	1	2%	2	2%
Veel negatiever	0	0%	0	0%	1	2%	1	1%
Weet ik niet	2	14%	4	15%	8	18%	14	16%

3.2.3 Kanalen

De meeste studenten zijn in de 2-meting in aanraking gekomen met 'Helden voor de klas' door Facebook (36%) en via nieuwsbrieven en de carrièrekeuzeportal van Qompas (36%), Figuur 21. In de 3-meting scoort YouTube goed in de groene groep (50%). In de oranje en rode groep zit de bekendheid via Facebook op hetzelfde niveau als in de 2-meting. In de groene groep is de bekendheid via Facebook hoger dan in de 2-meting. Ook Instagram maakt onder studenten een flinke groei door: het gemiddelde in de 3-meting is 21% (+15 procentpunt t.o.v. 2-meting).

Figuur 21 Kanalen waardoor studenten in aanraking zijn gekomen met 'Helden voor de klas' voor de 1-meting (boven) en 2-meting (midden) en 3-meting (onder).

Tabel 22 Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?

Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?	Groen		Oranje		Rood		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1-meting								
Vandaag	1	7%	5	20%	10	19%	16	17%
Een paar dagen geleden	5	33%	4	16%	10	19%	19	20%
Een paar weken geleden	4	27%	5	20%	8	15%	17	18%
Een paar maanden geleden	1	7%	1	4%	2	4%	4	4%
Weet ik niet meer	4	27%	10	40%	23	43%	37	40%
2-meting								
Vandaag	0	0%	3	20%	2	12%	5	14%
Een paar dagen geleden	0	0%	2	13%	2	12%	4	11%
Een paar weken geleden	1	33%	4	27%	7	41%	12	34%
Een paar maanden geleden	0	0%	2	13%	1	6%	3	9%
Weet ik niet meer	2	67%	4	27%	5	29%	11	31%
3-meting								
Vandaag	2	14%	1	4%	2	4%	5	6%
Een paar dagen geleden	3	21%	3	11%	7	16%	13	15%
Een paar weken geleden	5	36%	9	33%	16	36%	30	35%
Een paar maanden geleden	0	0%	0	0%	2	4%	2	2%
Weet ik niet meer	4	29%	14	52%	18	40%	36	42%

3.3 Conclusie waardering campagne

(1) Hoe bekend zijn scholieren en studenten met de 'Helden voor de klas'-campagne?

- 33% van de scholieren heeft (wel eens) iets **gezien** van de 'Helden voor de klas'-campagne. Dit is 3 procentpunt meer dan in de 2-meting. Voor studenten ligt dit percentage op 32% na drie campagnejaren. Ten opzichte van de 2-meting is dit een **stijging** van 9 procentpunt.
- De naam van de campagne wordt als **aansprekend** en **wervend** gezien door de helft van de scholieren en studenten. Dit verschilt niet per meting.
- In de 2-meting wordt het campagnemateriaal van Dario door het hoogste percentage scholieren herkend (23%), gevolgd door Manita (17%). Het materiaal van Ravi wordt het minst vaak herkend (13%). In de 3-meting wordt **Ravi** door de meeste scholieren herkend: 1 op de 5. 14% herkent Dario en Eva. Dit is voor Dario een lager percentage dan in de 2-meting. Ook studenten herkennen **Ravi het vaakst** (15%). Dario en Eva worden door 1 op de 10 studenten herkend. Voor Ravi is dit een groei ten opzichte van vorig jaar. Mogelijk verklaard door scholieren die inmiddels student zijn en in het verleden in **aanraking** zijn gekomen met campagnemateriaal van Ravi.

(2) Hoe wordt de 'Helden voor de klas'-campagne gewaardeerd door scholieren en studenten?

- Het **beeldmateriaal** van Ravi spreekt de scholieren en studenten het meest aan in de 3-meting. In de 1- en 2-meting deed het beeldmateriaal van Dario het beter.
- In de 3-meting is 33% van de scholieren **positiever** gaan denken over het beroep van leraar. Dit is hetzelfde als in de eerdere metingen. Voor studenten ligt dit percentage in de 3-meting op 22%, dit is lager dan in de 1- en 2-meting (29%).

(3) Via welke kanalen komen scholieren en studenten in aanraking met 'Helden voor de klas'?

- 39% van de scholieren is in aanraking gekomen met de campagne via Qompas, 43% via Instagram en 42% via YouTube. Instagram stijgt flink ten opzichte van de 2-meting. Bij studenten ligt het gebruik van Facebook hoger; zij komen dan ook vaker in aanraking met de campagne door middel van Facebook: 41%. 34% kent 'Helden voor de klas' door nieuwsbrieven of de carrièrekeuzewebsite van Qompas. 1 op de 5 kent de campagne via Instagram. Instagram is een goed medium aan het worden om studenten te bereiken.

4 Deel 2: Waardering test-op-maat

Om scholieren en studenten een idee te geven of het leraarschap iets voor hen is, heeft Qompas een test-op-maat ontwikkeld. Hierin worden vragen gesteld over het beroep van leraar en krijgen respondenten casussen voorgelegd waarin gevraagd wordt wat een leraar zou doen in dit geval. Deze antwoorden leiden tot scores die aangeven in hoeverre het beroep van leraar past bij de respondent. In dit deelonderzoek is gevraagd naar de bekendheid van de test-op-maat onder respondenten en hoe deze test gewaardeerd wordt. Belangrijkste bevindingen zijn te vinden in Tabel 23. In dit deelonderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- (4) Hoe bekend is de 'test-op-maat' onder scholieren en studenten?
- (5) Hoe wordt de 'test-op-maat' gewaardeerd door scholieren en studenten?

Tabel 23 Belangrijkste bevindingen waardering 'test-op-maat'.

Belangrijkste bevindingen waardering 'test-op-maat'

- In de 2-meting heeft 11% van de scholieren de test-op-maat geheel ingevuld, in de 3-meting is dit 10%.
- Het percentage studenten dat de test gemaakt heeft stijgt naar ruim 7% in de 3-meting, ruim 2 procentpunt hoger dan in de 2-meting.
- 88% van de scholieren en 89% van de studenten zeggen in de 3-meting dat de behaalde score past bij de verwachting die zij vooraf hadden over de geschiktheid voor het lerarenberoep.

4.1 Waardering

Tabel 24 laat zien dat 11% van de scholieren en 5% van de studenten de test-op-maat gemaakt heeft in de 2-meting. In de 3-meting ligt dit percentage voor scholieren op 10%. Voor studenten stijgt het percentage van 5% naar 7%. Vervolgens is aan respondenten gevraagd aan te geven of in te schatten wat de eindscore was, Tabel 25. Opvallend is, dat scholieren in de oranje groep zeggen hoger gescoord te hebben dan scholieren in de groene groep. Studenten in de groene groep hebben bijna 20% hoger gescoord dan scholieren uit de groene groep in de 1-meting. Resultaten zijn echter lastig in perspectief te plaatsen omdat de scores gebaseerd zijn op weinig respondenten. 88% van de scholieren geeft aan dat deze score past bij de verwachting, Tabel 26. Voor studenten ligt dit percentage op 89% in de 3-meting. Deze percentages komen overeen met eerdere metingen.

Tabel 24 Test-op-maat.

	Scholieren				Studenten			
	Groen	Oranje	Rood	Totaal	Groen	Oranje	Rood	Totaal
Heb je de test gemaakt op heldenvoordeklas.nu om te kijken of jij geschikt bent als leraar?								
1-meting								
Ja	8%	7%	6%	7%	5%	6%	3%	4%
Wel begonnen, maar niet afgemaakt	5%	3%	3%	3%	2%	2%	1%	2%
Nee	87%	90%	91%	90%	94%	92%	95%	94%
2-meting								
Ja	20%	10%	7%	11%	0%	6%	6%	5%
Wel begonnen, maar niet afgemaakt	2%	4%	3%	3%	0%	1%	1%	1%
Nee	78%	86%	90%	86%	100%	93%	93%	94%
3-meting								
Ja	13%	10%	9%	10%	6%	8%	7%	7%
Wel begonnen, maar niet afgemaakt	6%	4%	5%	5%	3%	4%	2%	3%
Nee	81%	86%	87%	85%	90%	88%	91%	90%

Tabel 25 Gemiddelde score test-op-maat. M = gemiddelde in procenten, N = aantal, SD = standaarddeviatie.

Score test-op-maat	Scholieren			Studenten		
	M(%)	N	SD	M(%)	N	SD
1-meting						
Groen	66	8	15	84	3	10
Oranje	68	19	11	78	5	13
Rood	57	32	14	65	4	5
Totaal	62	59	14	75	12	12
2-meting						
Groen	73	25	10	.	0	.
Oranje	69	28	14	71	3	9
Rood	60	21	18	75	4	17
Totaal	68	74	15	73	7	13
3-meting						
Groen	72	29	11	72	2	10
Oranje	70	56	15	68	5	9
Rood	65	59	16	66	10	16
Totaal	68	144	15	67	17	13

Tabel 26 Score passend bij verwachting test-op-maat.

Paste deze score bij jouw verwachting?	Scholieren				Studenten			
	Groen	Oranje	Rood	Totaal	Groen	Oranje	Rood	Totaal
1-meting								
Ja, zeker	0%	21%	22%	19%	33%	60%	25%	42%
Ja, enigszins	100%	79%	53%	68%	67%	40%	25%	42%
Nee, niet echt	0%	0%	22%	12%	0%	0%	50%	17%
Nee, zeker niet	0%	0%	3%	2%	0%	0%	0%	0%
2-meting								
Ja, zeker	24%	32%	14%	24%	0%	33%	25%	29%
Ja, enigszins	68%	61%	76%	68%	0%	67%	50%	57%
Nee, niet echt	8%	7%	10%	8%	0%	0%	25%	14%
Nee, zeker niet	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
3-meting								
Ja, zeker	28%	34%	23%	28%	0%	40%	36%	33%
Ja, enigszins	55%	61%	62%	60%	100%	40%	55%	56%
Nee, niet echt	17%	2%	15%	10%	0%	20%	9%	11%
Nee, zeker niet	0%	4%	0%	1%	0%	0%	0%	0%

Tabel 27 Stellingen over test-op-maat: Deze score helpt mij bij het maken van mijn keuze.

Deze score helpt mij bij het maken van mijn keuze.	Scholieren				Studenten			
	Groen	Oranje	Rood	Totaal	Groen	Oranje	Rood	Totaal
1-meting								
Zeer eens	17%	10%	15%	14%	33%	0%	0%	13%
Eens	50%	40%	54%	48%	67%	33%	0%	38%
Neutraal	33%	30%	15%	24%	0%	67%	0%	25%
Oneens	0%	20%	15%	14%	0%	0%	50%	13%
Zeer oneens	0%	0%	0%	0%	0%	0%	50%	13%
2-meting								
Zeer eens	13%	9%	0%	8%	0%	0%	0%	0%
Eens	38%	46%	33%	39%	0%	67%	75%	71%
Neutraal	21%	36%	40%	31%	0%	33%	25%	29%
Oneens	25%	0%	27%	16%	0%	0%	0%	0%
Zeer oneens	4%	9%	0%	5%	0%	0%	0%	0%
3-meting								
Zeer eens	4%	9%	15%	9%	0%	0%	0%	0%
Eens	33%	46%	47%	43%	100%	20%	50%	42%
Neutraal	48%	24%	32%	33%	0%	40%	17%	25%
Oneens	7%	15%	6%	10%	0%	40%	33%	33%
Zeer oneens	7%	7%	0%	5%	0%	0%	0%	0%

Tabel 28 Stellingen test-op-maat: Door deze score weet ik zeker dat de lerarenopleiding iets voor mij is.

Door deze score weet ik zeker dat de lerarenopleiding iets voor mij is.	Scholieren				Studenten			
	Groen	Oranje	Rood	Totaal	Groen	Oranje	Rood	Totaal
1-meting								
Zeer eens	17%	0%	15%	10%	33%	33%	0%	25%
Eens	50%	20%	15%	24%	67%	0%	0%	25%
Neutraal	17%	30%	31%	28%	0%	67%	0%	25%
Oneens	17%	50%	39%	38%	0%	0%	0%	0%
Zeer oneens	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	25%
2-meting								
Zeer eens	17%	18%	0%	13%	0%	0%	0%	0%
Eens	17%	5%	13%	12%	0%	0%	25%	14%
Neutraal	42%	55%	20%	41%	0%	67%	50%	57%
Oneens	17%	14%	60%	26%	0%	33%	25%	29%
Zeer oneens	8%	9%	7%	8%	0%	0%	0%	0%
3-meting								
Zeer eens	0%	4%	3%	3%	0%	0%	0%	0%
Eens	30%	33%	35%	33%	0%	0%	50%	25%
Neutraal	37%	22%	24%	26%	100%	60%	0%	33%
Oneens	26%	35%	32%	32%	0%	20%	33%	25%
Zeer oneens	7%	7%	6%	7%	0%	20%	17%	17%

Tabel 29 Stellingen test-op-maat: Deze score brengt mij aan het twijfelen.

Deze score brengt mij aan het twijfelen.	Scholieren				Studenten			
	Groen	Oranje	Rood	Totaal	Groen	Oranje	Rood	Totaal
1-meting								
Zeel eens	0%	0%	15%	7%	0%	0%	0%	0%
Eens	33%	10%	23%	21%	0%	0%	0%	0%
Neutraal	17%	20%	8%	14%	33%	0%	50%	25%
Oneens	17%	70%	54%	52%	67%	67%	0%	50%
Zeer oneens	33%	0%	0%	7%	0%	33%	50%	25%
2-meting								
Zeel eens	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Eens	13%	9%	53%	21%	0%	0%	25%	14%
Neutraal	33%	36%	20%	31%	0%	33%	50%	43%
Oneens	38%	36%	13%	31%	0%	67%	25%	43%
Zeel oneens	17%	18%	13%	16%	0%	0%	0%	0%
3-meting								
Zeel eens	4%	2%	6%	4%	100%	0%	0%	8%
Eens	7%	11%	24%	14%	0%	0%	33%	17%
Neutraal	33%	11%	15%	18%	0%	20%	33%	25%
Oneens	33%	48%	47%	44%	0%	40%	17%	25%
Zeel oneens	22%	28%	9%	21%	0%	40%	17%	25%

4.2 Conclusie test-op-maat

(4) Hoe bekend is de 'test-op-maat' onder scholieren en studenten?

- In de 3-meting geeft 10% van de scholieren en 7% van de studenten aan de test-op-maat geheel ingevuld te hebben. Voor studenten is dat een stijging van 2 procentpunt ten opzichte van de 2-meting. Voor scholieren is er geen verschil.

(5) Hoe wordt de 'test-op-maat' gewaardeerd door scholieren en studenten?

- Door 88% van de scholieren en 89% van de studenten wordt in de 3-meting gezegd dat de behaalde score past bij de **verwachting** die vooraf bestond over de geschiktheid voor het lerarenberoep. Deze cijfers komen overeen met eerdere metingen.
- Weinig scholieren en studenten, die het leraarschap overwegen, geven aan te gaan **twijfelen** over het doen van een lerarenopleiding als gevolg van deze score. De aantallen zijn klein, resultaten geven alleen een richting aan. Overigens weten we ook niet of twijfelen negatief of positief geïnterpreteerd moet worden.

5 Deel 3: Beeld van het lerarenberoep

Het imago van het lerarenberoep wordt vastgesteld aan de hand van de inschatting van de waardering van leraren en imagostellingen waarin diverse aspecten van het lerarenberoep bevestigd worden. Respondenten geven aan met welke baankenmerken zij het lerarenberoep associëren en aan welke eigenschappen de ideale leraar moet voldoen. Dit wordt gevolgd door het inschatten van de overwegingsintentie, het aangeven van een voorkeur voor een type onderwijs en het benoemen van redenen om geen leraar te worden. De resultaten van scholieren en studenten worden apart gepresenteerd. Per onderdeel worden eerst de belangrijkste bevindingen getoond, gevolgd door de feitelijke resultaten. In dit deelonderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- (6) Zijn er zichtbare veranderingen in het beeld dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep?
- (7) Zijn er verschillen tussen de metingen wat betreft de interesse in het lerarenberoep en interesse in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo?
- (8) Wat zijn de belangrijkste redenen om niet te kiezen voor het lerarenberoep?

5.1 Resultaten scholieren

5.1.1 Waardering lerarenberoep

Scholieren hebben een inschatting gemaakt van de waardering van het lerarenberoep door de Nederlandse bevolking en hun eigen waardering voor het lerarenberoep. Tabel 31 geeft de verschillen weer per groep scholieren op twee stellingen over waardering voor het lerarenberoep. Belangrijkste bevindingen zijn gepresenteerd in Tabel 30.

Tabel 30 Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep.

Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep

- Volgens scholieren in alle groepen heeft minder dan 1 op de 5 mensen in Nederland waardering voor het lerarenberoep. In de 0-meting ligt de waardering het hoogst. In de 3-meting denken scholieren met een passend profiel significant minder vaak dat het lerarenberoep gewaardeerd wordt door de Nederlandse bevolking: 1 op de 10 denkt dat het lerarenberoep waardering krijgt.
- Scholieren in de niet-geïnteresseerde groep schatten de waardering van de Nederlandse bevolking voor het lerarenberoep in de 1- en 2-meting significant lager in dan in de 0-meting. In de 3-meting zien we het meest positieve beeld sinds de 0-meting, maar de waardering is nog niet op hetzelfde niveau.
- De waardering van scholieren zelf voor het lerarenberoep is het grootst in de geïnteresseerde groep: 77,8% (0-meting). Circa 7 op de 10 scholieren in de oranje groep heeft waardering voor het lerarenberoep.
- Iets meer dan 6 van de 10 scholieren in de rode groep hebben zelf waardering voor het lerarenberoep (ongeacht de meting).

Tabel 31 Percentage scholieren dat denkt dat leraren gewaardeerd worden door de Nederlandse bevolking en het percentage scholieren dat zelf waardering heeft voor het lerarenberoep.

	Groen				Oranje				Rood			
	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3
Hoe wordt het beroep van leraar volgens jou over het algemeen gewaardeerd (door NL-bevolking)? Het lerarenberoep krijgt...	18,5	-6,3	-2,9	-6,2*	15,8	-0,6	-1,3	0,0	17,5	-5,2*	-5,6*	-2,3
Hoe waardeer jij het beroep van leraar op basis van jouw eigen ervaringen op school (basisschool en middelbare school)? Het lerarenberoep krijgt van mij...	77,8	-3,0	3,0	-0,4	73,5	-3,9	2,4	0,7	61,6	-2,2	-0,3	2,6

Nb 1 Antwoordcategorieën 'zeer veel waardering' en 'tamelijk veel waardering' worden beschouwd als 'veel waardering'. De antwoordcategorieën 'noch veel noch weinig waardering', 'tamelijk weinig waardering' en 'zeer weinig waardering' worden beschouwd als 'weinig waardering'. Δ1 is het verschil tussen de 0- en de 1-meting in procentpunten. Δ2 is het verschil tussen de 0- en de 2-meting in procentpunten. Δ3 is het verschil tussen de 0- en de 3-meting in procentpunten. Significante verschillen tussen de 0-meting en de effectmeting ($\alpha = ,05$) worden aangegeven met een *.

5.1.2 Imago lerarenberoep

Het imago van het lerarenberoep is getest aan de hand van 36 stellingen. De antwoordcategorieën 'zeer eens' en 'eens' zijn samengevoegd tot 'eens'. De scores voor het lerarenberoep worden afgezet tegen de scores voor het geprefereerde beroep. Dit is de werkwijze zoals gehanteerd is door Brink, Kurver en Van den Broek, 2015. De imagostellingen zijn ook op dit onderzoek gebaseerd. Tabel 33 laat de verschillen zien op de imagostellingen voor scholieren uit de groene, oranje en rode groep. De gemiddelde afwijking binnen de groene groep in de 1-meting ten opzichte van de 0-meting is -1,9 procentpunt. Het verschil tussen de 0- en 2-meting bedraagt 0,6 procentpunt en tussen de 0- en 3-meting 1 procentpunt. In de oranje groep is het verschil tussen de 0- en 1-meting 1,7 procentpunt, tussen de 0- en 2-meting 0,9 procentpunt en tussen de 0- en 3-meting 2,4 procentpunt. In de rode groep is het verschil tussen de 0- en 1-meting 2,6 procentpunt, tussen de 0- en 2-meting 2,8 procentpunt en tussen de 0- en 3-meting 4,3 procentpunt. Dit betekent dat scholieren de rode groep de grootste positieve verschuiving laten zien in de 1-, 2- en 3-meting ten opzichte van de 0-meting. Belangrijkste bevindingen zijn weergegeven in Tabel 32.

Tabel 32 Belangrijkste bevindingen imagostellingen.

Belangrijkste bevindingen imagostellingen

- Over het geheel gezien, zien we dat de scores binnen de interessegroepen dichter naar elkaar toe kruipen. Vooral scholieren in de niet-geïnteresseerde groep zijn **het vaker eens met de stellingen**. Het beeld van scholieren met interesse in het lerarenberoep **verandert weinig**.
- Scholieren vinden het belangrijk dat leerlingen zich kunnen **identificeren met hun leraar**. In alle metingen is er een significante toename ten opzichte van de 0-meting. In de 3-meting is meer dan de helft van de scholieren het eens met de stelling, ongeacht de interessegroep waarin zij zich bevinden.
- In hoeverre leerlingen **zichzelf identificeren** met hun leraar, lijkt niet bepaald te worden door de interessegroep waarin zij zich bevinden: In de 3-meting zien we dat minder dan 4 op de 10 scholieren zich kan identificeren met zijn leraar. Dit percentage is significant gedaald ten opzichte van de 0-meting, ongeacht de interessegroep waarin scholieren zich bevinden. Dit betekent ook dat **de kloof** tussen hoe belangrijk het is om je te kunnen identificeren met je leraar en in hoeverre scholieren zich kunnen identificeren met hun leraar groeit.
- Scholieren zonder interesse in het lerarenberoep geven in de 3-meting significant vaker aan dat het lerarenberoep **mensen aantrekt** waarmee ze graag zouden willen werken. Scholieren in de groene groep geven het vaakst aan dat het lerarenberoep mensen aantrekt waarmee ze graag zouden willen werken: in de 3-meting denkt ruim 55% er zo over.
- Scholieren met interesse in het lerarenberoep zien het lerarenberoep minder vaak als **positieve uitdaging**, scholieren zonder interesse in het lerarenberoep juist vaker.
- Waar scholieren met interesse in het lerarenberoep eerder al aangaven dat zij leraren **rolmodellen** vinden (0-meting: 49,4%), is dit nu ook doorgedrongen in de groep niet-geïnteresseerden: 46,8% vindt leraren nu rolmodellen (+15,9 procentpunt). Door de metingen heen denken scholieren in de rode groep hier steeds positiever over. Ook scholieren in de oranje groep vinden leraren vaker rolmodellen.
- In de 0-meting zou 64,5% van de geïnteresseerde scholieren **trots zijn** om te vertellen leraar te zijn. In de 3-meting is dit percentage significant gedaald: 55,7% zou trots zijn om aan anderen te vertellen dat zij voor de klas staan. In de niet-geïnteresseerden groep zien we juist een **significante stijging** ten opzichte van de 0-meting: 39,6% zou trots zijn (+10,4 procentpunt).
- 45,6% van de geïnteresseerde scholieren vond in de 0-meting dat leraren geholpen worden om hun **presteren te verbeteren**. In de 3-meting loopt dit percentage langzaam op naar 54,3%. Ook in de latent geïnteresseerde en in de niet-geïnteresseerde groepen is dit beeld versterkt: de helft denkt dat leraren hulp krijgen bij het verbeteren van hun prestaties.
- Bij geïnteresseerde scholieren zagen we dat 45,7% zich kan voorstellen dat leerlingen hun leraar als **held** ervaren. In de effectmetingen blijft dit beeld bij geïnteresseerde scholieren bestaan. In de 3-meting zien we echter een **flinke toename** in de percentages binnen de latent geïnteresseerde (+10,2 procentpunt) en niet-geïnteresseerde groepen (+8,3 procentpunt).
- Scholieren met (latente) interesse in het lerarenberoep denken vaker dat leraren te weinig tijd hebben om aan iedereen in de klas aandacht te besteden. Ruim 70% denkt nu dat dit het geval is. Daarmee zitten deze scholieren op hetzelfde niveau als scholieren in de rode groep.
- Meer dan de helft van de scholieren denkt dat je van een lerarensalaris een **gezin kunt onderhouden** (3-meting). Vooral scholieren in de geïnteresseerde groep zijn door de metingen heen negatiever over het salaris van leraren gaan denken. Een kwart van de scholieren denkt dat je als leraar een **goed salaris** verdient (3-meting). Door de metingen heen zien we vooral dat scholieren met een passend profiel negatiever gaan denken over het salaris van leraren. Daarmee zitten ze nu op hetzelfde niveau als scholieren in de andere groepen.
- 6 op de 10 scholieren denken dat je als leraar veel **minder verdient** dan in het bedrijfsleven. Deze percentages nemen niet significant toe of af.
- 9 van de 10 scholieren denken dat voor de klas staan **moed** vergt (alle metingen) en 1 op de 5 tot ruim een kwart van de scholieren in de 3-meting denkt dat leraren **intellectueel niet worden uitgedaagd**. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van de 0-meting.
- Drie kwart denkt dat je veel **training** nodig hebt om een goede leraar te worden (alle metingen).
- Het percentage scholieren dat denkt dat **andere mensen neerkijken** op het lerarenberoep is significant toegenomen. In de 0-meting dacht 1 op 3 scholieren dat andere mensen neerkeken op het lerarenberoep. Nu denkt bijna de helft dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep. Deze **trend** zien we in alle groepen en in alle effectmetingen en lijkt nog niet te keren.
- In de effectmetingen zien we significante toenames van de percentages scholieren die denken dat de **werkdruk** voor leraren hoog is en dat leraren veel **administratie** hebben.
- Over het geheel zien we vooral positieve toenames in de niet-geïnteresseerde groep: ze geven vaker aan dat **familie trots** zou zijn als ze zouden vertellen dat ze voor de klas staan en dat een leraar een **voorbeeldfunctie** heeft. De omgeving van leraren wordt vaker als inspirerend gezien.

Tabel 33 Percentage scholieren dat het eens of zeer eens is met een van de stellingen over het leraarschap per groep (groen, oranje of rood). Δ is het verschil tussen de betreffende meting en de 0-meting in procentpunten. Significante verschillen ($\alpha = .05$) worden aangegeven met een *.

	Groen				Oranje				Rood			
	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3
Het trekt het type mensen aan waarmee ik wil werken.	48,4	-11,0*	-5,5	7,3	39,6	-5,2	-4,7	12,7*	25,5	-0,8	2,2	14,1*
Ik zou trots zijn om aan mensen vertellen dat ik leraar ben.	64,5	-18,7*	-9,7*	-8,8*	50,2	-6,4	-4,6	2,1	29,2	0,9	7,5*	10,4*
Ik zie het leraarschap als positieve uitdaging.	79,4	-13,8*	-6,8	-7,3*	70,0	-6,4	-10,3*	-4,0	40,9	6,8*	12,2*	11,3*
Andere mensen zien leraren als succesvolle mensen.	11,3	-2,1	0,0	-1,3	12,1	0,4	-2,7	1,1	13,8	-3,6	-2,9	-2,7
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik voor de klas sta.	70,2	-7,6	0,6	-1,6	60,4	-1,6	2,1	7,0*	46,3	1,2	5,1	6,9*
Leraren hebben te weinig tijd om aan iedereen in de klas aandacht te geven.	59,7	12,8*	10,5*	10,4*	62,6	6,6	9,0*	12,4*	67,8	4,4	5,2	3,2
Als leraar haal je voldoening uit je werk.	68,5	-4,4	-4,8	-4,3	64,5	-3,5	-5,5	-1,1	49,7	4,9	7,9*	5,1
Mensen kijken neer op het lerarenberoep.	33,1	14,3*	13,3*	14,7*	33,7	13,7*	12,6*	12,8*	37,9	8,5*	11,2*	11,9*
Leraren zijn rolmodellen.	49,4	7,2	7,1	6,5	41,5	3,9	8,5*	9,2*	30,9	14,0*	10,1*	15,9*
Een leraar heeft een voorbeeldfunctie.	88,7	4,4	4,2	4,2	87,4	2,7	3,0	3,3	82,6	2,7	2,9	7,3*
Ik vind dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar.	39,3	19,6*	11,3*	13,7*	40,7	14,9*	9,8*	12,9*	22,5	29,4*	23,9*	31,2*
Ik kan mijzelf identificeren met mijn leraar.	52,6	-17,0*	-18,7*	-13,8*	51,1	-19,8*	-20,3*	-16,7*	40,3	-10,4*	-14,2*	-7,6*
Voor de klas staan vergt moed.	93,9	-3,2	-3,4	-3,4	88,9	2,5	2,8	1,0	88,6	-0,8	0,0	0,0
Ik kan mij voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren.	45,7	-0,8	0,7	7,9	36,7	3,0	7,5	10,2*	31,9	1,4	6,0	8,3*
Van een lerarensalaris kun je een gezin onderhouden.	66,1	-13,5*	-13,1*	-14,5*	56,0	5,4	0,7	-0,9	61,1	-0,9	-5,1	-6,9*
Als leraar verdien je een goed salaris.	33,9	-11,0*	-13,7*	-11,2*	28,2	0,2	-4,1	-4,0	23,5	2,3	-0,4	2,3
Als je een hele goede leraar bent, verdien je meer dan andere leraren.	19,0	1,7	2,4	0,5	26,7	6,9	0,4	-0,4	33,2	0,3	-2,2	-5,7
Hard werken wordt financieel beloond.	37,9	-2,8	-5,8	0,2	39,9	5,6	3,1	-4,5	42,3	-2,1	-6,6	-4,3
Als leraar verdien je veel minder dan in het bedrijfsleven.	61,7	-0,6	7,3	0,2	59,7	0,4	-2,5	0,4	66,1	-4,1	-5,4	-5,8
Alleen topstudenten kunnen leraar worden.	8,1	-2,8	-1,5	-1,9	8,8	0,3	-2,2	-1,7	9,8	-1,5	-2,2	-1,1
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om carrière in het onderwijs te maken.	63,6	-5,5	-9,1	-4,0	59,3	-1,0	-2,0	-3,6	52,5	-2,2	-2,0	6,7*
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om ook buiten het onderwijs carrière te maken.	40,5	-6,9	-1,0	-4,3	41,8	1,7	-2,9	-0,3	37,0	-2,6	0,2	1,6
Je wordt alleen leraar als je geen andere baan kunt vinden.	2,4	0,6	0,0	0,9	4,8	1,5	1,5	2,4	10,1	0,3	-3,5	-0,9
Als leraar kun je je professioneel blijven ontwikkelen.	74,2	-5,5	-5,7	1,2	77,2	-5,9	-5,3	-2,8	67,3	3,5	-4,3	2,1
Om een goede leraar te worden heb je veel training nodig.	76,6	-5,6	-3,4	-5,3	73,2	5,2	-0,8	4,6	73,7	2,0	-1,9	-2,0
Als leraar word je geholpen om je functioneren te verbeteren.	52,8	-10,1	-2,8	-3,5	58,5	0,0	-5,6	-9,6*	46,8	2,5	-2,7	-1,3
Als leraar word je geholpen om beter te presteren.	45,6	0,2	7,4	8,7*	44,1	11,8	10,6*	10,0*	38,4	10,1*	10,9*	11,2*
Leraren worden intellectueel niet uitgedaagd.	18,1	8,6	2,7	0,4	24,6	2,0	-0,3	-0,5	32,3	-0,9	-3,4	-4,9
Leraren werken in een inspirerende werkomgeving.	50,0	1,9	8,3	7,5	41,8	5,9	7,1	7,8*	35,2	0,7	3,1	9,7*
Als leraar werk je in een professionele organisatie.	52,8	-4,7	1,4	1,5	49,8	-1,1	-1,2	3,7	43,3	2,0	-0,2	5,4
Voor leraren is de werkdruk hoog.	62,1	5,8	12,9*	16,7*	59,3	7,7*	15,6*	14,4*	54,7	9,5*	17,0*	12,4*
Leraren hebben veel te veel administratie.	29,4	6,4	15,8*	14,6*	21,6	12,9*	15,6*	19,4*	22,1	9,3*	13,6*	17,6*
Leraren vinden het een uitdaging om kennis over te brengen.	73,7	-1,9	-4,7	-11,2*	68,1	0,5	1,6	-4,6	62,4	2,5	2,5	-4,5
Leraren doen hun uiterste best om iedereen in de klas de stof te laten begrijpen.	63,2	1,0	10,0*	7,6	71,1	-2,1	1,4	-4,4	64,1	-2,0	4,6	0,7
Leraren kunnen goed orde houden.	26,3	-3,4	6,4	3,2	27,5	3,3	-1,2	1,8	19,5	7,1*	7,8*	5,0
Een leraar probeert uit elke leerling het maximale te halen.	41,9	-1,5	8,7	4,1	48,7	-4,1	-1,5	-4,2	40,6	-2,3	4,4	3,4

5.1.3 Baankenmerken

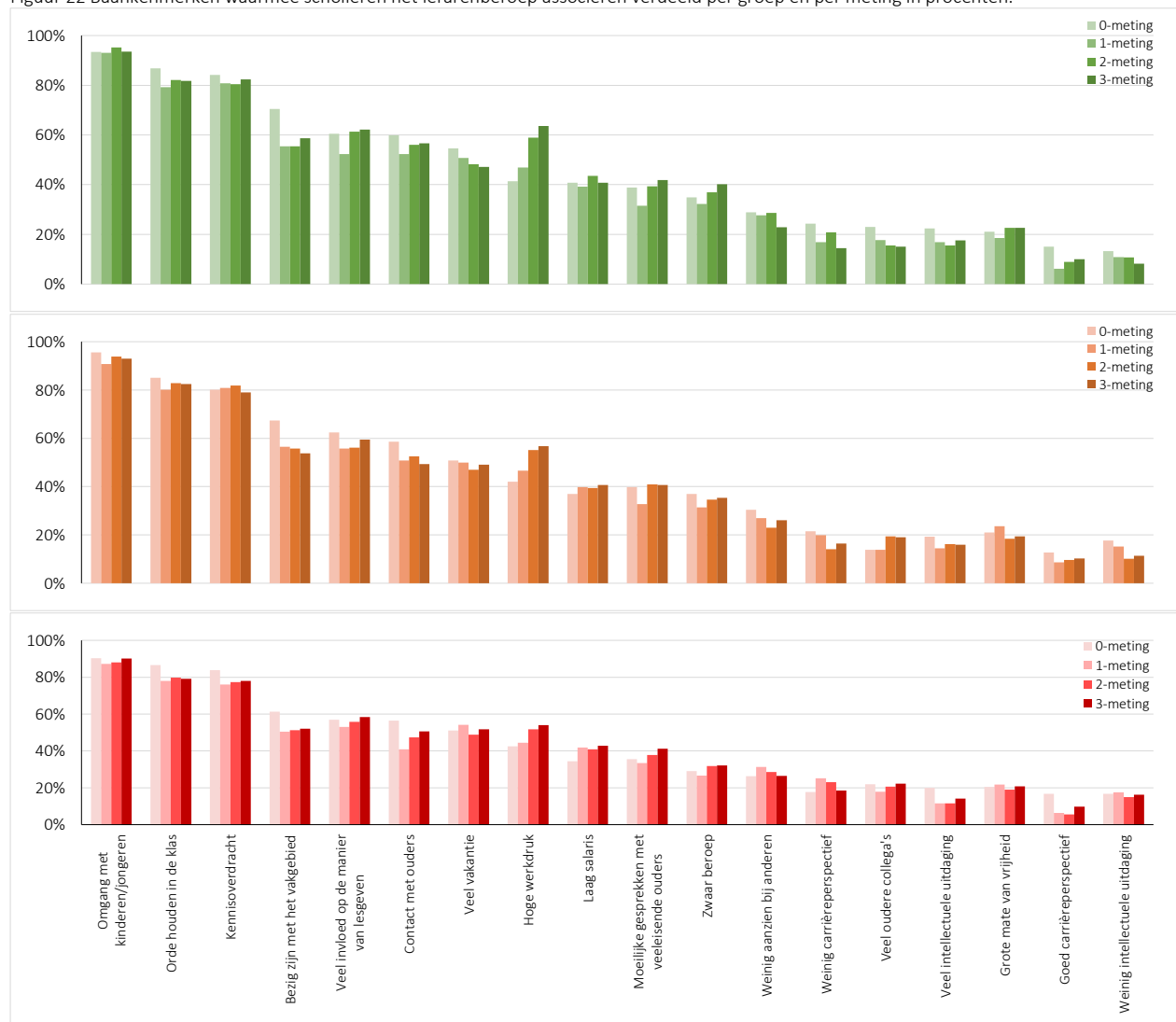
Aan scholieren is gevraagd met welke baankenmerken zij het beroep van leraar associëren. De associatie met baankenmerken geeft inzicht in hoe scholieren het beroep van leraar zien en welke elementen daarvan het belangrijkst zijn of juist ondergewaardeerd of onderschat worden. De belangrijkste bevindingen zijn te vinden in Tabel 34. Een visuele weergave voor de groepen groen, oranje en rood is te vinden in Figuur 22. Alle exacte percentages zijn te vinden in de bijlage in Tabel 46.

Tabel 34 Belangrijkste bevindingen baankenmerken.

Belangrijkste bevindingen baankenmerken

- Het beroep van leraar wordt het vaakst geassocieerd met **omgang met kinderen/jongeren**.
- **Orde houden** en **kennisoverdracht** staan in alle groepen respectievelijk op de tweede en derde plek.
- In alle groepen stijgt de associatie met **hoge werkdruk** in de 2-meting hard ten opzichte van de 0- en 1-meting. In de 3-meting blijft de associatie met hoge werkdruk gelijk aan de 2-meting.
- Het grootste verschil tussen de 0- en 1-meting is op het kernmerk **'bezig zijn met het vakgebied'**. Scholieren in de 1-meting associëren 'bezig zijn met het vakgebied' minder vaak met het lerarenberoep. In de 2- en 3-meting scoort 'bezig zijn met het vakgebied' even hoog als in de 1-meting.

Figuur 22 Baankenmerken waarmee scholieren het lerarenberoep associëren verdeeld per groep en per meting in procenten.

5.1.4 Profiel van de ideale leraar

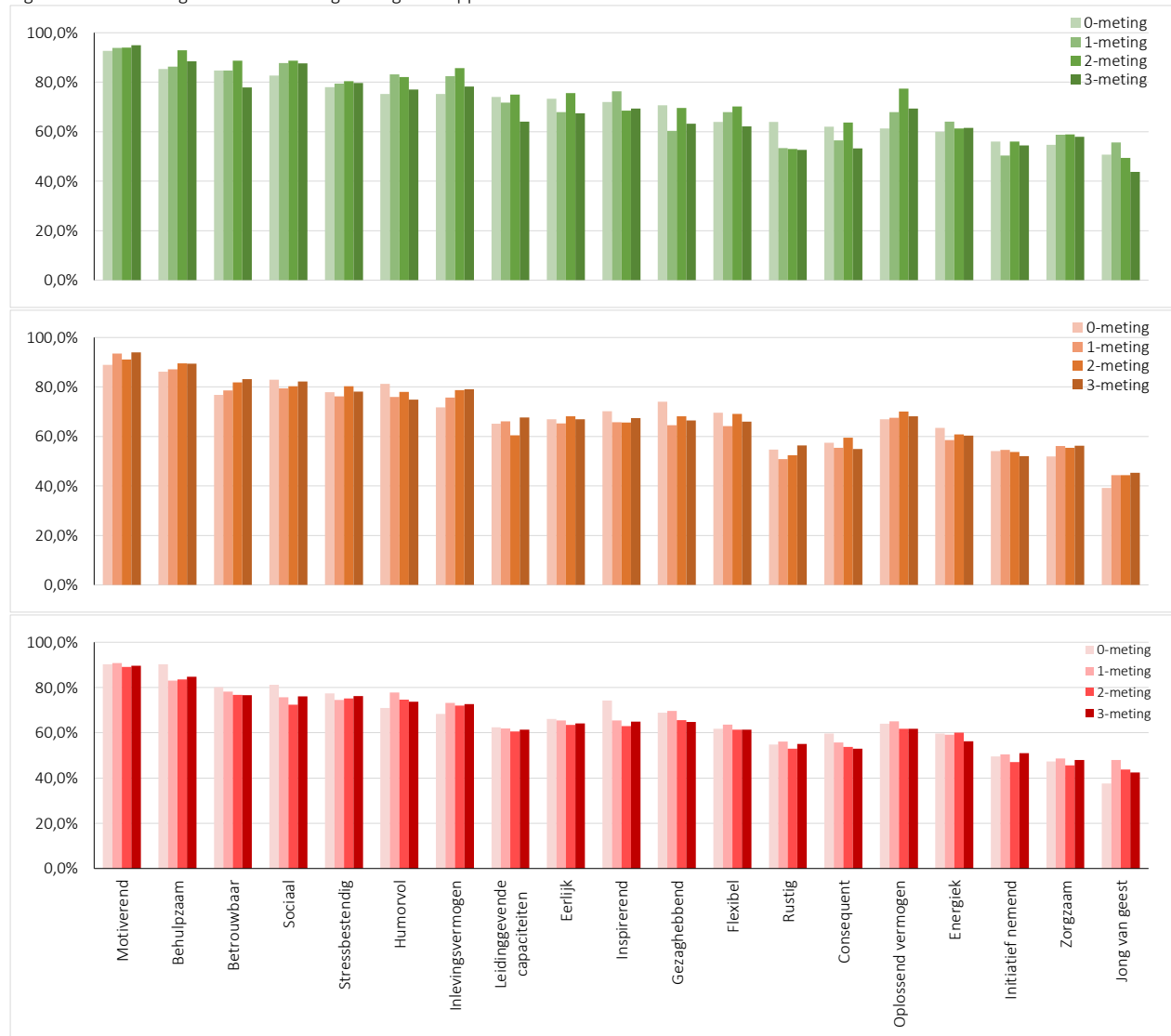
Om een beeld te krijgen van de eigenschappen waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen volgens scholieren, is aan hen gevraagd om aan te geven welke eigenschappen belangrijk zijn voor de ideale leraar. Tegelijkertijd biedt dit de mogelijkheid om een referentiepunt te creëren waarnaartoe gewerkt kan worden omdat deze eigenschappen de behoefte van de scholier weergeven. Een derde punt is dat deze gegevens de mogelijkheid bieden om de rolmodellen in de campagne te laten aansluiten bij de wensen van de respondenten. Tabel 35 geeft de belangrijkste bevindingen weer. Een visuele weergave uitgesplitst per groep is te vinden in Figuur 23. Exacte percentages zijn te vinden in de bijlage, Tabel 48.

Tabel 35 Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar.

Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar

- **Motiverend, behulpzaam, betrouwbaar** en **sociaal** zijn de belangrijkste eigenschappen van de ideale leraar.
- In de 1- en 2-meting vinden scholieren in de groene 'geïnteresseerde' groep **humorvol** belangrijker dan scholieren in de 0-meting. In de 3-meting zakt dit percentage weer naar het niveau van 0-meting.
- De kenmerken waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen zijn niet anders in de vier metingen.

Figuur 23 Verandering van de waardering van eigenschappen waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen voor scholieren.

5.1.5 Overwegingsintentie

Aan scholieren is specifiek gevraagd of zij zouden overwegen leraar te worden. Aan scholieren met een positieve overwegingsintentie is gevraagd welk type onderwijs hun voorkeur heeft en aan respondenten met een negatieve overwegingsintentie is gevraagd welke eigenschappen van het lerarenberoep hen weerhouden om te kiezen voor het beroep van leraar. Belangrijkste bevindingen zijn te vinden in Tabel 36. Een visuele weergave van de overwegingsintentie is te vinden in Figuur 24. Figuur 25 geeft per groep de voorkeur voor het type onderwijs weer. Figuur 26 geeft de redenen weer die scholieren ervan weerhouden om leraar te worden. Exacte scores zijn te vinden in de bijlage, Tabel 53.

Tabel 36 Belangrijkste bevindingen over de overweging om leraar te worden.

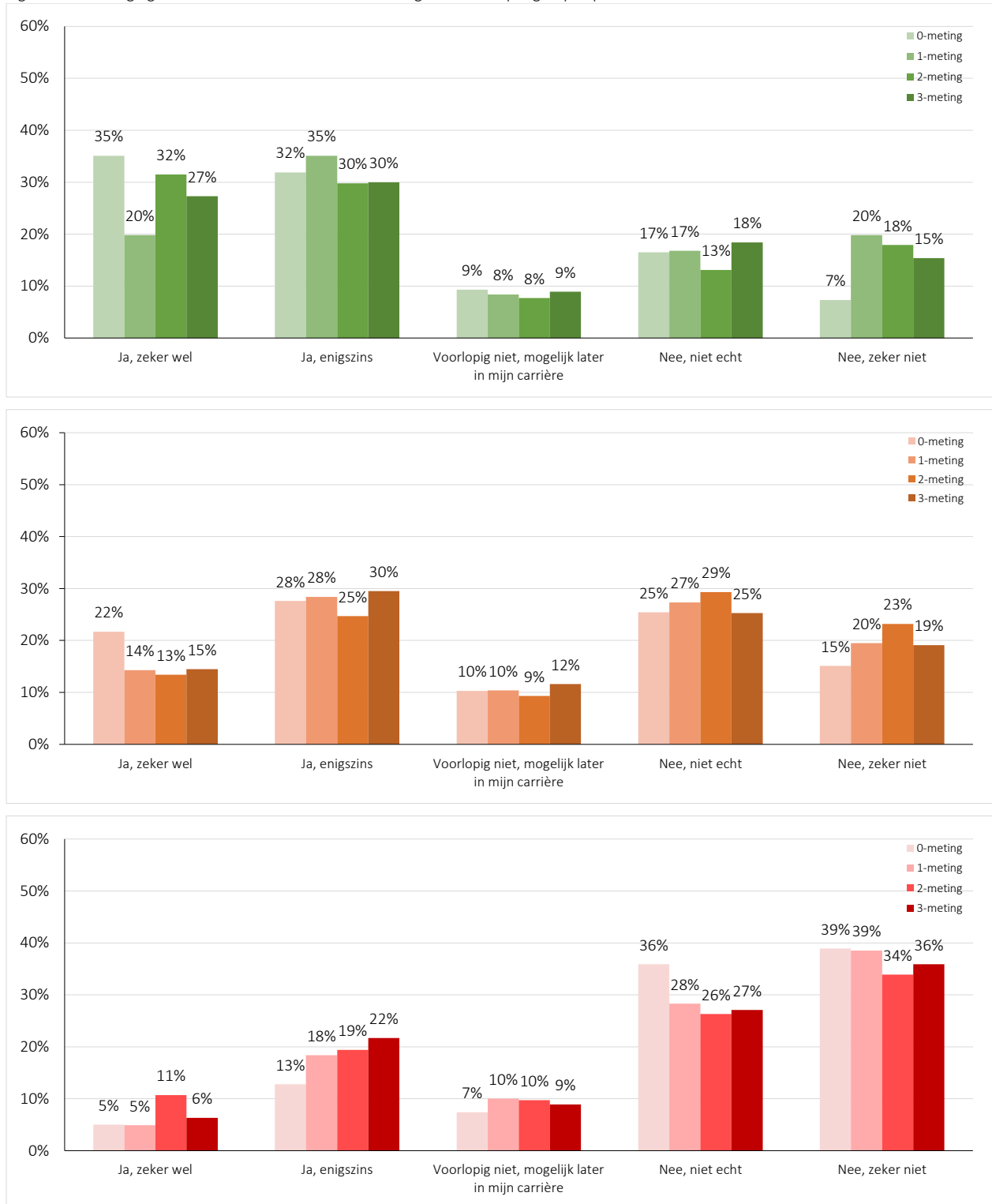
Belangrijkste bevindingen overwegingsintentie

- In de 3-meting zien we een **lichte daling** van het percentage scholieren met interesse in het lerarenberoep dat zegt zeker het lerarenberoep te overwegen (-5 procentpunt). In de 3-meting ligt het percentage op 27%. Scholieren in de geïnteresseerde groep zeggen iets vaker dat zij het lerarenberoep niet echt overwegen. Het percentage is echter nog steeds flink hoger dan het dieptepunt uit de 1-meting.
- In de groep met latente interesse in het lerarenberoep zien we dat de groep die enigszins overweegt om leraar te worden, **toegenomen** is in de 3-meting (+5 procentpunt t.o.v. 2-meting). De groep die zeker het lerarenberoep overweegt, blijft gelijk ten opzichte van de 2-meting.
- Scholieren zonder passend profiel bij het lerarenberoep zijn **negatiever** in de 3-meting dan scholieren in de 2-meting: 6% overweegt zeker voor het lerarenberoep te kiezen. Daarmee zitten we op hetzelfde niveau als in de 0- en 1-meting. De groep die het lerarenberoep enigszins overweegt (22%), blijft in alle metingen groeien.
- In de (latent) geïnteresseerde groep willen **havisten vaker leraar** worden dan vwo'ers, ongeacht de meting. In de rode groep zien we weinig verschil tussen havisten en vwo'ers in de 3-meting.
- De interesse in het **basisonderwijs** daalt in alle groepen licht (max 3 procentpunt ten opzichte van de 2-meting). Bij scholieren in de groene groep is het basisonderwijs het meest populair (57%), al volgt het voortgezet onderwijs op de voet (53%). Bij scholieren met latente interesse en zonder interesse is het **voortgezet onderwijs** het meest populair. In deze groepen wint het voortgezet onderwijs ook aan populariteit ten opzichte van de 2-meting. Verschillen zijn echter niet heel groot.
- Scholieren die geen leraar willen worden, geven aan dat zij **andere beroepen leuker** vinden en dat het beroep van leraar hen **niet aantrekt**. 'Ik zie het niet zitten om met de huidige jeugd te werken' vormt voor meer dan 1 op de 3 scholieren een barrière om voor het lerarenberoep te kiezen.
- In de 1-meting vormde het **salaris** van 1 op de 3 scholieren een **barrière** bij het kiezen voor het lerarenberoep. Ten opzichte van de 1-meting, zien we in de 2- en 3-meting in de latent geïnteresseerde en niet geïnteresseerde groepen scholieren geen verandering. Nog steeds 1 op de 3 scholieren vindt het salaris een barrière. Bij scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep (groen) stijgt het percentage dat het salaris ervaart als barrière van 16% (0-meting) naar 30% (1-meting) en naar 48% in de 2-meting. In de 3-meting **daalt dit percentage** onder het niveau van de 1-meting: voor een kwart van de scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep vormt het lage salaris een barrière.

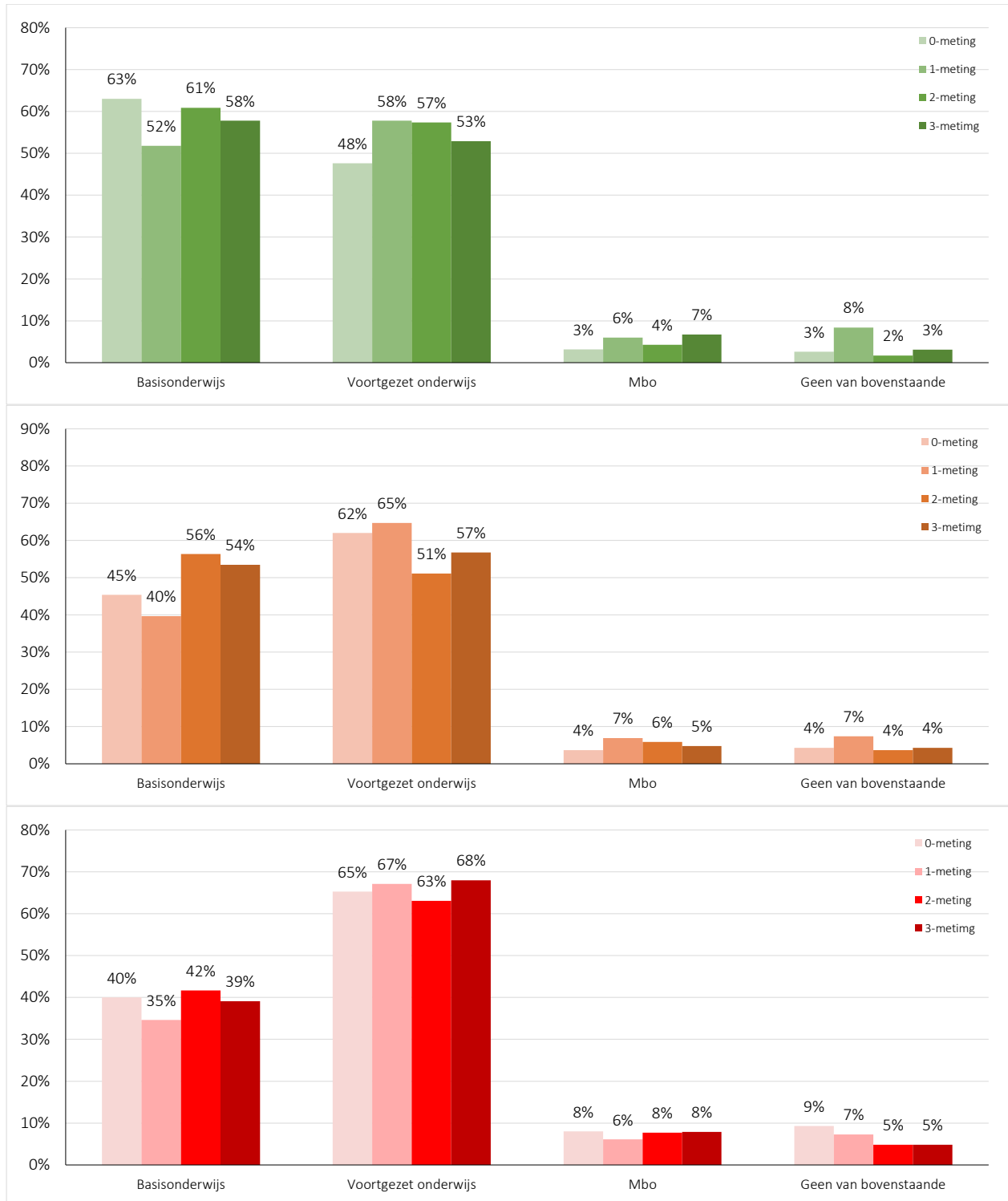
Tabel 37 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren tussen de metingen verdeeld per groep en niveau in procenten.

	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Havo												
Ja, zeker wel	40,6	37,5	36,6	31,4	22,9	23,3	18,7	19,7	7,4	8,0	14,5	6,9
Ja, enigszins	28,6	28,1	26,8	29,1	29,0	27,9	23,1	29,4	15,6	16,9	17,3	21,0
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	4,5	12,5	6,1	6,3	8,4	8,1	6,7	8,8	5,9	9,6	11,0	6,3
Nee, niet echt	18,8	12,5	9,8	17,1	20,6	22,1	29,9	24,2	35,6	28,9	26,0	26,8
Nee, zeker niet	7,5	9,4	20,7	16,0	19,1	18,6	21,6	17,9	35,6	36,5	31,2	39,1
Vwo												
Ja, zeker wel	27,7	14,1	26,7	22,8	20,6	11,7	10,7	10,4	3,1	3,3	8,0	5,8
Ja, enigszins	36,6	37,4	32,6	30,9	26,2	28,5	25,6	29,6	10,4	19,1	20,9	22,4
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	14,3	7,1	9,3	11,7	12,1	11,1	10,7	13,7	8,6	10,2	8,8	11,3
Nee, niet echt	14,3	18,2	16,3	19,8	29,8	28,9	29,0	26,1	36,2	28,0	26,5	27,4
Nee, zeker niet	7,1	23,2	15,1	14,8	11,3	19,8	24,0	20,1	41,7	39,4	35,7	33,1

Figuur 24 Overwegingsintentie van scholieren voor de metingen verdeeld per groep in procenten.

Figuur 25 Voorkeur voor het type onderwijs van scholieren die aangegeven hebben interesse te hebben in het leraarschap verdeeld per groep. Alleen voorgelegd aan scholieren die op de overwegingsvraag 'ja, zeker', 'ja, enigszins' of 'voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière' geantwoord hebben.

Figuur 26 Reden weerhouding leraarschap van scholieren.

5.2 Resultaten studenten

5.2.1 Waardering lerarenberoep

Ook studenten hebben een inschatting gemaakt van de waardering van het lerarenberoep door de Nederlandse bevolking en hun eigen waardering voor het lerarenberoep. Tabel 39 geeft de verschillen scores weer per groep voor studenten op twee stellingen over waardering. Belangrijkste bevindingen zijn weergegeven in Tabel 38

Tabel 38 Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep.

Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep

- Het lerarenberoep krijgt volgens studenten **weinig waardering** van de Nederlandse bevolking. In de 3-meting denkt iets meer dan 1 op de 10 studenten dat het lerarenberoep waardering krijgt van de Nederlandse bevolking.
- 7 op de 10 studenten heeft **zelf veel waardering** voor het lerarenberoep. In de groene groep is dit bijna 8 van de 10.
- In de 0- en 1-meting waarderen studenten in de groene groep het lerarenberoep het meest, in de 2-meting is de waardering van studenten in de niet-geïnteresseerde groep **het hoogst**: 78,1%. De scores in de 3-meting wijken niet significant af van de scores in de 0-meting.

Tabel 39 Percentage studenten dat denkt dat leraren gewaardeerd worden door de Nederlandse bevolking en het percentage studenten dat zelf waardering heeft voor het lerarenberoep met verschillen scores voor de effectmetingen ten opzichte van de 0-meting.

	Groen				Oranje				Rood			
	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3
Hoe wordt het beroep van leraar volgens jou over het algemeen gewaardeerd (door NL-bevolking)? Het lerarenberoep krijgt...	20,7	-9,6	-13,8	-4,8	16,4	-1,5	-4,1	-6,9	6,9	7,6	10,6	6,0
Hoe waardeer jij het beroep van leraar op basis van jouw eigen ervaringen op school (basisschool en middelbare school)? Het lerarenberoep krijgt van mij...	79,3	0,1	-10,3	-0,1	74,6	-1,3	0,7	-5,6	70,7	-1,3	7,4	-0,2

Nb 2 Antwoordcategorieën 'zeer veel waardering' en 'tamelijk veel waardering' worden beschouwd als 'veel waardering'. De antwoordcategorieën 'noch veel noch weinig waardering', 'tamelijk weinig waardering' en 'zeer weinig waardering' worden beschouwd als 'weinig waardering'. Δ1 is het verschil tussen de 0- en de 1-meting in procentpunten. Δ2 is het verschil tussen de 0- en de 2-meting in procentpunten en Δ3 is het verschil tussen de 0- en 3-meting in procentpunten. Significante verschillen tussen 0-meting en effectmeting ($\alpha = ,05$) worden aangegeven met een *.

5.2.2 Imago lerarenberoep

Voor de analyse van de stellingen over het imago van leraren voor studenten is dezelfde werkwijze gehanteerd als voor de groepen scholieren. Tabel 41 laat de verschillen zien voor studenten uit de groene, oranje en rode groep. Hierin worden de scores van effectmetingen vergeleken met de score van de 0-meting. De gemiddelde afwijking van studenten in de groene en oranje groep in de 1-meting ten opzichte van de 0-meting is 5,1 procentpunt, in de 2-meting ten opzichte van de 0-meting is het verschil 3,9 procentpunt (groen) en 3,4 procentpunt (oranje). De gemiddelde afwijking van studenten in de rode groep is 4,2 procentpunt tussen de 0- en 1-meting. Tussen de 0- en 2-meting is het verschil in de rode groep 5,6 procentpunt. In de 3-meting is het verschil tussen 0-meting en 3-meting 7,9 procentpunt (groen), 6,1 procentpunt (oranje) en 7,4 procentpunt (rood). Dit houdt in dat studenten in alle groepen het vaker eens waren met de voorgelegde stellingen dan in de 0-meting. Tabel 40 laat de belangrijkste bevindingen zien. Alle percentages van de metingen zijn te vinden in Tabel 41.

Tabel 40 Belangrijkste bevindingen imagostellingen.

Belangrijkste bevindingen imagostellingen

- In alle groepen zijn studenten het in de 3-meting **vaker eens** met de voorgelegde stellingen dan in de 0-meting.
- Meer dan de helft van de studenten vindt het belangrijk dat leerlingen zich kunnen **identificeren met hun leraar**. In de 0-meting was dit voor studenten uit de groene en oranje groepen nog 1 op de 3 en voor studenten uit de rode groep 1 op de 5. Deze percentages zijn in de effectmetingen **flink toegenomen**.
- In de 0-meting **identificeerde** iets minder dan de helft zich met zijn of haar leraar. Deze percentages nemen af in de metingen in alle groepen, maar alleen in de rode groep is de afname significant. De kloof tussen hoe belangrijk het is om je te kunnen identificeren met je leraar en in hoeverre studenten zich kunnen identificeren met hun leraar wordt groter.
- 6 op de 10 studenten in de oranje en rode groep kunnen zich voorstellen dat leerlingen hun leraar als **held** ervaren. In de groene groep is dit 7 op de 10.
- Studenten denken in de 3-meting vaker dat leraren **rolmodellen** zijn: 8 op de 10 studenten in de groene groep denkt dat leraren rolmodellen zijn. In de oranje en rode groep is dit 7 op de 10.
- In de 3-meting denken studenten uit de latent geïnteresseerde en niet-geïnteresseerde groepen vaker dat leraren geholpen worden om **beter te presteren**. De helft denkt dat leraren hulp krijgen. Daarmee is er geen verschil meer tussen de interessegroepen.
- Studenten in de rode groep denken vaker dat leraren **intellectueel niet uitgedaagd** worden. In de 3-meting denkt 1 op 3 dat leraren intellectueel niet uitgedaagd worden. Voor studenten in de groene groep ligt dit nog lager: 20% denkt dat er geen intellectuele uitdaging is.
- Bijna 8 op de 10 studenten denken dat de **werkdruk** voor leraren hoog is. Hierin zien we in de 3-meting stijgingen in de groene en rode groep. De helft van de oranje en rode groep denkt dat leraren veel **administratie** hebben, in de groene groep is dit bijna 7 op de 10. Ruim drie kwart heeft het idee dat leraren te weinig tijd hebben om aan iedereen in de klas **aandacht** te geven.
- 9 van de 10 studenten vinden dat leraren een **voorbeeldfunctie** hebben, ongeacht de meting.
- 8 van de 10 studenten denken dat het veel **training** vergt om een goede leraar te worden. Hierin zien we in de 3-meting een flinke stijging in de groene groep: bijna 9 van de 10 denkt dat leraren veel training nodig hebben.
- Minder dan de helft denkt dat je van een **lerarensalaris** een gezin kunt onderhouden. 1 op de 5 studenten vindt dat leraren een **goed salaris** krijgen. Ongeveer 7 op de 10 studenten denken dat je als leraar minder verdient dan in het **bedrijfsleven**. Hierin zien we geen significante stijgingen of dalingen ten opzichte van de eerdere metingen: studenten denken door de metingen heen niet positiever of negatiever over het salaris van leraren.
- In de 3-meting vinden studenten in alle groepen vaker dat het lerarenberoep **mensen aantrekt** waarmee ze graag zouden willen werken.

Tabel 41 Percentage studenten dat het eens of zeer eens is met een van de stellingen over het leraarschap per groep (groen, oranje of rood). Δ is het verschil tussen de betreffende meting en de 0-meting in procentpunten. Significante (α = ,05) verschillen worden aangegeven met een *.

	Groen				Oranje				Rood			
	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3	0(%)	Δ1	Δ2	Δ3
Het trekt het type mensen aan waarmee ik wil werken.	43,1	-0,9	6,9	22,0*	32,8	12,0	5,6	30,1*	27,6	4,5	-1,3	21,1*
Ik zou trots zijn om aan mensen vertellen dat ik leraar ben.	63,8	-7,5	-10,5	1,3	49,3	10,5	-1,4	13,6	34,5	10,7	6,7	14,2
Ik zie het leraarschap als positieve uitdaging.	75,9	5,4	4,1	-2,9	70,1	-0,7	-3,0	6,6	50,0	5,2	4,4	15,6*
Andere mensen zien leraren als succesvolle mensen.	12,1	0,4	-8,8	0,6	9,0	0,1	3,3	-2,1	12,1	-2,4	-0,7	-3,2
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik voor de klas sta.	67,2	-1,6	6,1	2,6	59,7	0,7	7,4	7,5	50,0	7,9	7,0	11,6
Leraren hebben te weinig tijd om aan iedereen in de klas aandacht te geven.	60,3	19,3*	19,7	17,5*	64,2	12,4	16,6*	10,8	72,4	0,5	3,9	8,4
Als leraar haal je voldoening uit je werk.	70,7	1,2	2,6	5,5	68,7	-3,7	-7,1	-4,0	53,4	12,4	4,5	16,7*
Mensen kijken neer op het lerarenberoep.	41,4	0,8	21,9	3,0	38,8	11,2	-1,8	12,1	43,1	3,7	4,3	6,0
Leraren zijn rolmodellen.	56,9	11,4	13,1	22,1*	40,3	34,2*	24,1*	28,7*	51,7	13,0*	19,4*	15,7*
Een leraar heeft een voorbeeldfunctie.	93,1	3,7	3,6	5,3	94,0	2,0	-0,8	-0,9	89,7	0,6	5,0	3,2
Ik vind dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar.	36,2	27,3*	23,8*	26,7*	38,8	22,6*	16,0	19,8*	20,7	35,4*	31,1*	28,4*
Ik kan mijzelf identificeren met mijn leraar.	50,0	-16,7	-13,3	-9,7	52,2	-13,0	-15,2	-14,3	46,6	-14,3*	-19,4*	-15,8*
Voor de klas staan vergt moed.	94,8	-1,2	-1,5	2,0	88,1	0,8	-4,5	5,9	91,4	-1,1	0,7	-0,3
Ik kan mij voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren.	53,4	11,6	33,3*	16,0	47,8	10,4	13,8	11,7	43,1	6,9	12,2	14,0
Van een lerarensalaris kun je een gezin onderhouden.	53,4	-14,4	-10,1	-13,1	47,8	-1,7	-5,3	0,5	48,3	2,7	3,9	4,6
Als leraar verdien je een goed salaris.	19,0	-3,3	4,3	0,4	13,4	2,2	9,9	11,6	20,7	-0,2	7,6	-3,7
Als je een hele goede leraar bent, verdien je meer dan andere leraren.	19,0	2,9	4,3	3,6	26,9	-6,7	-6,4	1,5	27,6	-2,4	5,1	3,8
Hard werken wordt financieel beloond.	24,1	8,7	5,9	13,0	20,9	5,7	10,6	13,6	32,8	-2,2	-0,9	0,8
Als leraar verdien je veel minder dan in het bedrijfsleven.	67,2	6,2	-7,2	5,4	70,1	-0,7	-5,7	-10,6	72,4	-1,9	-6,9	2,0
Alleen topstudenten kunnen leraar worden.	6,9	10,3	9,8	-2,1	7,6	-1,1	0,7	0,2	10,3	0,4	2,9	-2,7
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om carrière in het onderwijs te maken.	50,0	1,6	-6,7	11,3	37,9	9,5	-1,8	7,8	39,7	3,2	6,8	6,9
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om ook buiten het onderwijs carrière te maken.	34,5	12,4	-17,8	1,0	27,3	3,9	1,9	7,2	36,2	0,2	-1,1	3,7
Je wordt alleen leraar als je geen andere baan kunt vinden.	1,7	3,0	-1,7	3,1	4,5	-1,3	-0,3	2,4	3,4	7,6	1,0	5,6
Als leraar kun je je professioneel blijven ontwikkelen.	75,9	5,4	-15,9	-0,1	74,2	-2,2	-3,0	-3,8	65,5	2,4	4,7	7,7
Om een goede leraar te worden heb je veel training nodig.	72,4	12,0	14,3	16,3*	78,8	-5,4	0,7	-0,5	65,5	11,7	16,1*	10,4
Als leraar word je geholpen om je functioneren te verbeteren.	53,4	4,4	-6,7	1,4	28,8	21,2*	12,3	13,8	46,6	-1,7	1,6	0,3
Als leraar word je geholpen om beter te presteren.	32,8	28,2*	13,9	15,6	25,8	21,0*	15,3	19,4*	22,4	21,7*	24,1*	27,2*
Leraren worden intellectueel niet uitgedaagd.	24,1	-2,3	-7,4	-4,7	28,8	-5,4	-1,4	-4,5	43,1	-15,3*	-14,2	-11,8
Leraren werken in een inspirerende werkomgeving.	43,1	6,9	0,2	18,2*	40,3	17,5*	10,4	11,4	29,3	13,8	20,3*	18,9*
Als leraar werk je in een professionele organisatie.	56,9	7,2	3,1	12,5	55,2	-3,9	-3,1	3,4	56,9	0,3	1,5	1,7
Voor leraren is de werkdruk hoog.	69,0	12,3	11,0	16,5*	65,7	13,5*	12,4	9,3	60,3	6,7	14,0	16,3*
Leraren hebben veel te veel administratie.	37,9	7,4	5,4	29,8*	29,9	20,1*	12,6	13,2	27,6	19,6*	26,4*	20,6*
Leraren vinden het een uitdaging om kennis over te brengen.	75,4	-6,7	14,6	0,4	79,1	0,1	-1,3	-8,0	72,4	1,2	6,5	2,0
Leraren doen hun uiterste best om iedereen in de klas de stof te laten begrijpen.	64,9	11,7	11,8	20,6*	74,6	-8,4	0,4	0,0	65,5	3,7	7,3	4,9
Leraren kunnen goed orde houden.	31,6	7,5	15,1	15,2	20,9	8,3	16,6	8,9	10,3	13,4*	11,6	19,7*
Een leraar probeert uit elke leerling het maximale te halen.	51,7	10,8	-1,7	9,6	50,7	-3,3	-4,9	-2,5	56,9	-15,1*	-13,9	-7,1

5.2.3 Baankenmerken

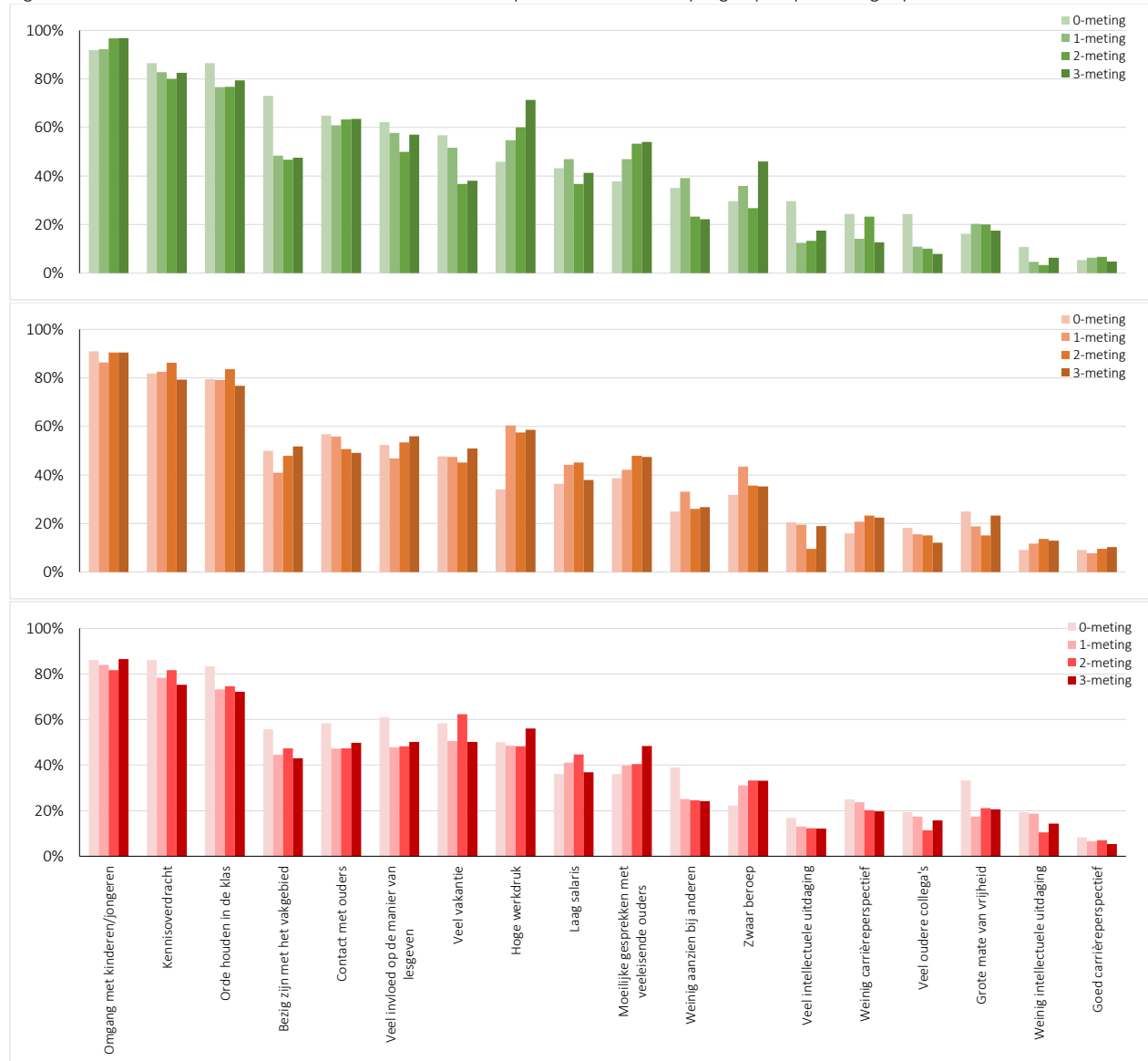
Aan studenten is gevraagd om aan te geven met welke kenmerken/eigenschappen zij het beroep van leraar associëren. Figuur 27 laat de visuele weergave zien van de scores op de 0-meting en de verschuiving van de scores in drie effectmetingen. Percentages zijn te vinden in de bijlage, Tabel 47. De belangrijkste bevindingen worden samengevat in Tabel 42.

Tabel 42 Belangrijkste bevindingen baankenmerken.

Belangrijkste bevindingen baankenmerken

- Het beroep van leraar wordt het vaakst geassocieerd met **omgang met kinderen/jongeren**.
- **Kennisoverdracht** en **orde houden** staan in alle groepen respectievelijk op de tweede en derde plek.
- Studenten in de 1-, 2- en 3-meting associëren het lerarenberoep ook vaker met **hoge werkdruk** dan in de 0-meting.
- De associatie met **laag salaris** ligt op hetzelfde niveau als in de 0-meting.
- In de derde effectmeting zien we dat geïnteresseerde studenten het lerarenberoep vaker zien als een zwaar beroep (+19 procentpunt).

Figuur 27 Baankenmerken waarmee studenten het lerarenberoep associëren verdeeld per groep en per meting in procenten.

5.2.4 Profiel van de ideale leraar

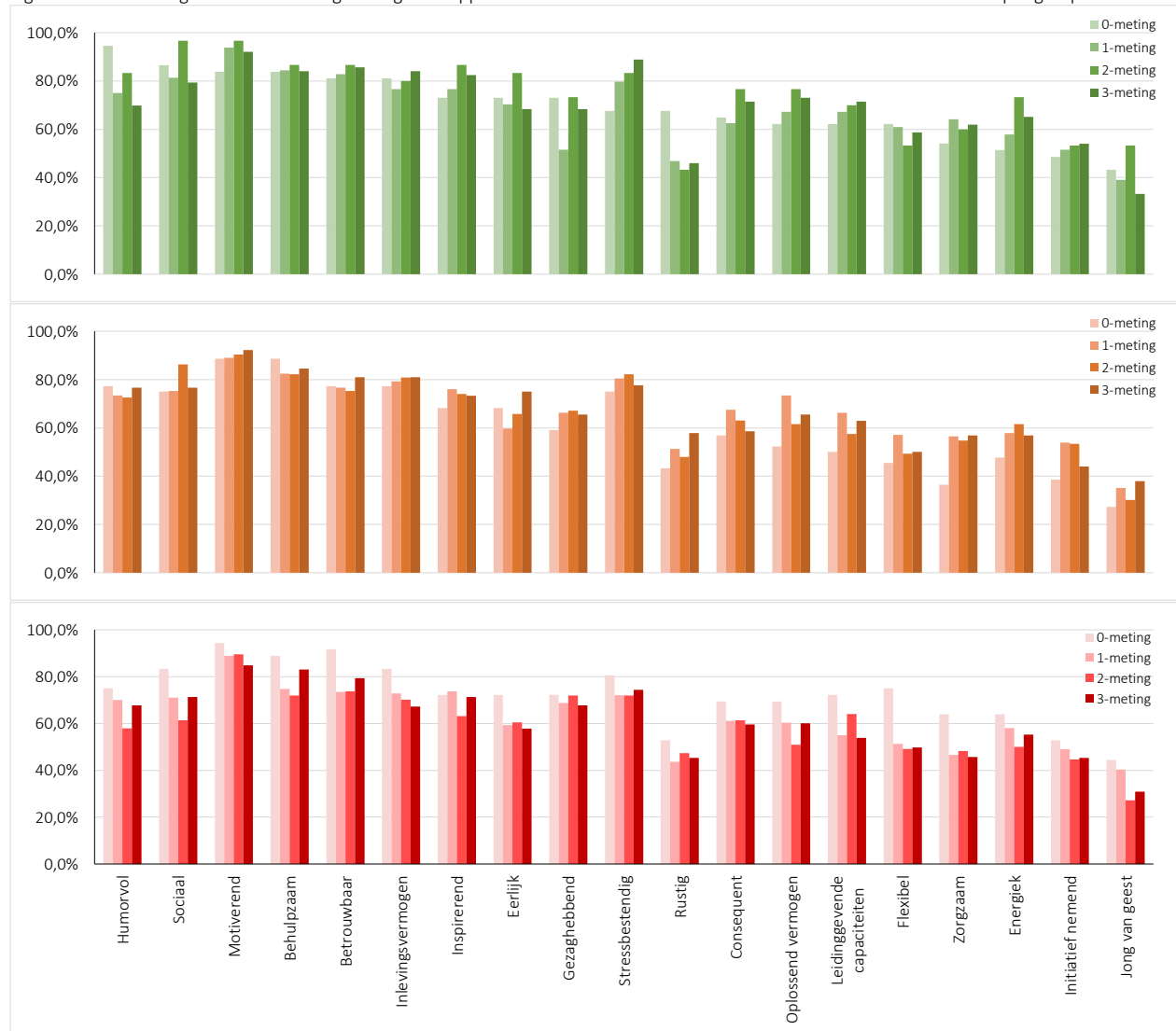
Om een profiel te schetsen van de kenmerken waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen, is aan studenten gevraagd aan te geven welke eigenschappen belangrijk zijn. Tegelijkertijd bieden deze gegevens de mogelijkheid om de rolmodellen in de campagne te laten aansluiten bij de wensen van de respondenten. Figuur 28 laat de scores van de drie metingen zien. Percentages zijn te vinden in de bijlage, Tabel 49. Belangrijkste bevindingen worden genoemd in Tabel 43.

Tabel 43 Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar.

Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar

- Studenten vinden het belangrijk dat leraren **motiverend**, **behulpzaam** en **sociaal** zijn, **inlevingsvermogen** hebben en **betrouwbaar** zijn.
- 94,6% van de studenten in de groene groep in de 0-meting vond de eigenschap **humorvol** belangrijk. Daarmee was dit de belangrijkste eigenschap in de 0-meting. In de 1-meting vindt 75,0% deze eigenschap belangrijk (-19,4 procentpunt). In de 2-meting stijgt dit percentage weer naar 83,3%. In de 3-meting daalt dit percentage naar 69,8%.
- In de 3-meting vinden studenten met interesse in het lerarenberoep '**sociaal**' minder belangrijk dan in de eerdere metingen. In de rode groep zien we juist een **stijging**.

Figuur 28 Verandering van de waardering van eigenschappen waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen voor studenten per groep.

5.2.5 Overwegingsintentie

Aan studenten is gevraagd in hoeverre zij overwegen om leraar te worden. Verschillen in overwegingsintentie zijn getoond in Figuur 29. De voorkeuren voor het type onderwijs (basisonderwijs, voortgezet onderwijs en/of mbo) zijn te vinden in Figuur 30. Figuur 31 laat per groep zien welke redenen studenten hebben om niet voor het beroep van leraar te kiezen. De belangrijkste bevindingen zijn samengevat in Tabel 44.

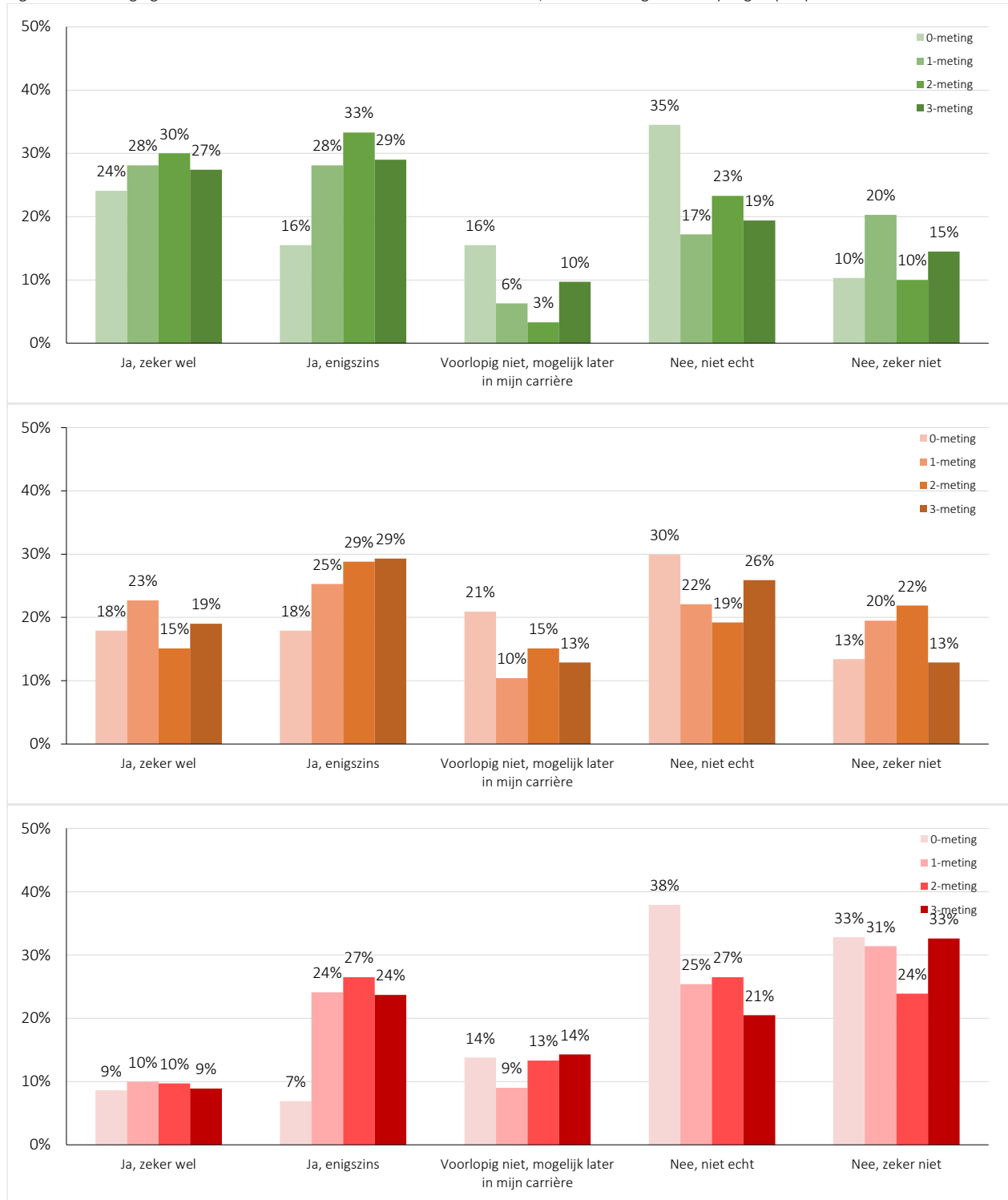
Tabel 44 Belangrijkste bevindingen overwegingsintentie.

Belangrijkste bevindingen overwegingsintentie	
•	In de 3-meting zien we een lichte daling van interesse in het lerarenberoep onder studenten die een passend profiel hebben bij het leraarberoep (-3 procentpunt). In de 3-meting overweegt ruim een kwart voor het lerarenberoep te kiezen. Studenten geven vaker aan mogelijk later in hun carrière te kiezen voor het lerarenberoep (10%, +7 procentpunt ten opzichte van de 2-meting).
•	In de latent geïnteresseerde groep zien we in de 3-meting een lichte toename wat betreft studenten die het leraarschap zeker overwegen. Het percentage studenten dat zeker niet overweegt om leraar te worden daalt met 8 procentpunt ten opzichte van de 2-meting.
•	In de groep studenten zonder passend profiel bij het lerarenberoep (rood) zien we geen verschillen in positieve intentie ten opzichte van de 1- en 2-meting. De groep die zeker geen leraar wil worden stijgt 9 procentpunt ten opzichte van de 2-meting, naar hetzelfde niveau als de 0- en 1-meting.
•	In de 3-meting zien we hetzelfde patroon als bij de eerdere metingen wat betreft het niveau van studenten met (latente) interesse in het lerarenberoep: hbo'ers overwegen vaker zeker leraar te worden. Wo'ers twijfelen vaker.
•	De interesse in het basisonderwijs stijgt in de 3-meting flink onder studenten met een passend profiel bij het lerarenberoep (59%, +29 procentpunt ten opzichte van de 2-meting). In de andere groepen zien we een stijging van de interesse in het basisonderwijs. De interesse in het voortgezet onderwijs daalt in opvallend in de groene groep (-28 procentpunt t.o.v. de 2-meting). Onder studenten met passend profiel voor het lerarenberoep is het basisonderwijs het meest populair. Bij de rest zien we de grootste interesse in het voortgezet onderwijs.
•	Studenten zonder ambitie om leraar te worden, willen het vaakst geen leraar worden omdat ze andere beroepen leuker vinden en omdat het lerarenberoep hen niet aantrekt . In de groep die interesse zou moeten hebben in het lerarenberoep, is het lage salaris in de 3-meting vaker een motief om geen leraar te willen worden. In alle groepen zien we dat in de 3-meting vaker dan in de 2-meting gezegd wordt dat de betere baankansen buiten het onderwijs bijdragen aan de keuze om geen leraar te worden.

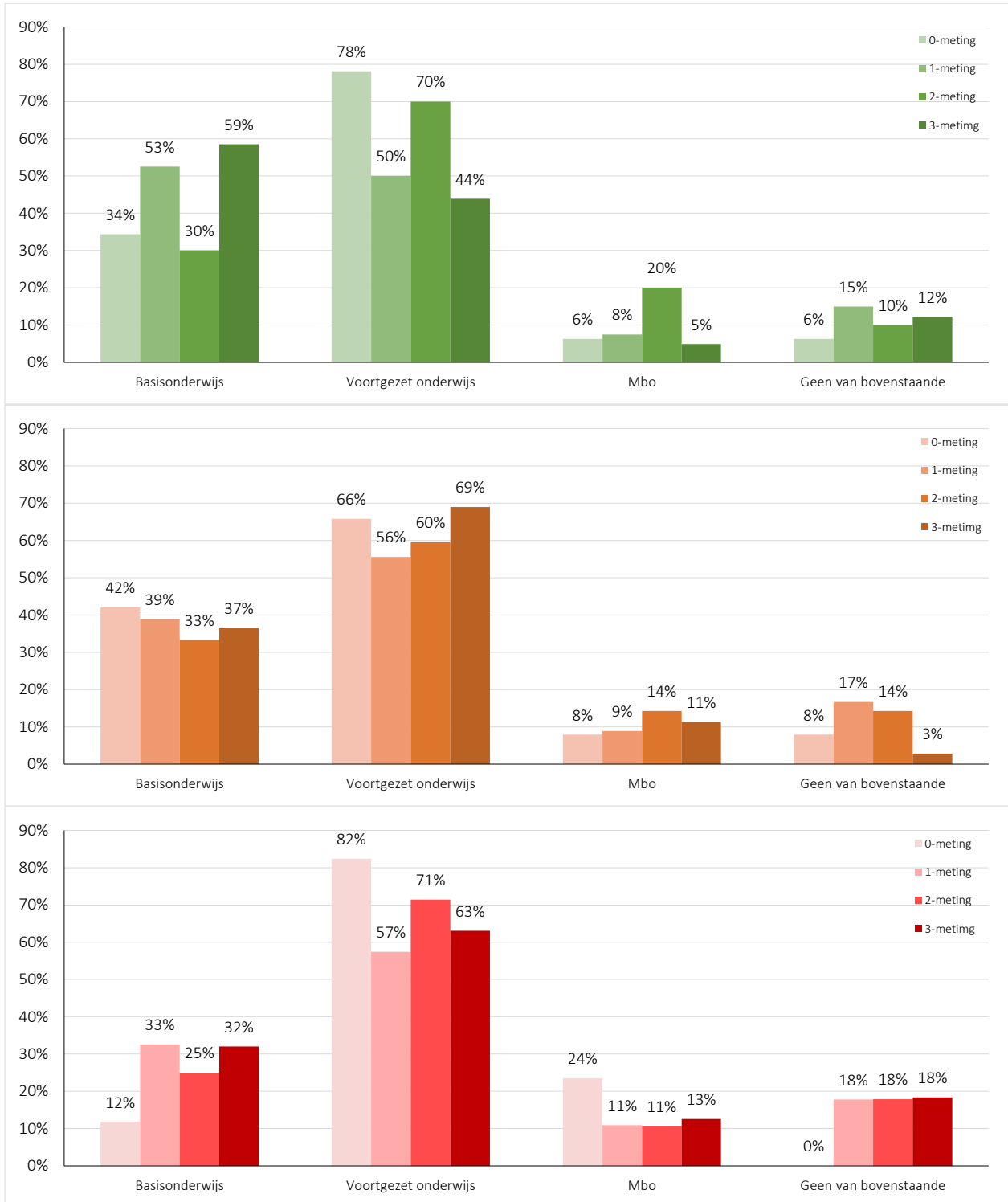
Tabel 45 Verdeling overwegingsintentie voor studenten per niveau in procenten per meting.

	Hbo				Wo			
	0	1	2	3	0	1	2	3
Groen – Geïnteresseerd (%)								
Ja, zeker wel	23%	39%	50%	43%	26%	14%	17%	7%
Ja, enigszins	13%	25%	25%	23%	21%	32%	39%	37%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	21%	3%	8%	14%	5%	11%	0%	4%
Nee, niet echt	36%	19%	8%	11%	32%	14%	33%	30%
Nee, zeker niet	8%	14%	8%	9%	16%	29%	11%	22%
Oranje – Latent geïnteresseerd (%)								
Ja, zeker wel	18%	28%	18%	26%	18%	15%	11%	12%
Ja, enigszins	11%	24%	34%	19%	23%	28%	23%	40%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	21%	10%	8%	12%	21%	12%	23%	14%
Nee, niet echt	36%	20%	26%	29%	26%	25%	11%	22%
Nee, zeker niet	14%	18%	13%	14%	13%	21%	31%	12%
Rood – Niet geïnteresseerd (%)								
Ja, zeker wel	7%	14%	8%	12%	10%	6%	12%	6%
Ja, enigszins	4%	21%	30%	20%	10%	28%	23%	28%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	18%	9%	10%	17%	10%	9%	17%	12%
Nee, niet echt	43%	25%	30%	26%	33%	26%	23%	15%
Nee, zeker niet	29%	31%	23%	27%	37%	32%	25%	39%

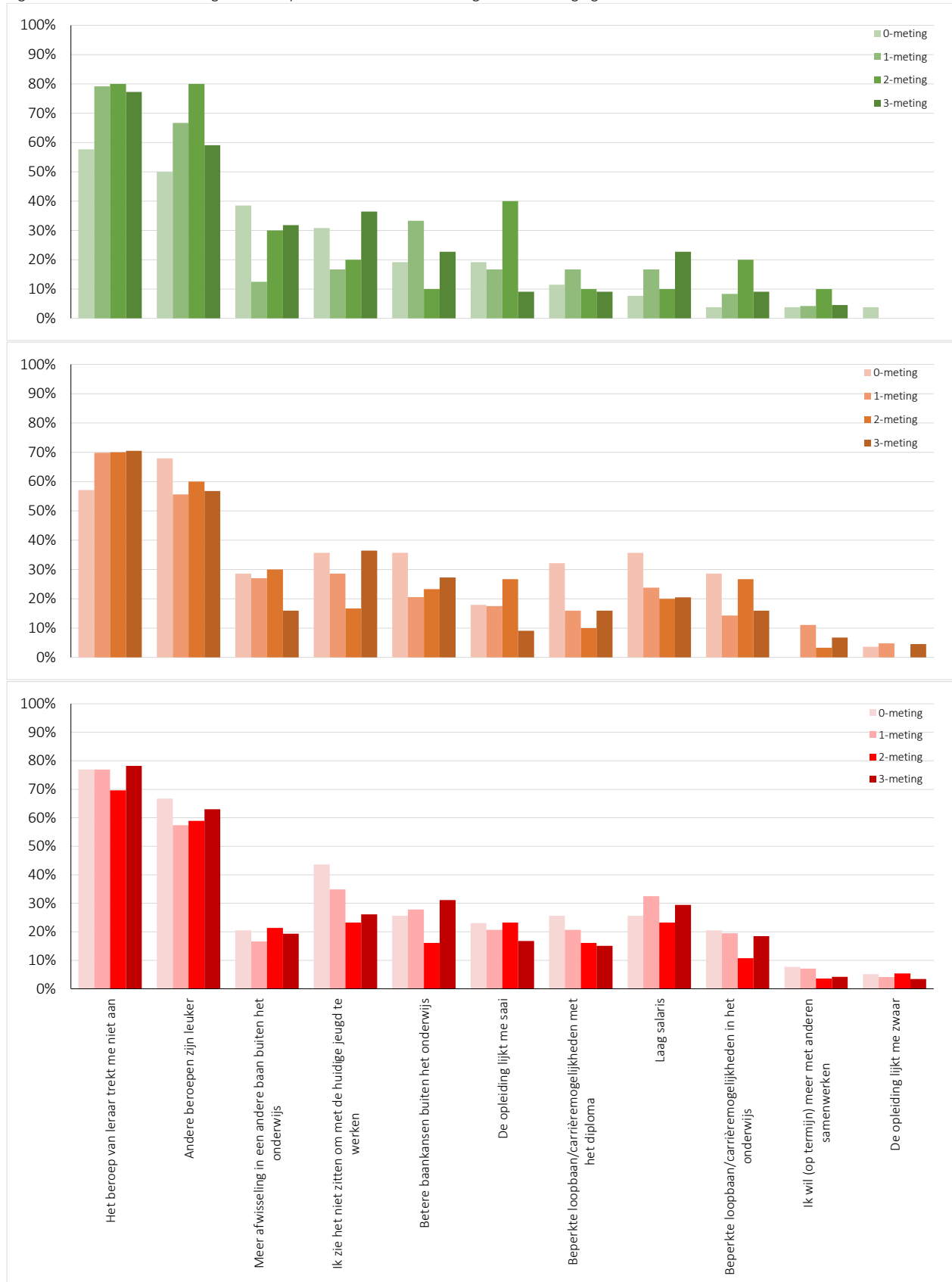
Figuur 29 Overwegingsintentie om leraar te worden van studenten voor de 0-, 1- en 2-meting verdeeld per groep in procenten.

Figuur 30 Voorkeur voor het type onderwijs van studenten die aangegeven hebben interesse te hebben in het leraarschap verdeeld per groep. Alleen voorgelegd aan studenten die op de overwegingsvraag 'ja, zeker', 'ja, enigszins' of 'voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière' geantwoord hebben.

Figuur 31 Redenen weerhouding leraarschap van studenten met een negatieve overwegingsintentie.

5.3 Conclusie imago-onderzoek

(6) Zijn er zichtbare veranderingen in het beeld dat scholieren en studenten hebben van het lerarenberoep?

Waardering

- Het lerarenberoep krijgt volgens scholieren en studenten weinig **waardering van de Nederlandse bevolking**. Minder dan 1 op de 5 scholieren denkt dat andere mensen het lerarenberoep waarderen. Bij studenten is dit 1 op de 10.
- De **waardering** van scholieren **zelf** voor het lerarenberoep is het grootst in de geïnteresseerde groep: 77,8% (0-meting). Circa 7 op de 10 scholieren in de oranje groep heeft waardering voor het lerarenberoep. Iets meer dan 6 van de 10 scholieren in de rode groep waarderen het lerarenberoep (ongeacht de meting). Bij studenten is het beeld iets positiever: 7 op de 10 studenten in de oranje en rode groep waardeert het lerarenberoep zelf. In de groene groep is dit bijna 8 op de 10.

Imago

- Het percentage scholieren dat denkt dat **andere mensen neerkijken** op het lerarenberoep is significant toegenomen. In de 0-meting dacht 1 op 3 scholieren dat andere mensen neerkeken op het lerarenberoep. Nu denkt bijna de helft dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep. Deze **trend** zien we in alle groepen en in alle effectmetingen en lijkt nog niet te keren. Bijna de helft van de studenten denkt dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep. Hierin zijn geen verschillen tussen de metingen.
- Scholieren vinden het belangrijk dat leerlingen zich kunnen **identificeren met hun leraar**. In alle metingen is er een significante toename ten opzichte van de 0-meting. In de 3-meting vindt meer dan de helft dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar, ongeacht de interessegroep waarin zij zich bevinden. Meer dan de helft van de studenten vindt het belangrijk dat leerlingen zich kunnen **identificeren met hun leraar**. In de 0-meting was dit voor studenten uit de groene en oranje groepen nog 1 op de 3 en voor studenten uit de rode groep 1 op de 5. Deze percentages zijn in de effectmetingen **flink toegenomen**.
- In hoeverre leerlingen **zichzelf identificeren** met hun leraar, lijkt niet bepaald te worden door de interessegroep waarin zij zich bevinden: In de 3-meting zien we dat minder dan 4 op de 10 scholieren zich kunnen identificeren met zijn leraar. Dit percentage is significant gedaald ten opzichte van de 0-meting, ongeacht de interessegroep waarin scholieren zich bevinden. In de 0-meting **identificeerde** iets minder dan de helft van de studenten zich met zijn of haar leraar. Deze percentages nemen af in de metingen in alle groepen, maar alleen in de rode groep is de afname significant. **De kloof** tussen hoe belangrijk het is om je te kunnen identificeren met je leraar en in hoeverre respondenten zich kunnen identificeren met hun leraar wordt groter.
- 20%-25% van de scholieren in de 3-meting denkt dat leraren **intellectueel niet worden uitgedaagd**. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van de 0-meting. Studenten in de rode groep denken vaker dat leraren **intellectueel niet uitgedaagd** worden. In de 3-meting is dit 1 op 3 studenten. Voor studenten in de groene groep ligt dit nog lager: 20% denkt dat er geen intellectuele uitdaging is.
- Scholieren zonder interesse in het lerarenberoep geven in de 3-meting significant vaker aan dat het lerarenberoep **mensen aantrekt** waarmee ze graag zouden willen werken (39,6%). Scholieren in de groene groep geven het vaakst aan dat het lerarenberoep mensen aantrekt waarmee ze graag zouden willen werken: in de 3-meting denkt ruim 55% er zo over. Studenten in alle groepen vinden in de 3-meting **vaker** dat het lerarenberoep het type mensen aantrekt waarmee ze graag willen werken: bijna de helft van de rode groep vindt dit tot ruim 2 op de 3 studenten in de groene groep.
- In de effectmetingen zien we significante toenames van de percentages scholieren die denken dat de **werkdruk** (>75%) voor leraren hoog is en dat leraren veel **administratie** hebben. Bijna 8 op de 10 studenten denken dat de **werkdruk** voor leraren hoog is. Hierin zien we in de 3-meting stijgingen in de groene en rode groep. De helft van de oranje en rode groep studenten denkt dat leraren veel **administratie** hebben, in de groene groep is dit bijna 7 op de 10.
- Bij geïnteresseerde scholieren zagen we dat 45,7% zich kan voorstellen dat leerlingen hun leraar als **held** ervaren. In de effectmetingen blijft dit beeld bij geïnteresseerde scholieren bestaan. In de 3-meting zien we echter een **flinke toename** in de percentages binnen de latent geïnteresseerde (+10,2 procentpunt) en niet-geïnteresseerde groepen (+8,3 procentpunt). 6 op de 10 scholieren en studenten in de oranje en rode groep kunnen zich voorstellen dat leerlingen hun leraar als **held** ervaren. In de groene groep scholieren en studenten is dit 7 op de 10.

- Over het geheel zien we vooral positieve toenames in de niet-geïnteresseerde (rode) groep: ze geven vaker aan dat **familie trots** zou zijn als ze zouden vertellen dat ze voor de klas staan en dat een leraar een **voorbeeldfunctie** heeft. De omgeving van leraren wordt vaker als inspirerend gezien.
- Waar scholieren met interesse in het lerarenberoep eerder al aangaven dat zij leraren **rolmodellen** vinden (0-meting: 49,4%), is dit nu ook doorgedrongen in de groep niet-geïnteresseerden: 46,8% vindt leraren nu rolmodellen (+15,9 procentpunt). Door de metingen heen denken scholieren in de rode groep hier steeds positiever over. Ook scholieren in de oranje groep vinden leraren vaker rolmodellen. Studenten denken in de 3-meting vaker dat leraren **rolmodellen** zijn: 8 op de 10 studenten in de groene groep denkt dat leraren rolmodellen zijn. In de oranje en rode groep is dit 7 op de 10.
- Scholieren met interesse in het lerarenberoep zien het lerarenberoep minder vaak als **positieve uitdaging**, scholieren zonder interesse in het lerarenberoep juist vaker. Drie kwart van de studenten in de groene en oranje groep ziet het lerarenberoep als positieve uitdaging. In de rode groep stijgt het percentage significant ten opzichte van de 0-meting naar 65,6% (3-meting).
- Meer dan de helft van de scholieren denkt dat je van een lerarensalaris een **gezin kunt onderhouden** (3-meting). Vooral scholieren in de geïnteresseerde groep zijn door de metingen heen negatiever over het salaris van leraren gaan denken. Een kwart van de scholieren denkt dat je als leraar een **goed salaris** verdient (3-meting). Door de metingen heen zien we vooral dat scholieren met een passend profiel negatiever gaan denken over het salaris van leraren. Daarmee zitten ze nu op hetzelfde niveau als scholieren in de andere groepen. Minder dan de helft van de studenten denkt dat je van een lerarensalaris een gezin kunt onderhouden. 1 op de 5 studenten vindt dat leraren een goed salaris krijgen.
- 6 op de 10 scholieren en 7 op de 10 studenten denken dat je als leraar veel **minder verdient** dan in het bedrijfsleven. Deze percentages nemen, ondanks de discussie over het salaris van leraren, niet significant toe of af.
- 45,6% van de geïnteresseerde scholieren vond in de 0-meting dat leraren geholpen worden om hun **presteren te verbeteren**. In de 3-meting loopt dit percentage op naar 54,3%. Ook in de latent geïnteresseerde en in de niet-geïnteresseerde groepen is dit beeld versterkt: de helft denkt dat leraren hulp krijgen bij het verbeteren van hun prestaties. In de 3-meting denken studenten uit de latent geïnteresseerde en niet-geïnteresseerde groepen vaker dat leraren geholpen worden om **beter te presteren**. De helft denkt dat leraren hulp krijgen. Daarmee is er geen verschil meer tussen de interessegroepen.
- Drie kwart van de scholieren denkt dat je veel **training** nodig hebt om een goede leraar te worden (alle metingen). Bij studenten denkt 8 op de 10 dat het veel **training** vergt om een goede leraar te worden. Hierin zien we in de 3-meting een flinke stijging in de groene studentengroep: bijna 9 van de 10 denkt dat leraren veel training nodig hebben.

Baankenmerken

- Het lerarenberoep wordt het vaakst geassocieerd met **omgang met kinderen/jongeren, kennisoverdracht** en **orde houden** door scholieren en studenten.
- Door de metingen heen zien we dat scholieren en studenten het lerarenberoep niet vaker associëren met laag **salaris** en goed **carrièreperspectief**. In de 3-meting associëren studenten in de groene groep het lerarenberoep vaker met een zwaar beroep.
- In de 1-, 2- en 3-meting zien we bij scholieren een toename van het percentage dat het lerarenberoep associeert met **hoge werkdruk**. Studenten associëren in alle effectmetingen het lerarenberoep vaker met hoge werkdruk dan in de 0-meting: 6 van de 10 heeft deze associatie in de 3-meting.

Profiel van de ideale leraar

- Scholieren en studenten vinden het belangrijk dat leraren **motiverend, behulpzaam** en **sociaal** zijn, **inlevingsvermogen** hebben en **betrouwbaar** zijn.
- In de 3-meting zien we geen hele grote verschillen ten opzichte van de 2-meting.

(7) Zijn er verschillen tussen de metingen wat betreft de interesse in het lerarenberoep en interesse in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo?

- In de 0-meting overweegt 35% van de scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep om **leraar te worden**. In de 1-meting daalt dit percentage naar 20% en in de 2-meting stijgt dit percentage weer naar het niveau van de 0-meting: 32%. In de 3-meting zien we een **lichte daling**: 27% overweegt zeker leraar te worden. In de oranje en rode groep zien we geen grote verschillen.
- Studenten met een profiel dat past bij het beroep van leraar overwegen **vaker om voor het lerarenberoep** te kiezen in de 2-meting (30%) ten opzichte van de 0-meting (24%) en 1-meting (28%). In de 3-meting zien we – net als bij scholieren – een **lichte daling**: 27% overweegt leraar te worden. Studenten in de oranje groep lijken **iets positiever** te zijn. In de rode groep zien we een stijging van het percentage dat **zeker niet** overweegt om leraar te worden. Daarmee zitten we op hetzelfde niveau als in de 0- en 1-meting.
- Het **basisonderwijs** verliest iets aan populariteit onder scholieren met passend profiel bij het lerarenberoep, maar het basisonderwijs is nog steeds het meest gewilde type van deze groep. Het **voortgezet onderwijs** verliest ook iets aan populariteit. Onder scholieren in de oranje en rode groep is het voortgezet onderwijs het meest populair.
- De interesse in het **basisonderwijs stijgt flink** in de 3-meting ten opzichte van de 2-meting onder studenten met een passend profiel bij het lerarenberoep: 6 op de 10 toont interesse in het basisonderwijs: een verdubbeling t.o.v. de 2-meting. De **interesse in het voortgezet onderwijs daalt** flink in de groene groep. Onder studenten in de oranje en rode groep is het voortgezet onderwijs het meest gewild.

(8) Wat zijn de belangrijkste redenen om niet te kiezen voor het lerarenberoep?

- Scholieren die geen leraar willen worden, geven aan dat zij **andere beroepen leuker** vinden en dat het beroep van leraar hen **niet aantrekt**. 'Ik zie het niet zitten om met de **huidige jeugd** te werken' vormt voor meer dan 1 op de 3 scholieren een barrière om voor het lerarenberoep te kiezen.
- In de 1-meting vormde het **salaris** van 1 op de 3 scholieren een **barrière** bij het kiezen voor het lerarenberoep. Ten opzichte van de 1-meting, zien we in de 2-meting in de latent geïnteresseerde en niet geïnteresseerde groepen scholieren geen verandering. Nog steeds 1 op de 3 scholieren vindt het salaris een barrière. Bij scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep (groen) stijgt het percentage dat het salaris ervaart als barrière van 16% (0-meting) naar 30% (1-meting) en naar 48% in de 2-meting. In de 3-meting **daalt dit percentage** iets onder het niveau van de 1-meting: voor een kwart van de scholieren met een passend profiel voor het lerarenberoep vormt het lage salaris een barrière.
- Studenten zonder ambitie om leraar te worden, willen het vaakst geen leraar worden omdat ze **andere beroepen leuker** vinden en omdat het lerarenberoep hen **niet aantrekt**. In de groep die interesse zou moeten hebben in het lerarenberoep (groen), is het **lage salaris** in de 3-meting vaker een motief om geen leraar te willen worden. In alle groepen zien we dat in de 3-meting vaker gezegd wordt dat de **betere baankansen buiten het onderwijs** bijdragen aan de keuze om geen leraar te worden.

6 Bronvermelding

- Aa, R. van der., Cörvers, F., & Schoon, R. (2017). Met een blik op het verleden: Een inventarisatie van eerdere projecten en maatregelen ter vermindering van lerarentekorten in het po, vo en mbo. Den Haag, CAOP, 1-58. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2017/02/01/met-een-blik-op-het-verleden/met-een-blik-op-het-verleden.pdf>
- Auguste, B., Kihn, P., & Miller, M. (2010). Closing the talent gap: Attracting and retaining top-third graduates to careers in teaching. New York, NY: McKinsey & Company. 1-46. http://mckinseysociety.com/downloads/reports/Education/Closing_the_talent_gap.pdf
- Bahlmann, M., Van Egmond, R. J., Eustatia, B., & Pillen-Warmerdam, D. (2017). Effecten op de overwegingsintentie van scholieren en mbo-4 studenten om leraar te worden. Leiden. Qompas. 1-100. https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2017/06/26/effecten-op-de-overwegingsintentie-van-scholieren-en-mbo-4-studenten-om-leraar-te-worden/Effecten_op_de_overwegingsintentie_van_scholieren_en_mbo-4_studenten_-_Rapport_Eindversie.PDF
- Brink, M., Kurver, B., & Broek, A. van den. (2015). Invulling en inrichting van een tegemoetkoming studiekosten lerarenopleidingen voortgezet onderwijs. Nijmegen. ResearchNed. 1-43. http://www.researchned.nl/wp-content/uploads/2015/08/Invulling-en-inrichting-tegemoetkoming-studiekosten-lerarenopleidingen_eindrapport.pdf
- Casteren, W. van., Vrielink, S., Braam, C., & Hoek, R. van der. (2012). Imago PABO en lerarenberoep onder mannelijke en allochtone havisten. Nijmegen. ResearchNed. 1-37. https://www.arbeidsmarktplatformpo.nl/fileadmin/bestanden/bijlagen_nieuws_agenda/apo_p1010_platten_imagoonderzoekpabo.pdf
- CentERdata (2019a). Prognoses arbeidsmarkt po. <https://www.onderwijsincijfers.nl/kengetallen/po/personeel-po/prognoses-arbeidsmarkt-po>
- CentERdata (2019b). Prognoses arbeidsmarkt vo. <https://www.onderwijsincijfers.nl/kengetallen/vo/personeel-vo/prognoses-arbeidsmarkt-vo>
- Cörvers, F., Mommers, A., Ploeg, S. van der., Sapulete, S. (2017). Status en imago van de leraar in de 21ste eeuw. Maastricht University. ROA. 1-143. https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2015/09/ROA_R_2017_5.pdf
- Eck, E. van., & Heemkerk, I. (2009). Leraar worden; kiezen voor opleiding en beroep [review]. Den Haag, Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt. <http://www.voion.nl/downloads/553b167e-a687-4a96-ad06-2f0c67787cf2>
- Grashoff, R., & Ypma, L. (2016). Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van het lerarenregister en het registervoorportaal [Motie]. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=0b102afe-b1a4-448b-b2d4-f43064f89a43&title=Gewijzigde%20motie%20van%20de%20leden%20Grashoff%20en%20Ypma%20over%20een%20plan%20van%20aanpak%20om%20het%20lerarentekort%20in%20alle%20onderwijssectoren%20op%20te%20lossen%2028.v.v.%2034458%2C%20nr.%2013%29.pdf>
- Ministerie OCW. (2000). Arbeidsmarktbeleid onderwijs [Kamerstuk]. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-23328-67.html> geraadpleegd op 15-6-2017.
- Ministerie OCW. (2017). Plan van aanpak lerarentekort [Kamerbrief]. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2017/02/24/kamerbrief-met-plan-van-aanpak-lerarentekort/kamerbrief-met-plan-van-aanpak-lerarentekort.pdf>

7 Bijlage

7.1 Vragenlijst

Waardering:

1 - heel veel waardering, 2 - tamelijk veel waardering, 3 – noch veel noch weinig waardering, 4 – tamelijk weinig waardering, 5 – heel weinig waardering

1. Hoe wordt het beroep van leraar volgens jou over het algemeen gewaardeerd (door NL-bevolking)? Het lerarenberoep krijgt...
2. Hoe waardeer jij het beroep van leraar op basis van jouw eigen ervaringen op school (basisschool en middelbare school)? Het lerarenberoep krijgt van mij...

Stellingen:

1 – zeer eens, 2 – eens, 3 – neutraal, 4 – oneens, 5 – zeer oneens

3. Het trekt het type mensen aan waarmee ik wil werken.
4. Ik zou trots zijn om aan mensen vertellen dat ik leraar ben.
5. Ik zie het leraarschap als positieve uitdaging.
6. Andere mensen zien leraren als succesvolle mensen.
7. Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik voor de klas sta.
8. Leraren hebben te weinig tijd om aan iedereen in de klas aandacht te geven.
9. Als leraar haal je voldoening uit je werk.
10. Mensen kijken neer op het lerarenberoep.
11. Leraren zijn rolmodellen.
12. Een leraar heeft een voorbeeldfunctie.
13. Ik vind dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar.
14. Ik kan mijzelf identificeren met mijn leraar.
15. Voor de klas staan vergt moed.
16. Ik kan mij voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren.
17. Van een lerarensalaris kun je een gezin onderhouden.
18. Als leraar verdien je een goed salaris.
19. Als je een hele goede leraar bent, verdien je meer dan andere leraren.
20. Hard werken wordt financieel beloond.
21. Als leraar verdien je veel minder dan in het bedrijfsleven.
22. Alleen topstudenten kunnen leraar worden.
23. Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om carrière in het onderwijs te maken.
24. Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om ook buiten het onderwijs carrière te maken.
25. Je wordt alleen leraar als je geen andere baan kunt vinden.
26. Als leraar kun je je professioneel blijven ontwikkelen.
27. Om een goede leraar te worden heb je veel training nodig.
28. Als leraar word je geholpen om je functioneren te verbeteren.
29. Als leraar word je geholpen om beter te presteren.
30. Leraren worden intellectueel niet uitgedaagd.
31. Leraren werken in een inspirerende werkomgeving.
32. Als leraar werk je in een professionele organisatie.
33. Voor leraren is de werkdruk hoog.
34. Leraren hebben veel te veel administratie.
35. Leraren vinden het een uitdaging om kennis over te brengen.
36. Leraren doen hun uiterste best om iedereen in de klas de stof te laten begrijpen.
37. Leraren kunnen goed orde houden.
38. Een leraar probeert uit elke leerling het maximale te halen.

Met welke baankenmerken associeer jij het beroep van leraar? Meerdere antwoorden mogelijk

- Bezig zijn met het vakgebied
- Contact met ouders
- Goed carrièreperspectief
- Grote mate van vrijheid
- Hoge werkdruk
- Kennisoverdracht
- Laag salaris
- Moeilijke gesprekken met veeleisende ouders
- Omgang met kinderen/jongeren
- Orde houden in de klas
- Veel intellectuele uitdaging

- Veel invloed op de manier van lesgeven
- Veel oudere collega's
- Veel vakantie
- Weinig aanzien bij anderen
- Weinig carrièreperspectief
- Weinig intellectuele uitdaging
- Zwaar beroep

Zijn er andere baankenmerken waarmee jij het beroep van leraar associeert? Zo ja, kun je ze hieronder invullen? *Optioneel*

Kun je aangeven aan welke eigenschappen de ideale leraar volgens jou zou moeten voldoen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Behulpzaam
- Betrouwbaar
- Consequent
- Eerlijk
- Energiek
- Flexibel
- Gezaghebbend
- Humorvol
- Initiatief nemend
- Inlevingsvermogen
- Inspirerend
- Jong van geest
- Leidinggevende capaciteiten
- Motiverend
- Oplossend vermogen
- Rustig
- Sociaal
- Stressbestendig
- Zorgzaam

Zijn er andere eigenschappen waaraan de ideale leraar volgens jou zou moeten voldoen? Zo ja, vul ze hieronder in. *Optioneel*

Zou je zelf overwegen om leraar te worden? Of heb je overwogen om leraar te worden?

- Ja, zeker wel
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet
- Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière

Waarom kies je niet voor een lerarenopleiding? *Meerdere antwoorden mogelijk*

(Alleen voor respondenten die op de overwegingsvraag 'Nee, niet echt' of 'Nee, zeker niet' geantwoord hebben.)

- De opleiding lijkt mij zwaar
- De opleiding lijkt me saai
- Laag salaris
- Het beroep van leraar trekt me niet aan
- Andere beroepen zijn leuker
- Betere baankansen buiten het onderwijs
- Meer afwisseling in een andere baan buiten het onderwijs
- Ik wil (op termijn) meer met anderen samenwerken
- Ik zie het niet zitten om met de huidige jeugd te werken
- Beperkte loopbaan/carrièremogelijkheden in het onderwijs
- Beperkte loopbaan/carrièremogelijkheden met het diploma

Zijn er andere redenen voor jouw keuze om geen lerarenopleiding te doen? Zo ja, kun je ze hieronder invullen? *Optioneel*

Als je zou moeten kiezen tussen lesgeven in een van de onderstaande typen onderwijs, welk type zou je dan kiezen? *Meerdere antwoorden mogelijk* (Alleen voor respondenten die op de overwegingsvraag 'Ja, zeker', 'Ja, enigszins' of 'Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière' geantwoord hebben.)

- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo)
- Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- Geen van bovenstaande

Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?

- Ja, zeker
- Ja, wel eens iets van gezien
- Ja, vaag
- Nee
- Weet ik niet

Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?

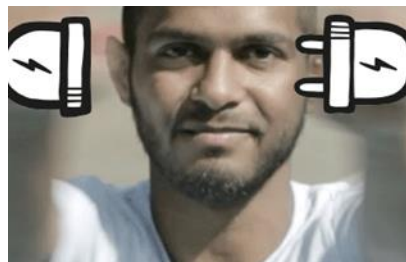
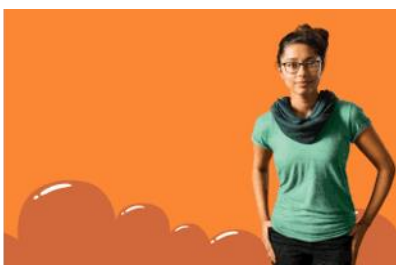
- Een aansprekende en wervende naam
- Een weinig zeggende naam
- Naam is niet echt passend bij het leraarsberoep
- Ik begrijp de naam niet
- Geen mening

Voor ieder van de volgende beelden (.gif-bestanden) is gevraagd:

Boven: 1- en 2-meting, onder: 3-meting

Heb je bovenstaand campagnebeeld gezien?

- Ja
- Nee

Als het antwoord op een van de vragen 'Ja' is:

Het beeldmateriaal van Dario sprak me aan.

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet

Het verhaal van Dario sprak me aan.

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet
- Ik heb het verhaal niet gelezen
-

Het beeldmateriaal van Manita sprak me aan. (1- en 2-meting)

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet

Het verhaal van Manita sprak me aan. (1- en 2-meting)

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet
- Ik heb het verhaal niet gelezen

Het beeldmateriaal van Eva sprak me aan. (3-meting)

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet

Het beeldmateriaal van Ravi sprak me aan.

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet

Het verhaal van Ravi sprak me aan.

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet
- Ik heb het verhaal niet gelezen

Via welke kanalen ben je in aanraking gekomen met 'Helden voor de klas'?

- Facebook
- Snapchat
- Radio/tv (controlecategorie)
- Instagram
- Qompas
- Bushokjes (controlecategorie)
- Anders, namelijk...

Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?

- Vandaag
- Een paar dagen geleden
- Een paar weken geleden
- Een paar maanden geleden
- Weet ik niet meer

In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?

- Veel positiever
- Positiever
- Niet positiever/niet negatiever
- Negatiever
- Veel negatiever
- Weet ik niet

Heb je de test gemaakt op heldenvoordeklas.nu om te kijken of jij geschikt bent als leraar?

- Ja
- Wel begonnen, maar niet afgemaakt
- Nee

Als antwoord is 'Ja':

Weet je nog wat jouw score was?

- Ja
- Ja, ongeveer
- Nee

Welke score had je? (Schatten mag ook) (tussen 0 en 100%)

Paste deze score bij jouw verwachting?

- Ja, zeker
- Ja, enigszins
- Nee, niet echt
- Nee, zeker niet

Je hebt aangegeven dat je mogelijk overweegt een lerarenopleiding te gaan doen. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen. 1 – zeer eens, 2 – eens, 3 – neutraal, 4 – oneens, 5 – zeer oneens

1. Deze score helpt mij bij het maken van mijn keuze.
2. Door deze score weet ik zeker dat de lerarenopleiding iets voor mij is.
3. Deze score brengt mij aan het twijfelen.

Heb je nog vragen of opmerkingen over de test? *Optioneel***Ik ben een...**

- Man
- Vrouw
- Wil ik niet zeggen

Wat is je geboortejaar?**Is een van je ouders werkzaam (geweest) in het onderwijs?**

- Nee
- Ja, mijn vader
- Ja, mijn moeder
- Ja, allebei mijn ouders

Tot welke bevolkingsgroep reken jij jezelf?

- Antilliaans
- Belgisch
- Brits
- Chinees
- Duits
- Frans
- Italiaans
- Marokkaans
- Nederlands
- Pools
- Surinaams
- Spaans
- Turks

Als de bevolkingsgroep waarmee jij je identificeert niet in deze lijst staat, kun je dan hieronder aangeven met welke groep jij je wel identificeert?**Ik ben een...**

- Scholier
- Student
- Ik ga niet naar school/ik studeer niet

Op welk niveau zit je nu?

- Vmbo jaar 3
- Vmbo jaar 4
- Havo jaar 3
- Havo jaar 4
- Havo jaar 5
- Vwo jaar 3
- Vwo jaar 4
- Vwo jaar 5
- Vwo jaar 6
- Anders

Op welk niveau studeer je?

- Mbo
- Hbo bachelor
- Hbo master
- Wo bachelor (Universiteit)
- Wo master (universiteit)

Met welk profiel ga je eindexamen doen?/Met welk profiel heb je eindexamen gedaan?

- C&M
- E&M
- N&G
- N&T
- Anders

7.2 Overzicht tabellen en figuren

Figuur 1 Ambassadeurs voor het leraarschap 1- en 2-meting (boven): Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts), zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen. 3-meting (onder): Dario (links), Eva (midden), Ravi (rechts).	7
Figuur 2 Percentages scholieren en studenten die denken dat het lerarenberoep waardering krijgt van de Nederlandse bevolking.	9
Figuur 3 Percentages scholieren en studenten die zelf waardering hebben voor het lerarenberoep.	10
Figuur 4 Percentages scholieren en studenten die zich kunnen voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren.	10
Figuur 5 In hoeverre denken scholieren en studenten dat andere mensen neerkijken op het lerarenberoep.	11
Figuur 6 Percentages scholieren en studenten die trots zouden zijn om te vertellen dat ze leraar zijn.	12
Figuur 7 Percentages scholieren en studenten die denken dat familie trots zou zijn om te vertellen dat ze leraar zijn.	12
Figuur 8 Percentages scholieren en studenten die het leraarschap als positieve uitdaging zien.	13
Figuur 9 Percentages scholieren en studenten die denken dat leraren intellectueel niet uitgedaagd worden.	13
Figuur 10 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar binnen het onderwijs genoeg carrièremogelijkheden hebt.	14
Figuur 11 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar buiten het onderwijs genoeg carrièremogelijkheden hebt.	15
Figuur 12 Percentages scholieren en studenten die denken dat je als leraar een goed salaris verdient.	15
Figuur 13 Percentages studenten en scholieren die denken dat de werkdruk voor leraren hoog is.	16
Figuur 14 Percentages scholieren en studenten die denken dat leraren veel te veel administratie hebben.	16
Figuur 15 Overwegingsintentie om voor het lerarenberoep te kiezen van scholieren.	17
Figuur 16 Overwegingsintentie om voor het lerarenberoep te kiezen van studenten.	18
Figuur 17 Ambassadeurs voor het leraarschap 1- en 2-meting (boven): Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts), zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen. 3-meting (onder): Dario (links), Eva (midden), Ravi (rechts).	23
Figuur 18 Ambassadeurs voor het leraarschap: Dario (links), Manita (midden) en Ravi (rechts) voor de 1- en 2-meting. In de 3-meting zijn Dario (links), Eva (midden) en Ravi (rechts) getest. Zie heldenvoordeklas.nu voor meer informatie over de rolmodellen.	28
Figuur 19 Verschillen tussen scholieren die de HVK-campagne wel/niet gezien hebben afgezet tegen hun intentie om leraar te worden.	31
Figuur 20 Kanalen waardoor scholieren in aanraking zijn gekomen met 'Helden voor de klas' voor de 1-meting (boven) en 2-meting (midden) en 3-meting (onder).	35
Figuur 21 Kanalen waardoor studenten in aanraking zijn gekomen met 'Helden voor de klas' voor de 1-meting (boven) en 2-meting (midden) en 3-meting (onder).	42
Figuur 22 Baankenmerken waarmee scholieren het lerarenberoep associëren verdeeld per groep en per meting in procenten.	51
Figuur 23 Verandering van de waardering van eigenschappen waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen voor scholieren.	52
Figuur 24 Overwegingsintentie van scholieren voor de metingen verdeeld per groep in procenten.	54
Figuur 25 Voorkeur voor het type onderwijs van scholieren die aangegeven hebben interesse te hebben in het leraarschap verdeeld per groep. Alleen voorgelegd aan scholieren die op de overwegingsvraag 'ja, zeker', 'ja, enigszins' of 'voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière' geantwoord hebben.	55
Figuur 26 Reden weerhouding leraarschap van scholieren.	56
Figuur 27 Baankenmerken waarmee studenten het lerarenberoep associëren verdeeld per groep en per meting in procenten.	60
Figuur 28 Verandering van de waardering van eigenschappen waaraan de ideale leraar zou moeten voldoen voor studenten per groep.	61
Figuur 29 Overwegingsintentie om leraar te worden van studenten voor de 0-, 1- en 2-meting verdeeld per groep in procenten.	63
Figuur 30 Voorkeur voor het type onderwijs van studenten die aangegeven hebben interesse te hebben in het leraarschap verdeeld per groep. Alleen voorgelegd aan studenten die op de overwegingsvraag 'ja, zeker', 'ja, enigszins' of 'voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière' geantwoord hebben.	64
Figuur 31 Redenen weerhouding leraarschap van studenten met een negatieve overwegingsintentie.	65

Tabel 1 Responsberekening.....	25
Tabel 2 Verdeling aantal scholieren en studenten per meting per groep.....	25
Tabel 3 Verhouding niveaus binnen groepen scholieren zoals in de populatie van de Qompas database (Qompas, 2017).....	26
Tabel 4 Nationaliteit van scholieren en studenten per meting. Meerdere antwoorden mogelijk.....	26
Tabel 5 Is een van je ouders werkzaam (geweest) in het onderwijs? – Scholieren.....	27
Tabel 6 Is een van je ouders werkzaam (geweest) in het onderwijs? – Studenten.....	27
Tabel 7 Belangrijkste bevindingen waardering campagne 'helden voor de klas'.....	28
Tabel 8 Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?.....	29
Tabel 9 Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?.....	30
Tabel 10 Aantallen en percentages studenten die aangegeven hebben de campagnebeelden gezien te hebben.....	30
Tabel 11 Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:.....	32
Tabel 12 Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Eva/Ravi sprak me aan.....	33
Tabel 13 In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?.....	34
Tabel 14 Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?.....	36
Tabel 15 Belangrijkste bevindingen waardering campagne.....	37
Tabel 16 Heb je iets gezien van de 'Helden voor de klas'-campagne?.....	37
Tabel 17 Wat vind jij van de campagnenaam 'Helden voor de klas' om jongeren te informeren over het leraarsberoep?.....	38
Tabel 18 Aantallen en percentages studenten die aangegeven hebben de campagnebeelden gezien te hebben.....	38
Tabel 19 Het verhaal van Dario/Manita/Ravi sprak me aan:.....	39
Tabel 20 Het beeldmateriaal van Dario/Manita/Eva/Ravi sprak me aan.....	40
Tabel 21 In hoeverre ben jij door de campagnebeelden van 'Helden voor de klas' anders gaan denken over het leraarsberoep?.....	41
Tabel 22 Wanneer heb je voor het laatst iets gezien van 'Helden voor de klas'?.....	43
Tabel 23 Belangrijkste bevindingen waardering 'test-op-maat'.....	44
Tabel 24 Test-op-maat.....	44
Tabel 25 Gemiddelde score test-op-maat.....	45
Tabel 26 Score passend bij verwachting test-op-maat.....	45
Tabel 27 Stellingen over test-op-maat: Deze score helpt mij bij het maken van mijn keuze.....	46
Tabel 28 Stellingen test-op-maat: Door deze score weet ik zeker dat de lerarenopleiding iets voor mij is.....	46
Tabel 29 Stellingen test-op-maat: Deze score brengt mij aan het twifelen.....	47
Tabel 30 Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep.....	48
Tabel 31 Percentage scholieren dat denkt dat leraren gewaardeerd worden door de Nederlandse bevolking en het percentage scholieren dat zelf waardering heeft voor het lerarenberoep.....	48
Tabel 32 Belangrijkste bevindingen imagostellingen.....	49
Tabel 33 Percentage scholieren dat het eens of zeer eens is met een van de stellingen over het leraarschap per groep.....	50
Tabel 34 Belangrijkste bevindingen baankenmerken.....	51
Tabel 35 Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar.....	52
Tabel 36 Belangrijkste bevindingen over de overweging om leraar te worden.....	53
Tabel 37 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren tussen de metingen verdeeld per groep en niveau in procenten.....	53
Tabel 38 Belangrijkste bevindingen waardering lerarenberoep.....	57
Tabel 39 Percentage studenten dat denkt dat leraren gewaardeerd worden door de Nederlandse bevolking en het percentage studenten dat zelf waardering heeft voor het lerarenberoep met verschillen voor de effectmetingen ten opzichte van de 0-meting.....	57
Tabel 40 Belangrijkste bevindingen imagostellingen.....	58
Tabel 41 Percentage studenten dat het eens of zeer eens is met een van de stellingen over het leraarschap per groep.....	59
Tabel 42 Belangrijkste bevindingen baankenmerken.....	60
Tabel 43 Belangrijkste bevindingen over het profiel van de ideale leraar.....	61
Tabel 44 Belangrijkste bevindingen overwegingsintentie.....	62
Tabel 45 Verdeling overwegingsintentie voor studenten per niveau in procenten per meting.....	62
Tabel 46 Percentages effectmetingen ten opzichte van de 0-meting voor baankenmerken waarmee scholieren het leraarschap associëren verdeeld per groep.....	79
Tabel 47 Percentages effectmetingen ten opzichte van de 0-meting voor baankenmerken waarmee studenten het leraarschap associëren verdeeld per groep.....	79
Tabel 48 Percentages nulmeting en effectmetingen voor kenmerken van de ideale leraar volgens scholieren verdeeld per groep in procenten.....	80
Tabel 49 Percentages nulmeting en effectmetingen voor kenmerken van de ideale leraar volgens studenten verdeeld per groep in procenten.....	80
Tabel 50 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren per niveau in procenten per meting.....	81
Tabel 51 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren per sekse in procenten per meting.....	81
Tabel 52 Verdeling overwegingsintentie voor studenten per sekse in procenten per meting.....	82
Tabel 53 Percentages voor redenen om geen leraar te worden volgens scholieren verdeeld per groep in procenten per meting.....	82
Tabel 54 Percentages voor redenen om geen leraar te worden volgens studenten verdeeld per groep in procenten per meting.....	82
Tabel 55 Responsberekening naar achtergrondkenmerken verdeeld per groep.....	83
Tabel 56 Antwoorden van scholieren op imagostellingen van de vier metingen verdeeld per groep.....	84
Tabel 57 Antwoorden van studenten op imagostellingen van de vier metingen verdeeld per groep.....	85

7.3 Risicoprofiel

Qompas Risicoprofiel

www.studiekeuze.qompas.nl

Geen risico's, maar direct de juiste studiekeuze!

Een juiste studiekeuze wordt steeds belangrijker. Tussentijds overstappen of afhaken is kostbaar en jammer voor alle partijen. Daarom heeft Qompas het Risicoprofiel ontwikkeld. Dit is een manier om het risico op uitvallen van een scholier vooraf te voorspellen.

Het risico op afhaken of overstappen is vooraf goed te voorspellen

Hoe werkt het risicoprofiel?

Leerlingen doorlopen de Qompas-Studiekeuzetest die voor een deel bestaat uit stellingen, waarmee leerlingen het eens of oneens kunnen zijn. Deze test meet de interesses, competenties/vaardigheden en persoonlijkheidskenmerken van de leerling. Vervolgens koppelt het programma deze gegevens aan kenmerken van de afzonderlijke studies. Het resultaat: een top 20 met de best passende studies met het minste risico. Het risicoprofiel verschijnt per studie automatisch in beeld bij de leerlingen die de test hebben gemaakt. Bij iedere studie staat met een afbeelding aangegeven hoe groot het risico is.

De studies van hun keuze kunnen zij opslaan in hun portfolio. U kunt het risicoprofiel desgewenst ook uitzetten via het leerlingvolgsysteem 'Qompas DecanenNet'.

Een studie kiezen met een hoog risicoprofiel

Een hoog risicoprofiel betekent niet per definitie dat een leerling de studie niet succesvol kan afronden. Evenmin is er sprake van een bindend negatief advies. Een leerling die toch graag kiest voor een risicovolle studie, raden wij wel aan nader onderzoek te doen. De decaan/mentor kan bijvoorbeeld:

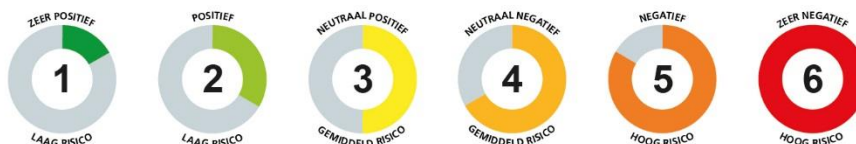
- In gesprek gaan met de leerling over de risicovolle onderdelen (bijvoorbeeld bepaalde competenties en/of vaardigheden).
- Met de leerling bekijken of er verwante minder risicovolle studies zijn.
- In gesprek gaan met de leerling en zijn ouders/verzorgers.
- De leerling wijzen op het volgen van een proefcollege of het bezoeken van een open dag.
- Een gesprek arrangeren tussen de leerling en studenten die de studie volgen of hebben gevolgd.
- De leerling wijzen op het maken van de extra opdracht 'Motivatiefbrief' op Qompas Studiekeuze. Aan de hand van vragen krijgen leerlingen inzicht in hun motivatie voor bepaalde studies.

Qompas
Surrounded by Talent

Qompas Risicoprofiel

www.studiekeuze.qompas.nl

Score	Interpretatie	Advies
1	geen twijfel	zeer positief
2	weinig twijfel	positief
3	enige twijfel	neutraal-positief
4	twijfel	neutraal-negatief
5	veel twijfel	negatief
6	zeer veel twijfel	zeer negatief

Suggesties om het risico verder te verlagen

Naast het doen van de Qompas-studiekeuzetest, zijn er nog meer manieren om het risico op een verkeerde keuze te verlagen:

- Begin vroeg met loopbaanoriëntatie.
- Benadruk als docent het belang van een goede studiekeuze en brede oriëntatie.
- Plan het maken van de studiekeuzetest bijvoorbeeld tijdens een keuzebegeleidingsuur.
- Besteed na het maken van de test aandacht aan de resultaten.
- Geef leerlingen tijd om een goede keuze te maken én een periode om aan hun keuze te wennen. In het eindexamenjaar kunnen leerlingen vaak pas echt achter hun keuze staan.
- Bied leerlingen die twijfelen extra hulp, bijvoorbeeld door de verschillende tests na te bespreken.

Qompas wenst uw leerlingen een juiste studiekeuze en een succesvolle, plezierige studietijd toe!

Over Qompas

Qompas begeleidt leerlingen bij hun profiel-, studiekeuze en loopbaanoriëntatie in het voortgezet onderwijs (van vmbo tot gymnasium). Studenten en pas-afgestudeerden helpen we bij het vinden van een juiste masterstudie (hbo en wo), stageplaats, traineeship of eerste baan. Als marktleider bieden we scholieren, studenten en starters een onafgebroken loopbaan, beroepsoriëntatie en een goede start op de arbeidsmarkt.

Wij hechten zeer aan kwaliteit; daarom stellen wij het op prijs als u uw ervaringen of mogelijke suggesties voor verbeteringen met ons wilt delen. Ook uw vragen zijn van harte welkom.

Voor meer informatie:
www.qompas.nl
helpdesk@qompas.nl
 071 - 581 55 90

Qompas
 Surrounded by Talent

7.4 Baankenmerken

Tabel 46 Percentages effectmetingen ten opzichte van de 0-meting voor baankenmerken waarmee scholieren het leraarschap associëren verdeeld per groep.

Scholieren:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Bezig zijn met het vakgebied	70,4%	55,4%	55,4%	58,7%	67,4%	56,5%	55,8%	53,8%	61,3%	50,5%	51,3%	52,0%
Contact met ouders	59,9%	52,3%	56,0%	56,6%	58,6%	50,8%	52,5%	49,3%	56,5%	40,9%	47,3%	50,6%
Goed carrièreperspectief	15,1%	6,2%	8,9%	10,0%	12,7%	8,6%	9,6%	10,2%	16,7%	6,3%	5,5%	9,8%
Grote mate van vrijheid	21,1%	18,5%	22,6%	22,6%	21,0%	23,6%	18,4%	19,4%	20,4%	21,7%	19,0%	20,8%
Hoge werkdruk	41,4%	46,9%	58,9%	63,6%	42,0%	46,6%	55,1%	56,7%	42,5%	44,5%	51,8%	54,0%
Kennisoverdracht	84,2%	80,8%	80,4%	82,4%	80,1%	80,9%	81,8%	79,0%	83,9%	76,0%	77,4%	78,0%
Laag salaris	40,8%	39,2%	43,5%	40,8%	37,0%	39,8%	39,4%	40,7%	34,4%	41,8%	40,9%	42,8%
Moelijke gesprekken met veeleisende ouders	38,8%	31,5%	39,3%	41,9%	39,8%	32,7%	40,9%	40,7%	35,5%	33,5%	37,8%	41,2%
Omgang met kinderen/jongeren	93,4%	93,1%	95,2%	93,5%	95,6%	90,8%	93,9%	93,0%	90,3%	87,2%	88,1%	90,1%
Orde houden in de klas	86,8%	79,2%	82,1%	81,8%	85,1%	80,1%	82,8%	82,5%	86,6%	78,0%	79,8%	79,2%
Veel intellectuele uitdaging	22,4%	16,9%	15,5%	17,6%	19,3%	14,4%	16,2%	16,0%	19,9%	11,6%	11,6%	14,2%
Veel invloed op de manier van lesgeven	60,5%	52,3%	61,3%	62,2%	62,4%	55,8%	56,1%	59,5%	57,0%	53,0%	55,8%	58,4%
Veel oudere collega's	23,0%	17,7%	15,5%	15,0%	13,8%	13,9%	19,4%	19,0%	22,0%	17,9%	20,7%	22,3%
Veel vakantie	54,6%	50,8%	48,2%	47,2%	50,8%	50,0%	47,0%	49,1%	51,1%	54,1%	48,9%	51,7%
Weinig aanzien bij anderen	28,9%	27,7%	28,6%	22,9%	30,4%	27,0%	23,0%	26,1%	26,3%	31,3%	28,5%	26,4%
Weinig carrièreperspectief	24,3%	16,9%	20,8%	14,4%	21,5%	19,9%	14,1%	16,4%	17,7%	25,1%	23,0%	18,5%
Weinig intellectuele uitdaging	13,2%	10,8%	10,7%	8,2%	17,7%	15,2%	10,1%	11,4%	16,7%	17,5%	15,0%	16,3%
Zwaar beroep	34,9%	32,3%	36,9%	40,2%	37,0%	31,4%	34,6%	35,3%	29,0%	26,6%	31,8%	32,2%

Tabel 47 Percentages effectmetingen ten opzichte van de 0-meting voor baankenmerken waarmee studenten het leraarschap associëren verdeeld per groep.

Studenten:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Bezig zijn met het vakgebied	73,0%	48,4%	46,7%	47,6%	50,0%	40,9%	47,9%	51,7%	55,6%	44,5%	47,4%	43,0%
Contact met ouders	64,9%	60,9%	63,3%	63,5%	56,8%	55,8%	50,7%	49,1%	58,3%	47,2%	47,4%	49,8%
Goed carrièreperspectief	5,4%	6,3%	6,7%	4,8%	9,1%	7,8%	9,6%	10,3%	8,3%	6,7%	7,0%	5,4%
Grote mate van vrijheid	16,2%	20,3%	20,0%	17,5%	25,0%	18,8%	15,1%	23,3%	33,3%	17,4%	21,1%	20,6%
Hoge werkdruk	45,9%	54,7%	60,0%	71,4%	34,1%	60,4%	57,5%	58,6%	50,0%	48,5%	48,2%	56,1%
Kennisoverdracht	86,5%	82,8%	80,0%	82,5%	81,8%	82,5%	86,3%	79,3%	86,1%	78,3%	81,6%	75,3%
Laag salaris	43,2%	46,9%	36,7%	41,3%	36,4%	44,2%	45,2%	37,9%	36,1%	41,1%	44,7%	36,8%
Moelijke gesprekken met veeleisende ouders	37,8%	46,9%	53,3%	54,0%	38,6%	42,2%	47,9%	47,4%	36,1%	39,8%	40,4%	48,4%
Omgang met kinderen/jongeren	91,9%	92,2%	96,7%	96,8%	90,9%	86,4%	90,4%	90,5%	86,1%	83,9%	81,6%	86,5%
Orde houden in de klas	86,5%	76,6%	76,7%	79,4%	79,5%	79,2%	83,6%	76,7%	83,3%	73,2%	74,6%	72,2%
Veel intellectuele uitdaging	29,7%	12,5%	13,3%	17,5%	20,5%	19,5%	9,6%	19,0%	16,7%	13,0%	12,3%	12,1%
Veel invloed op de manier van lesgeven	62,2%	57,8%	50,0%	57,1%	52,3%	46,8%	53,4%	56,0%	61,1%	47,8%	48,2%	50,2%
Veel oudere collega's	24,3%	10,9%	10,0%	7,9%	18,2%	15,6%	15,1%	12,1%	19,4%	17,4%	11,4%	15,7%
Veel vakantie	56,8%	51,6%	36,7%	38,1%	47,7%	47,4%	45,2%	50,9%	58,3%	50,5%	62,3%	50,2%
Weinig aanzien bij anderen	35,1%	39,1%	23,3%	22,2%	25,0%	33,1%	26,0%	26,7%	38,9%	25,1%	24,6%	24,2%
Weinig carrièreperspectief	24,3%	14,1%	23,3%	12,7%	15,9%	20,8%	23,3%	22,4%	25,0%	23,7%	20,2%	19,7%
Weinig intellectuele uitdaging	10,8%	4,7%	3,3%	6,3%	9,1%	11,7%	13,7%	12,9%	19,4%	18,7%	10,5%	14,3%
Zwaar beroep	29,7%	35,9%	26,7%	46,0%	31,8%	43,5%	35,6%	35,3%	22,2%	31,1%	33,3%	33,2%

7.5 Profiel van de ideale leraar

Tabel 48 Percentages nulmeting en effectmetingen voor kenmerken van de ideale leraar volgens scholieren verdeeld per groep in procenten.

Scholieren:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Behulpzaam	85,3%	86,3%	92,9%	88,5%	86,2%	87,2%	89,6%	89,4%	90,3%	83,1%	83,6%	84,8%
Betrouwbaar	84,7%	84,7%	88,7%	77,9%	76,8%	78,6%	81,8%	83,2%	80,1%	78,2%	76,7%	76,6%
Consequent	62,0%	56,5%	63,7%	53,2%	57,5%	55,4%	59,5%	54,9%	59,7%	55,7%	53,7%	52,9%
Eerlijk	73,3%	67,9%	75,6%	67,4%	66,9%	65,3%	68,1%	67,0%	66,1%	65,5%	63,4%	64,1%
Energiek	60,0%	64,1%	61,3%	61,5%	63,5%	58,5%	60,8%	60,4%	59,7%	59,1%	60,1%	56,2%
Flexibel	64,0%	67,9%	70,2%	62,1%	69,6%	64,2%	69,1%	66,0%	61,8%	63,6%	61,3%	61,3%
Gezaghebbend	70,7%	60,3%	69,6%	63,2%	74,0%	64,5%	68,1%	66,5%	68,8%	69,6%	65,6%	64,8%
Humorvol	75,3%	83,2%	82,1%	77,1%	81,2%	76,0%	78,0%	74,9%	71,0%	77,8%	74,6%	73,7%
Initiatief nemend	56,0%	50,4%	56,0%	54,4%	54,1%	54,6%	53,7%	52,1%	49,5%	50,4%	47,0%	51,0%
Inlevingsvermogen	75,3%	82,4%	85,7%	78,2%	71,8%	75,7%	78,7%	79,1%	68,3%	73,2%	72,0%	72,6%
Inspirerend	72,0%	76,3%	68,5%	69,4%	70,2%	65,8%	65,6%	67,4%	74,2%	65,4%	62,9%	64,9%
Jong van geest	50,7%	55,7%	49,4%	43,8%	39,2%	44,4%	44,3%	45,3%	37,6%	48,0%	43,7%	42,4%
Leidinggevende capaciteiten	74,0%	71,8%	75,0%	64,1%	65,2%	66,1%	60,5%	67,7%	62,4%	61,9%	60,6%	61,4%
Motiverend	92,7%	93,9%	94,0%	95,0%	89,0%	93,5%	91,1%	94,0%	90,3%	90,8%	89,1%	89,6%
Oplossend vermogen	61,3%	67,9%	77,4%	69,4%	66,9%	67,6%	70,1%	68,2%	64,0%	65,1%	61,8%	61,8%
Rustig	64,0%	53,4%	53,0%	52,6%	54,7%	50,9%	52,4%	56,4%	54,8%	56,1%	53,0%	55,1%
Sociaal	82,7%	87,8%	88,7%	87,6%	82,9%	79,4%	80,3%	82,2%	81,2%	75,7%	72,4%	76,1%
Stressbestendig	78,0%	79,4%	80,4%	79,7%	77,9%	76,2%	80,3%	78,1%	77,4%	74,5%	75,1%	76,2%
Zorgzaam	54,7%	58,8%	58,9%	57,9%	51,9%	56,1%	55,4%	56,3%	47,3%	48,6%	45,6%	48,0%

Tabel 49 Percentages nulmeting en effectmetingen voor kenmerken van de ideale leraar volgens studenten verdeeld per groep in procenten.

Studenten:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Behulpzaam	83,8%	84,4%	86,7%	84,1%	88,6%	82,5%	82,2%	84,5%	88,9%	74,8%	71,9%	83,0%
Betrouwbaar	81,1%	82,8%	86,7%	85,7%	77,3%	76,6%	75,3%	81,0%	91,7%	73,5%	73,7%	79,4%
Consequent	64,9%	62,5%	76,7%	71,4%	56,8%	67,5%	63,0%	58,6%	69,4%	61,1%	61,4%	59,6%
Eerlijk	73,0%	70,3%	83,3%	68,3%	68,2%	59,7%	65,8%	75,0%	72,2%	59,4%	60,5%	57,8%
Energiek	51,4%	57,8%	73,3%	65,1%	47,7%	57,8%	61,6%	56,9%	63,9%	58,1%	50,0%	55,2%
Flexibel	62,2%	60,9%	53,3%	58,7%	45,5%	57,1%	49,3%	50,0%	75,0%	51,3%	49,1%	49,8%
Gezaghebbend	73,0%	51,6%	73,3%	68,3%	59,1%	66,2%	67,1%	65,5%	72,2%	68,8%	71,9%	67,7%
Humorvol	94,6%	75,0%	83,3%	69,8%	77,3%	73,4%	72,6%	76,7%	75,0%	70,1%	57,9%	67,7%
Initiatief nemend	48,6%	51,6%	53,3%	54,0%	38,6%	53,9%	53,4%	44,0%	52,8%	49,0%	44,7%	45,3%
Inlevingsvermogen	81,1%	76,6%	80,0%	84,1%	77,3%	79,2%	80,8%	81,0%	83,3%	72,8%	70,2%	67,3%
Inspirerend	73,0%	76,6%	86,7%	82,5%	68,2%	76,0%	74,0%	73,3%	72,2%	73,8%	63,2%	71,3%
Jong van geest	43,2%	39,1%	53,3%	33,3%	27,3%	35,1%	30,1%	37,9%	44,4%	40,3%	27,2%	30,9%
Leidinggevende capaciteiten	62,2%	67,2%	70,0%	71,4%	50,0%	66,2%	57,5%	62,9%	72,2%	55,0%	64,0%	53,8%
Motiverend	83,8%	93,8%	96,7%	92,1%	88,6%	89,0%	90,4%	92,2%	94,4%	88,9%	89,5%	84,8%
Oplossend vermogen	62,2%	67,2%	76,7%	73,0%	52,3%	73,4%	61,6%	65,5%	69,4%	60,4%	50,9%	60,1%
Rustig	67,6%	46,9%	43,3%	46,0%	43,2%	51,3%	47,9%	57,8%	52,8%	43,6%	47,4%	45,3%
Sociaal	86,5%	81,3%	96,7%	79,4%	75,0%	75,3%	86,3%	76,7%	83,3%	71,1%	61,4%	71,3%
Stressbestendig	67,6%	79,7%	83,3%	88,9%	75,0%	80,5%	82,2%	77,6%	80,6%	72,1%	71,9%	74,4%
Zorgzaam	54,1%	64,1%	60,0%	61,9%	36,4%	56,5%	54,8%	56,9%	63,9%	46,6%	48,2%	45,7%

7.6 Overwegingsintentie

Tabel 50 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren per niveau in procenten per meting.

	Havo 4 (%)				Havo 5 (%)				Vwo 4 (%)				Vwo 5 (%)				Vwo 6 (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Groen – Geïnteresseerd																				
Ja, zeker wel	30	38	39	28	55	33	35	35	0	13	14	12	34	22	44	29	24	0	31	33
Ja, enigszins	32	28	28	35	23	33	26	23	50	36	28	35	44	50	26	31	29	20	56	24
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	6	10	6	7	2	33	7	6	25	8	14	10	10	0	7	16	17	20	0	10
Nee, niet echt	19	14	8	16	18	0	11	19	0	21	16	29	8	6	19	4	21	20	13	20
Nee, zeker niet	12	10	19	15	2	0	22	17	25	22	28	13	4	22	4	20	9	40	0	12
Oranje – Latent geïnteresseerd																				
Ja, zeker wel	19	18	15	13	32	44	23	26	18	11	7	8	19	8	13	13	21	21	18	11
Ja, enigszins	28	29	28	33	32	22	18	26	64	26	28	28	25	41	25	32	22	18	18	30
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	9	10	6	10	7	0	8	7	0	11	8	16	3	6	12	10	16	21	16	13
Nee, niet echt	24	25	28	26	12	11	32	23	9	32	26	25	44	24	31	29	28	23	32	25
Nee, zeker niet	20	18	24	17	17	22	19	18	9	20	31	22	9	21	19	16	12	18	16	21
Rood – Niet geïnteresseerd																				
Ja, zeker wel	13	7	11	6	2	11	18	8	0	2	10	5	5	4	3	5	1	5	13	7
Ja, enigszins	14	17	17	21	17	16	18	21	11	19	15	21	9	18	26	28	12	22	23	19
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	6	9	11	7	6	13	11	5	0	9	12	12	9	9	6	10	9	14	9	11
Nee, niet echt	36	30	27	28	35	27	26	26	33	28	26	27	35	27	28	28	38	32	25	28
Nee, zeker niet	31	37	35	38	40	34	28	40	56	41	38	35	42	43	37	29	39	27	30	35

Tabel 51 Verdeling overwegingsintentie voor scholieren per sekse in procenten per meting.

	Man (%)				Vrouw (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3
Groen – Geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	35%	13%	45%	21%	34%	20%	30%	28%
Ja, enigszins	35%	25%	30%	26%	32%	36%	30%	31%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	15%	25%	0%	18%	9%	7%	9%	8%
Nee, niet echt	15%	25%	15%	23%	17%	16%	12%	18%
Nee, zeker niet	0%	13%	10%	13%	8%	20%	19%	16%
Oranje – Latent geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	25%	20%	13%	11%	21%	13%	14%	15%
Ja, enigszins	22%	28%	23%	27%	30%	29%	26%	31%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	14%	11%	10%	8%	9%	10%	9%	12%
Nee, niet echt	25%	28%	31%	33%	26%	27%	29%	23%
Nee, zeker niet	14%	13%	23%	21%	16%	21%	23%	19%
Rood – Niet geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	2%	5%	9%	5%	7%	5%	12%	7%
Ja, enigszins	15%	18%	19%	19%	11%	18%	20%	23%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	7%	9%	12%	10%	8%	10%	8%	8%
Nee, niet echt	34%	24%	26%	30%	37%	31%	27%	25%
Nee, zeker niet	42%	43%	34%	36%	37%	35%	34%	36%

Tabel 52 Verdeling overwegingsintentie voor studenten per sekse in procenten per meting.

	Man (%)				Vrouw (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3
Groen – Geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	100%	50%	0%	33%	21%	27%	32%	27%
Ja, enigszins	0%	50%	0%	33%	16%	27%	36%	29%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	0%	0%	0%	0%	16%	7%	4%	10%
Nee, niet echt	0%	0%	0%	0%	36%	18%	25%	20%
Nee, zeker niet	0%	0%	100%	33%	11%	22%	4%	14%
Oranje – Latent geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	11%	25%	19%	19%	21%	22%	14%	19%
Ja, enigszins	6%	28%	31%	14%	23%	25%	28%	33%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	33%	11%	13%	24%	15%	10%	16%	10%
Nee, niet echt	28%	31%	31%	29%	31%	20%	16%	25%
Nee, zeker niet	22%	6%	6%	14%	10%	24%	26%	13%
Rood – Niet geïnteresseerd								
Ja, zeker wel	9%	9%	21%	8%	8%	11%	3%	10%
Ja, enigszins	0%	22%	25%	17%	15%	25%	28%	28%
Voorlopig niet, mogelijk later in mijn carrière	13%	11%	16%	19%	15%	8%	12%	11%
Nee, niet echt	47%	26%	16%	20%	27%	25%	33%	21%
Nee, zeker niet	31%	32%	23%	36%	35%	31%	24%	30%

7.7 Redenen weerhouding leraarschap

Tabel 53 Percentages voor redenen om geen leraar te worden volgens scholieren verdeeld per groep in procenten per meting.

Scholieren:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Het beroep van leraar trekt me niet aan	79%	79%	86%	78%	79%	74%	83%	78%	82%	79%	74%	82%
Andere beroepen zijn leuker	62%	77%	80%	63%	62%	69%	69%	72%	66%	66%	72%	70%
De opleiding lijkt me saai	28%	26%	36%	17%	23%	21%	25%	25%	30%	27%	25%	26%
Ik zie het niet zitten om met de huidige jeugd te werken	26%	32%	40%	30%	23%	26%	30%	35%	43%	33%	36%	38%
Meer afwisseling in een andere baan buiten het onderwijs	22%	21%	24%	18%	17%	28%	23%	20%	21%	21%	24%	20%
Betere baankansen buiten het onderwijs	19%	30%	32%	16%	23%	27%	24%	25%	33%	29%	25%	25%
Bepaalde loopbaan/carrièremogelijkheden met het diploma	17%	19%	16%	10%	12%	13%	16%	13%	16%	17%	16%	13%
Ik wil (op termijn) meer met anderen samenwerken	17%	9%	4%	10%	9%	4%	8%	6%	5%	4%	6%	5%
Laag salaris	16%	30%	48%	26%	19%	32%	34%	31%	32%	35%	31%	32%
Bepaalde loopbaan/carrièremogelijkheden in het onderwijs	5%	15%	12%	10%	12%	22%	17%	17%	17%	19%	21%	16%
De opleiding lijkt me zwaar	2%	2%	4%	6%	2%	2%	4%	4%	6%	4%	6%	5%

Tabel 54 Percentages voor redenen om geen leraar te worden volgens studenten verdeeld per groep in procenten per meting.

Studenten:	Groen (%)				Oranje (%)				Rood (%)			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Het beroep van leraar trekt me niet aan	58%	79%	80%	77%	57%	70%	70%	71%	77%	77%	70%	78%
Andere beroepen zijn leuker	50%	67%	80%	59%	68%	56%	60%	57%	67%	57%	59%	63%
Meer afwisseling in een andere baan buiten het onderwijs	39%	13%	30%	32%	29%	27%	30%	16%	21%	17%	21%	19%
Ik zie het niet zitten om met de huidige jeugd te werken	31%	17%	20%	36%	36%	29%	17%	36%	44%	35%	23%	26%
Betere baankansen buiten het onderwijs	19%	33%	10%	23%	36%	21%	23%	27%	26%	28%	16%	31%
De opleiding lijkt me saai	19%	17%	40%	9%	18%	18%	27%	9%	23%	21%	23%	17%
Bepaalde loopbaan/carrièremogelijkheden met het diploma	12%	17%	10%	9%	32%	16%	10%	16%	26%	21%	16%	15%
Laag salaris	8%	17%	10%	23%	36%	24%	20%	21%	26%	33%	23%	29%
Bepaalde loopbaan/carrièremogelijkheden in het onderwijs	4%	8%	20%	9%	29%	14%	27%	16%	21%	20%	11%	19%
Ik wil (op termijn) meer met anderen samenwerken	4%	4%	10%	5%	0%	11%	3%	7%	8%	7%	4%	4%
De opleiding lijkt me zwaar	4%	0%	0%	0%	4%	5%	0%	5%	5%	4%	5%	3%

7.8 Responsberekening naar achtergrondkenmerken

Tabel 55 Responsberekening naar achtergrondkenmerken verdeeld per groep (groen: geïnteresseerd, oranje: latent geïnteresseerd, rood: niet geïnteresseerd). Binnen groepen verdeeld in 0- en 1-meting. N = aantal, % = percentage kolom.

	Groen								Oranje								Rood								Totaal			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	N	N	N
Scholieren:																												
Havo	133	54	32	24	82	49	176	52	132	48	86	22	134	34	330	44	135	45	249	34	173	41	450	47	400	367	389	956
Vwo	112	46	99	76	86	51	165	48	141	52	298	78	262	66	427	56	163	55	492	66	249	59	511	53	416	889	597	1.103
Totaal	245	100	131	100	168	100	341	100	273	100	384	100	396	100	757	100	298	100	741	100	422	100	961	100	816	1.256	986	2.059
Man	26	11	8	6	20	12	40	12	69	26	79	21	82	21	186	25	130	44	295	40	167	40	402	42	225	382	269	628
Vrouw	219	89	122	93	146	87	298	87	200	74	303	79	303	77	565	75	167	56	435	59	248	59	545	57	586	860	697	1.408
Onbekend	0	0	1	1	2	1	3	1	4	0	2	1	11	2	6	1	1	0	11	1	7	2	14	1	5	14	20	23
Totaal	245	100	131	100	168	100	341	100	273	100	384	100	396	100	757	100	298	100	741	100	422	100	961	100	816	1.256	986	2.059
Profiel																												
C&M	62	25	28	21	39	23	93	27	42	15	41	11	47	12	72	10	21	7	61	8	30	7	70	7	125	130	116	235
E&M	68	28	30	23	41	24	99	29	65	24	100	26	98	25	240	32	87	29	201	27	109	26	273	28	220	331	248	612
C&M + E&M	8	3	9	7	10	6	16	5	10	4	8	2	25	6	28	4	8	3	13	2	14	3	40	4	26	30	49	84
N&G	70	29	42	32	57	34	71	21	64	23	86	22	91	23	148	20	54	18	132	18	77	18	177	18	188	260	225	396
N&T	5	2	3	2	2	1	15	4	35	13	43	11	42	11	71	9	73	24	148	20	84	20	175	18	113	194	128	261
N&G + N&T	30	12	19	15	19	11	40	12	56	21	102	27	90	23	176	23	55	18	177	24	105	25	207	22	141	298	214	423
E&M + N&G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	1	0	0	3	0	0	0	1	0	0	4	0	5
Overig	2	1	0	0	0	0	7	2	1	0	3	1	3	1	18	2	0	0	6	1	3	1	18	2	3	9	6	43
Totaal	245	100	131	100	168	100	341	100	273	100	384	100	396	100	757	100	298	100	741	100	422	100	961	100	816	1.256	986	2.059
Studenten:																												
Hbo	39	67	36	56	12	40	35	56	28	42	93	60	38	52	58	50	28	48	150	50	62	55	113	50	95	279	112	206
Wo	19	33	28	44	18	60	28	44	39	58	61	40	35	48	58	50	30	52	149	50	52	45	111	50	88	238	105	197
Totaal	58	100	64	100	30	100	63	100	67	100	154	100	73	100	116	100	58	100	299	100	114	100	224	100	183	517	217	403
Man	2	3	4	6	2	7	3	5	18	27	36	23	16	22	21	18	32	55	107	36	45	40	89	40	52	147	63	113
Vrouw	56	97	60	94	28	93	60	95	48	73	118	77	57	78	93	80	26	45	189	63	67	59	135	60	130	367	152	288
Niet bekend	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	0	0	3	1	2	2	0	0	1	3	2	2
Totaal	58	100	64	100	30	100	63	100	67	100	154	100	73	100	116	100	58	100	299	100	114	100	224	100	183	517	217	403
Profiel																												
C&M	13	22	13	20	4	13	11	17	7	11	17	11	7	10	14	12	7	12	32	11	5	4	14	6	27	62	16	39
E&M	16	28	18	28	7	23	11	17	10	15	53	35	26	36	26	22	18	31	96	32	36	32	71	32	44	167	69	108
C&M + E&M	7	12	6	9	7	23	9	14	5	8	10	7	6	8	8	7	1	2	20	7	6	5	13	6	13	36	19	30
N&G	12	21	18	28	6	20	12	19	14	22	32	21	11	15	25	22	6	10	35	12	15	13	35	16	32	85	32	72
N&T	1	2	0	0	0	0	2	3	5	8	10	7	4	6	12	10	9	16	41	14	11	10	26	12	15	51	15	40
N&G + N&T	9	16	9	14	6	20	18	29	24	37	30	20	18	25	29	25	17	29	70	24	40	35	63	28	50	109	64	110
E&M + N&G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	2	1	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	2	1	1	1	2	2	0	0	3	1	0	0	2	1	2	5	1	4
Totaal	58	100	64	100	30	100	63	100	67	100	154	100	73	100	116	100	58	100	299	100	114	100	224	100	183	517	217	403

7.9 Kleurtabel imago-stellingen

Tabel 56 Antwoorden van scholieren op imagostellingen van de vier metingen verdeeld per groep.

Stelling	Groen				Oranje				Rood			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Voor de klas staan vergt moed	94%	91%	91%	91%	89%	91%	92%	90%	89%	88%	89%	89%
Een leraar heeft een voorbeeldfunctie	89%	93%	93%	93%	87%	90%	90%	91%	83%	85%	86%	90%
Om een goede leraar te worden, heb je veel training nodig	77%	71%	73%	71%	73%	78%	72%	78%	74%	76%	72%	72%
Als leraar kun je je professioneel blijven ontwikkelen	74%	69%	69%	75%	77%	71%	72%	74%	67%	71%	63%	69%
Leraren hebben te weinig tijd om aan iedereen in de klas aandacht te geven	60%	73%	70%	70%	63%	69%	72%	75%	68%	72%	73%	71%
Voor leraren is de werkdruk hoog	62%	68%	75%	79%	59%	67%	75%	74%	55%	64%	72%	67%
Leraren doen hun uiterste best om iedereen in de klas de stof te laten begrijpen	63%	64%	73%	71%	71%	69%	73%	67%	64%	62%	69%	65%
Leraren vinden het een uitdaging om kennis over te brengen	74%	72%	69%	63%	68%	69%	70%	64%	62%	65%	65%	58%
Ik zie het leraarschap als positieve uitdaging	79%	66%	73%	72%	70%	64%	60%	66%	41%	48%	53%	52%
Als leraar verdien je veel minder dan in het bedrijfsleven	62%	61%	69%	62%	60%	60%	57%	60%	66%	62%	61%	60%
Als leraar haal je voldoening uit je werk	69%	64%	64%	64%	65%	61%	59%	63%	50%	55%	58%	55%
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik voor de klas sta	70%	63%	71%	69%	60%	59%	63%	67%	46%	48%	51%	53%
Van een lerarensalaris kun je een gezin onderhouden	66%	53%	53%	52%	56%	62%	57%	55%	61%	60%	56%	54%
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om carrière in het onderwijs te maken	64%	58%	55%	60%	59%	58%	57%	56%	53%	50%	51%	59%
Als leraar word je geholpen om je functioneren te verbeteren	53%	43%	50%	49%	59%	59%	53%	49%	47%	49%	44%	46%
Als leraar word je geholpen om beter te presteren	46%	46%	53%	54%	44%	56%	55%	54%	38%	48%	49%	50%
Als leraar werk je in een professionele organisatie	53%	48%	54%	54%	50%	49%	49%	54%	43%	45%	43%	49%
Ik vind dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar	39%	59%	51%	53%	41%	56%	51%	54%	23%	52%	46%	54%
Leraren zijn rolmodellen	49%	57%	57%	56%	42%	45%	50%	51%	31%	45%	41%	47%
Leraren werken in een inspirerende werkomgeving	50%	52%	58%	58%	42%	48%	49%	50%	35%	36%	38%	45%
Ik zou trots zijn om aan mensen vertellen dat ik leraar ben	65%	46%	55%	56%	50%	44%	46%	52%	29%	30%	37%	40%
Een leraar probeert uit elke leerling het maximale te halen	42%	41%	51%	46%	49%	45%	47%	45%	41%	38%	45%	44%
Mensen kijken neer op het lerarenberoep	33%	47%	46%	48%	34%	47%	46%	47%	38%	46%	49%	50%
Ik kan mij voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren	46%	45%	46%	54%	37%	40%	44%	47%	32%	33%	38%	40%
Hard werken wordt financieel beloond	38%	35%	32%	38%	40%	46%	43%	35%	42%	40%	36%	38%
Het trekt het type mensen aan waarmee ik wil werken	48%	37%	43%	56%	40%	34%	35%	52%	26%	25%	28%	40%
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om ook buiten het onderwijs carrière te maken	41%	34%	40%	36%	42%	44%	39%	42%	37%	34%	37%	39%
Ik kan mijzelf identificeren met mijn leraar	53%	36%	34%	39%	51%	31%	31%	34%	40%	30%	26%	33%
Leraren hebben veel te veel administratie	29%	36%	45%	44%	22%	35%	37%	41%	22%	31%	36%	40%
Leraren kunnen goed orde houden	26%	23%	33%	30%	28%	31%	26%	29%	20%	27%	27%	25%
Als je een hele goede leraar bent, verdien je meer dan andere leraren	19%	21%	21%	20%	27%	34%	27%	26%	33%	34%	31%	28%
Leraren worden intellectueel niet uitgedaagd	18%	27%	21%	19%	25%	27%	24%	24%	32%	31%	29%	27%
Als leraar verdien je een goed salaris	34%	23%	20%	23%	28%	28%	24%	24%	24%	26%	23%	26%
Andere mensen zien leraren als succesvolle mensen	11%	9%	11%	10%	12%	13%	9%	13%	14%	10%	11%	11%
Alleen topstudenten kunnen leraar worden	8%	5%	7%	6%	9%	9%	7%	7%	10%	8%	8%	9%
Je wordt alleen leraar als je geen andere baan kunt vinden	2%	3%	2%	3%	5%	6%	6%	7%	10%	10%	7%	9%

Nb 3 Kleurtabel verdeeld in 7 kleuren. Donkerblauw (86-100%): hoogste percentage eens met een stelling. Grijs: gemiddeld (43%-57%). Donkeroranje (0-14%): laagste percentage eens met een stelling. Intervallen zijn per 14%.

Tabel 57 Antwoorden van studenten op imagostellingen van de vier metingen verdeeld per groep.

Stelling	Groen				Oranje				Rood			
	0	1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3
Voor de klas staan vergt moed	95%	94%	93%	97%	88%	89%	84%	94%	91%	90%	92%	91%
Een leraar heeft een voorbeeldfunctie	93%	97%	97%	98%	94%	96%	93%	93%	90%	90%	95%	93%
Ik zie het leraarschap als positieve uitdaging	76%	81%	80%	73%	70%	70%	67%	77%	50%	55%	54%	66%
Als leraar kun je je professioneel blijven ontwikkelen	76%	81%	60%	76%	74%	72%	71%	70%	66%	68%	70%	73%
Leraren vinden het een uitdaging om kennis over te brengen	75%	69%	90%	76%	79%	79%	78%	71%	72%	74%	79%	74%
Om een goede leraar te worden, heb je veel training nodig	72%	84%	87%	89%	79%	73%	80%	78%	66%	77%	82%	76%
Als leraar haal je voldoening uit je werk	71%	72%	73%	76%	69%	65%	62%	65%	53%	66%	58%	70%
Voor leraren is de werkdruk hoog	69%	81%	80%	86%	66%	79%	78%	75%	60%	67%	74%	77%
Mijn familie zou trots zijn om te vertellen dat ik voor de klas sta	67%	66%	73%	70%	60%	60%	67%	67%	50%	58%	57%	62%
Als leraar verdien je veel minder dan in het bedrijfsleven	67%	73%	60%	73%	70%	70%	64%	60%	72%	71%	66%	74%
Leraren doen hun uiterste best om iedereen in de klas de stof te laten begrijpen	65%	77%	77%	86%	75%	66%	75%	75%	66%	69%	73%	70%
Ik zou trots zijn om aan mensen vertellen dat ik leraar ben	64%	56%	53%	65%	49%	60%	48%	63%	35%	45%	41%	49%
Leraren hebben te weinig tijd om aan iedereen in de klas aandacht te geven	60%	80%	80%	78%	64%	77%	81%	75%	72%	73%	76%	81%
Leraren zijn rolmodellen	57%	68%	70%	79%	40%	75%	64%	69%	52%	65%	71%	67%
Als leraar werk je in een professionele organisatie	57%	64%	60%	69%	55%	51%	52%	59%	57%	57%	58%	59%
Van een lerarensalaris kun je een gezin onderhouden	53%	39%	43%	40%	48%	46%	43%	48%	48%	51%	52%	53%
Ik kan mij voorstellen dat leerlingen hun leraar als 'held' ervaren	53%	65%	87%	69%	48%	58%	62%	60%	43%	50%	55%	57%
Als leraar word je geholpen om je functioneren te verbeteren	53%	58%	47%	55%	29%	50%	41%	43%	47%	45%	48%	47%
Een leraar probeert uit elke leerling het maximale te halen	52%	63%	50%	61%	51%	47%	46%	48%	57%	42%	43%	50%
Ik kan mijzelf identificeren met mijn leraar	50%	33%	37%	40%	52%	39%	37%	38%	47%	32%	27%	31%
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om carrière in het onderwijs te maken	50%	52%	43%	61%	38%	47%	36%	46%	40%	43%	47%	47%
Leraren werken in een inspirerende werkomgeving	43%	50%	43%	61%	40%	58%	51%	52%	29%	43%	50%	48%
Het trekt het type mensen aan waarmee ik wil werken	43%	42%	50%	65%	33%	45%	38%	63%	28%	32%	26%	49%
Mensen kijken neer op het lerarenberoep	41%	42%	63%	44%	39%	50%	37%	51%	43%	47%	47%	49%
Leraren hebben veel te veel administratie	38%	45%	43%	68%	30%	50%	43%	43%	28%	47%	54%	48%
Ik vind dat leerlingen zich moeten kunnen identificeren met hun leraar	36%	64%	60%	63%	39%	61%	55%	59%	21%	56%	52%	49%
Als leraar zijn er genoeg mogelijkheden om ook buiten het onderwijs carrière te maken	35%	47%	17%	36%	27%	31%	29%	35%	36%	37%	35%	40%
Als leraar word je geholpen om beter te presteren	33%	61%	47%	48%	26%	47%	41%	45%	22%	44%	47%	50%
Leraren kunnen goed orde houden	32%	39%	47%	47%	21%	29%	38%	30%	10%	24%	22%	30%
Leraren worden intellectueel niet uitgedaagd	24%	22%	17%	19%	29%	23%	27%	24%	43%	28%	29%	31%
Hard werken wordt financieel beloond	24%	33%	30%	37%	21%	27%	32%	35%	33%	31%	32%	34%
Als leraar verdien je een goed salaris	19%	16%	23%	19%	13%	16%	23%	25%	21%	21%	28%	17%
Als je een hele goede leraar bent, verdien je meer dan andere leraren	19%	22%	23%	23%	27%	20%	21%	28%	28%	25%	33%	31%
Andere mensen zien leraren als succesvolle mensen	12%	13%	3%	13%	9%	9%	12%	7%	12%	10%	11%	9%
Alleen topstudenten kunnen leraar worden	7%	17%	17%	5%	8%	7%	8%	8%	10%	11%	13%	8%
Je wordt alleen leraar als je geen andere baan kunt vinden	2%	5%	0%	5%	5%	3%	4%	7%	3%	11%	4%	9%

Nb 4 Kleurtabel verdeeld in 7 kleuren. Donkerblauw (86-100%): hoogste percentage eens met een stelling. Grijs: gemiddeld (43%-57%). Donkeroranje (0-14%): laagste percentage eens met een stelling. Intervallen zijn per 14%.

Colofon

Dit rapport 'waardering 'helden voor de klas' en de waardering voor het lerarenberoep' is het eindrapport na een 0-meting en drie vervolgmetingen. Het rapport is onderdeel van de imago-campagne 'Helden voor de klas'. Dit project is een gezamenlijk initiatief van Voion en het Arbeidsmarktplatform PO.

Tekst: Mirjam Bahlmann (Qompas)

Uitvoering onderzoek: Mirjam Bahlmann, Boris Eustatia (Qompas)

Redactie: Dorothy Pillen-Warmerdam (Qompas)

Vormgeving: Qompas

Beeldmateriaal campagne: DEARDAN&Friends voor Arbeidsmarktplatform PO en Voion

Juli 2019